

Motion till riksdagen 2020/21:3128

av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

Investera i Sverige – Sverigedemokraternas förslag till statsbudget 2021

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 795 miljarder kronor för 2021 och 1 634 miljarder kronor för 2022 (avsnitt 24.1).
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt vad som anförs i motionen (avsnitt 24.8) samt ställer sig bakom att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt vad som föreslås i motionen (avsnitt 24.9).
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021 enligt vad som föreslås i motionen (avsnitt 24.6).
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt vad som föreslås i motionen (avsnitt 24.7).

Innehåll

Förslag till riksdagsbeslut.....	1
1 Inledning.....	7
2 Den makroekonomiska utvecklingen	8
2.1 Konjunkturläget i omvärlden.....	8
2.2 Konjunkturläget i Sverige.....	9
2.3 Coronapandemin, osäkerhet i prognosen.....	12
3 Förutsättningar för ekonomisk stimulans	13
3.1 Det finanspolitiska ramverket.....	13
3.2 Svensk statskuld ur ett internationellt perspektiv.....	14
3.3 Lärdomar från tidigare kriser.....	15
4 Inriktning för den ekonomiska politiken	17
5 Uppstart – Investera i Sverige	18
5.1 Centralt administrerat stöd till hushållen.....	18
5.1.1 Inriktning.....	18
5.1.2 Begränsningar	20
5.1.3 Ett statligt engångsstöd	21
5.1.4 Direkta och indirekta effekter	22
5.1.5 Fördelningsanalys	22
5.1.6 Offentligfinansiell effekt.....	23
5.2 Nedsättning av arbetsgivaravgiften	24
5.3 Lindrat sjuklöneansvar.....	24
5.4 Satsningar på välfärden.....	25
5.5 Höjt rotavdrag.....	25
5.6 Investeringar i transportinfrastrukturen	26
5.7 Rättsväsendet som ekonomisk stimulansåtgärd.....	26
5.7.1 Polismyndigheten.....	27
5.7.2 Kriminalvården	27
5.8 Offentligfinansiell effekt av de ekonomiska stimulanserna	27
6 Kommuner och regioner i ekonomisk kris	28
6.1 En förstärkning av det kommunala utjämningsystemet	28
6.2 Regionaliserad fastighetsskatt	29
6.3 Indirekta effekter och minskade utgifter.....	30
6.4 En kraftfull förstärkning av kommunsektorn	31
6.5 Välfärd och medborgarskap.....	32
7 Sjukvård och omsorg.....	33
7.1 Vårdskuld.....	34
7.2 Vårdgarantikansli och nationell väntelista.....	35

7.3	Hälso- och sjukvårdens beredskap.....	35
7.4	Personal inom regional sjukvård och kommunal äldreomsorg.....	36
7.5	Tillgång till vaccin och läkemedel.....	36
7.6	Assistansersättning	37
7.7	Kvinnors hälsa	37
7.8	Psykisk ohälsa.....	37
8	Rättsväsendet.....	39
8.1	Mer resurser till brottsbekämpning.....	39
8.2	En betald polisutbildning, på riktigt	40
8.3	Avlastning och understöd	40
8.4	Flaskhalsar ska byggas bort.....	41
8.5	Ett riktigt brottsofferperspektiv	41
9	Transporter	42
9.1	Sänkt skatt på bensin och diesel	43
9.2	Nej till miljöskadlig biodiesel.....	43
9.3	Höjd milersättning	44
9.4	Nej till försämrat reseavdrag	44
9.5	Avskaffad bonus–malus.....	44
9.6	Satsningar på infrastruktur.....	45
9.7	Coronastöd till kollektivtrafiken.....	45
9.8	Pausad trängselskatt.....	46
9.9	Avskaffad flygskatt.....	46
10	Stärkta pensioner	46
10.1	Högre pensionsavsättningar i stället för högre pensionsålder	47
10.2	Nej till återinförd pensionärsskatt.....	47
10.3	Höjt grundskydd för pensionärer	48
10.4	Underlätta privat pensionssparande.....	48
10.5	Sänkt skatt på investeringsparkonton och kapitalförsäkringar	48
10.6	Slopad kvalificeringsregel	49
11	Grundtrygghet för barnfamiljer	50
11.1	Stärk de socioekonomiskt svaga barnfamiljerna	50
11.2	Bidrag till förstfödorskor	50
11.3	Graviditetsdagar och mödravårdsbesök.....	50
11.4	Barnpension och efterlevandestöd.....	51
11.5	Höjt underhållsstöd.....	51
12	Trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	52
12.1	Rehabilitering före utförsäkring	52
12.2	Höjt tak för bostadstillägg för den med sjukersättning.....	53

12.3 Sjukersättning för ökad trygghet och rehabilitering	53
12.4 Flyktingundantaget i sjuk- och aktivitetsersättningen	53
13 Jobb och tillväxt	54
13.1 Statligt finansierad a-kassa	54
13.2 Sänkt arbetsgivaravgift	54
13.3 Minskade sjuklönekostnader	55
13.4 Reformera Arbetsförmedlingen	55
13.5 Skyddsombud	56
13.6 Läringsanställningar	56
13.7 Starta eget-bidrag.....	56
14 Lands- och glesbygd.....	58
14.1 Satsning på areella näringar.....	58
14.2 Prioritera svenskt jordbruk	58
15 Utbildning.....	60
15.1 Slopade karensavdrag och förskolemiljard	60
15.2 Höjd status för läraryrket	60
15.3 Utökade kontroller	61
15.4 Tvååriga praktiska gymnasier	61
15.5 Teknikbrygga.....	62
15.6 Kvalitetssatsning på högskolor och universitet	62
16 Miljö, energi och minskade utsläpp av växthusgaser	63
16.1 Innovativ miljöteknik.....	63
16.2 Fossilfri elproduktion.....	63
16.3 Avskaffa skatten på avfallsförbränning	64
16.4 Vätgasstrategi	64
17 Stärk Sveriges försvarsförmåga.....	65
17.1 Beredskapslager.....	66
18 Internationell samverkan	67
19 Kultur och sammanhållning	68
19.1 Kulturarvsmiljard.....	68
19.2 Kulturlotsar och Sverigecenter	69
19.3 Bibliotekssatsning.....	69
19.4 Produktionsincitament	69
20 Bostadspolitik	70
20.1 Ytterligare sänkt fastighetsavgift för utsatta grupper	70
20.2 Klassificera studentbostäder som elevhem	71
20.3 Skatt vid andrahandsuthyrning	71
20.4 Ökad trygghet i utsatta områden.....	71

21	Skatter.....	73
21.1	Nej till återinförd pensionärsskatt.....	73
21.2	Återställd SINK-skatt	73
21.3	Sänkta arbetsgivaravgifter	73
21.4	Utfasade ränteavdrag	74
21.5	Sänkt skatt på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar.....	74
21.6	Lägre skatt på bensin och diesel	74
21.7	Avskaffad flygskatt.....	74
21.8	Avskaffad kemikalieskatt	74
21.9	Avskaffad skatt på plastpåsar	75
21.10	Avskaffad skatt på avfallsförbränning.....	75
21.11	Avskaffad bonus–malus.....	75
21.12	Nej till justerad förmånsbeskattning av tjänstebil	75
21.13	Återställda momssatser	76
21.14	Slopad förmånsbeskattning av sjukvård	76
22	Fördelningspolitiska effekter.....	77
23	Tabeller per utgiftsområde	78
23.1	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	78
23.2	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	78
23.3	Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	79
23.4	Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	79
23.5	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	79
23.6	Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	80
23.7	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	80
23.8	Utgiftsområde 8 Migration	80
23.9	Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	81
23.10	Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	81
23.11	Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	82
23.12	Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	82
23.13	Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	82
23.14	Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	83
23.15	Utgiftsområde 15 Studiestöd	83
23.16	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	83
23.17	Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	85
23.18	Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	86
23.19	Utgiftsområde 19 Regional tillväxt	86

23.20	Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	87
23.21	Utgiftsområde 21 Energi.....	87
23.22	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	88
23.23	Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	88
23.24	Utgiftsområde 24 Näringsliv	89
23.25	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	90
23.26	Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	90
23.27	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	90
24	Statsbudgeten och den offentliga sektorn.....	91
24.1	Utgiftstak för staten	91
24.2	Statsbudgetens inkomster	91
24.3	Statsbudgetens saldo och statsskuld	91
24.4	Den offentliga sektorns finanser	92
24.5	Kommunsektorns finanser	92
24.6	Förslag till utgiftsramar 2021	92
24.7	Förslag till utgiftsramar 2022–2023	93
24.8	Beräkning av statsbudgetens inkomster 2021.....	94
24.9	Beräkning av statsbudgetens inkomster 2022–2023.....	96

1 Inledning

Under 2020 har riksdagen antagit tio extra ändringsbudgetar för att hantera akuta problem kopplat till covid-19. Dessa har varit nödvändiga, dels för att väga upp för intäktsstapp som är direkt relaterade till de införda restriktionerna, dels för att säkerställa att välmående företag kan fortsätta verksamheten när restriktionerna lyfts. Det krävs dock ytterligare åtgärder för att hantera de långtgående problemen för ekonomin i allmänhet och arbetsmarknaden i synnerhet.

Regeringens svar har varit att använda utrymmet i budgeten för att köpa medhåll från stödpartierna. Miljöpartiet har fått miljarder, bland annat för att öka cyklandet, för ineffektiva klimat- och miljöåtgärder samt för investerings- och effektiviseringsstöd som ingen efterfrågar. Liberalerna har fått miljarder för verkningslösa integrationsåtgärder och tillfälliga skattesänkningar som inte ger en krona mer i plånboken för någon under nästa år. Centerpartiet har fått miljarder för riktade satsningar mot unga och nyanlända som skapar alldeles för få jobb till en alldeles för hög kostnad.

På andra sidan behöver symbolpolitiken finansiering. Skatt på plastpåsar, skatt på vitvaror, skatt på avfallsförbränning, skatt på flyg, skatt på att åka bil. Inget område är fredat från den ständiga jakten på nya intäktskällor. Skatt på kläder och skor samt skatt på att ta en kaffe på vägen till jobbet finns med i planeringen.

Sverigedemokraterna väljer en annan inriktning för den ekonomiska politiken. Vi säger nej till regeringens ineffektiva åtgärder för att i stället satsa på sådant som stimulerar köpkraft, jobbskapande och tillväxt – på riktigt. I vårt förslag till budget går vi fram med breda, generella skattesänkningar på att anställa och behålla personal. Vi går fram med resurstillskott till hela rättsväsendet för att stärka tryggheten, med tidigareläggning av infrastrukturprojekt för att skapa långsiktig tillväxt samt med förstärkningar till Sveriges kommuner och regioner. Inte bara för att hantera problemen som uppstått i sviterna av pandemin, utan också för att permanent höja ambitionsnivån i välfärden.

Sammantaget innebär Sverigedemokraternas förslag till budget att ekonomin för alla svenska medborgare stärks och att näringslivet får den stimulans som krävs för att kugghjulen ska börja snurra igen. Vårt förslag innebär också att kommunerna och regionerna får efterlängtade tillskott för att hantera vårdskulden och täcka sina pandemi-relaterade kostnader. Därutöver stärks rättsväsendet markant för att motarbeta gängkriminaliteten. Vi satsar också på upprustning och utbyggnad av väg och järnväg. Allt detta och mer därtill samtidigt som vi betalar av statsskulden i en snabbare takt än regeringen så att vi kan vara beredda när nästa kris drabbar Sverige. Det hela möjliggörs genom politiska prioriteringar som regeringen inte vill göra, eller mäktar med, såsom exempelvis ett bantat bistånd eller slopande av ineffektiva integrationsåtgärder.

I kristider behöver vi påminnas om att det finns en tid då krisen är över, då livet återgår till det normala. Vi ska dock inte låta den här krisen gå till spillo. Vi ska nyttja den för att stärka landet, infrastrukturen, tryggheten och folket. Vi ska investera i Sverige.

2 Den makroekonomiska utvecklingen

Coronapandemin har med full kraft slagit mot det svenska samhället. Det gäller såväl direkt smittspridning, insjuknanden, dödsfall, sjukskrivningar, karantän, psykisk ohälsa till följd av isolering, extraordinär belastning på sjukvården och avskurna förbindelser med utlandet som indirekta – men icke desto mindre dramatiska – effekter på ekonomi och arbetsmarknad.

Världsekonomin, som redan före utbrottet av covid-19 tyngdes av hög offentlig skuldsättning och eskalerande handelskonflikter, har haft kraftiga fall i den ekonomiska aktiviteten med stora ökningar av offentliga utgifter och ekonomiska stimulanser som följd. Nya smittspridningsvågor kan inte uteslutas, vilket medför risker att krisen blir långdragen både för världsekonomin och, direkt eller indirekt, för den svenska ekonomin.

Sverige har dock goda förutsättningar och ett stort handlingsutrymme att motverka en nedgång i den ekonomiska aktiviteten. Den offentliga sektorns skuldsättning är internationellt sett låg, även om den nu kommer att öka, vilket ger ett förhållandevis stort utrymme för ekonomisk stimulans.

2.1 Konjunkturläget i omvärlden

Redan inför 2020 var utsikterna för den globala ekonomin mindre goda. Tillväxten i omvärlden utvecklades svagare under 2019 än åren dessförinnan, global BNP ökade med 3 procent för 2019, vilket är en nedgång från 3,6 procent för 2018. Det var då den lägsta globala tillväxtökningen för ett enskilt år sedan finanskrisen. Avmattningen 2019 berodde bland annat på ökad politisk osäkerhet och upptrappade handelskonflikter åtföljt av en svagare ekonomisk aktivitet än förväntat i de utvecklade länderna, i synnerhet eurozonen, och i vissa stora utvecklingsekonomier.

Coronapandemin har inneburit stora påfrestningar för världsekonomin. Efter kontinuerliga revideringar av förväntad tillväxt beräknas samtliga regioner stå inför en negativ tillväxt för 2020, även om det finns skillnader mellan enskilda ekonomier där länder beroende av sektorer som turism och olja har drabbats hårdare.

Tabell 1 Tillväxtprognos omvärlden, årlig procentuell förändring av real BNP

Område	2019	2020	2021
USA	2,3	-8,0	4,5
Eurozonen	1,3	-10,2	6,0
Tyskland	0,6	-7,8	5,4
Frankrike	1,5	-12,5	7,3
Italien	0,3	-12,8	6,2
Spanien	2,0	-12,8	6,3
Japan	0,7	-5,8	2,4
Storbritannien	1,4	-10,2	6,3
Kanada	1,7	-8,4	4,9
Tillväxtekonomier	3,7	-3,0	5,9
Kina	5,5	-0,8	7,4
Indien	4,2	-4,5	6,0
Världsekonomin	2,9	-4,9	5,4

Källa: IMF, World Economic Outlook Update, juni 2020.

USA har under våren visat upp historiskt höga siffror över nyanmälda arbetslösa. I slutet av mars, när restriktionerna infördes och stora delar av ekonomin stängdes ner, ökade antalet nyanmälda arbetslösa till 6,9 miljoner under den värsta veckan, vilket kan jämföras med det tidigare rekordet på 695 000 nyanmälda arbetslösa på en vecka – från 1982. Sedan dess har antalet nyanmälda arbetslösa och antalet amerikaner som får arbetslöshetsunderstöd sjunkit kontinuerligt, men är fortfarande på nivåer som är långt mycket högre än under USA:s bolånekris 2007–2009. Bortom pandemirelaterade risker har spänningarna mellan USA och Kina trappats upp på flera fronter samtidigt som oljepriset är på fortsatt låga nivåer.

Eurozonen har genomgått en historisk avmattning sedan covid-19 började spridas, med restriktioner som följd. Under det första kvartalet minskade BNP med 3,6 procent jämfört med föregående kvartal, följt av en ännu större minskning för andra kvartalet.

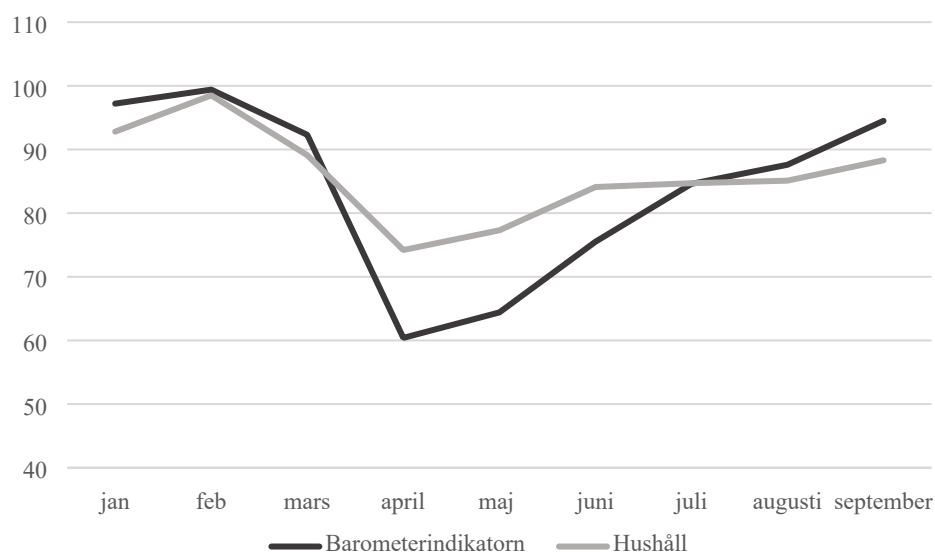
Efter vad som inte kan beskrivas som annat än en kollaps under det första halvåret förväntas tillväxten i eurozonen återhämta sig under andra halvåret, delvis med stöd av en expansiv penning- och finanspolitik men även till följd av lättade restriktioner. Medan prognoserna pekar på en negativ tillväxt för 2020 förväntas tillväxten öka under 2020 och 2021, även om prognoserna präglas av stor osäkerhet.

Arbetslösheten i EU har ökat under året, men mindre än i övriga världen till följd av att ett större antal länder har nyttjat korttidspermittering.

2.2 Konjunkturläget i Sverige

Svensk ekonomi var inför 2020 på väg in i en avmattningsfas, med historiskt svag tillväxt och nedjusterad förväntad tillväxt. Läget förvärrades drastiskt i samband med att smittspridningen av covid-19 ökade i slutet av första kvartalet, vilket gav uttryck i bland annat Konjunkturinstitutets barometerindikator som mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin. Under april sjönk indikatorn, som sammanfattar svar från både företag och hushåll, till lägre nivåer än den lägsta nivån under finanskrisen och utgjorde det största fall som någonsin observerats. Därefter har indikatorn stigit för varje mätning, även om indikatorns nivå visar på ett betydligt svagare stämningläge än normalt i ekonomin.

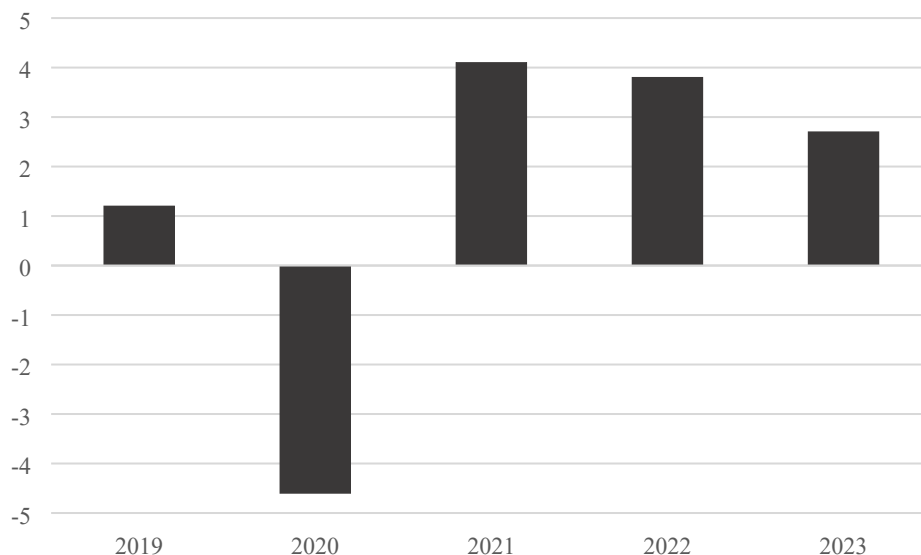
Figur 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Källa: Konjunkturinstitutet.

Medan förväntningarna i tillverkningsindustrin är högre än det historiska genomsnittet, där framför allt företagens högre förväntningar på framtida produktion står för en stor del av uppgången, är tjänstesektorn fortsatt utsatt, där fler företag uppger att efterfrågan faller än att den ökar, och där förväntningarna på efterfrågan har minskat. Vidare rapporterar en stor andel av företagen om personalneddragningar och minskade försäljningspriser.

Figur 2 Tillväxt, BNP, 2019–2023, andel i procent

Källa: Finansdepartementet.

Svensk ekonomi såg ett tydligt tapp i aktivitet under det första halvåret 2020, och särskilt under det andra kvartalet där nedgången i BNP är den största som någonsin uppmätts sedan mätningarna inleddes 1980. Därefter har aktiviteten ökat och de flesta indikatorer visar på att konjunkturen nådde sin botten under det andra kvartalet.

Sammantaget förväntas BNP falla med 4,6 procent under 2020 för att därefter stiga med 4,1 procent nästa år – vilket är en uppskrivning jämfört med tidigare prognoser, även om det råder stor osäkerhet beroende på hur pandemin utvecklas. Den lågkonjunktur som har inletts förväntas dock bli långvarig, där återhämtningstakten till stor del beror på vilka stimulansåtgärder, och deras omfattning, som införs.

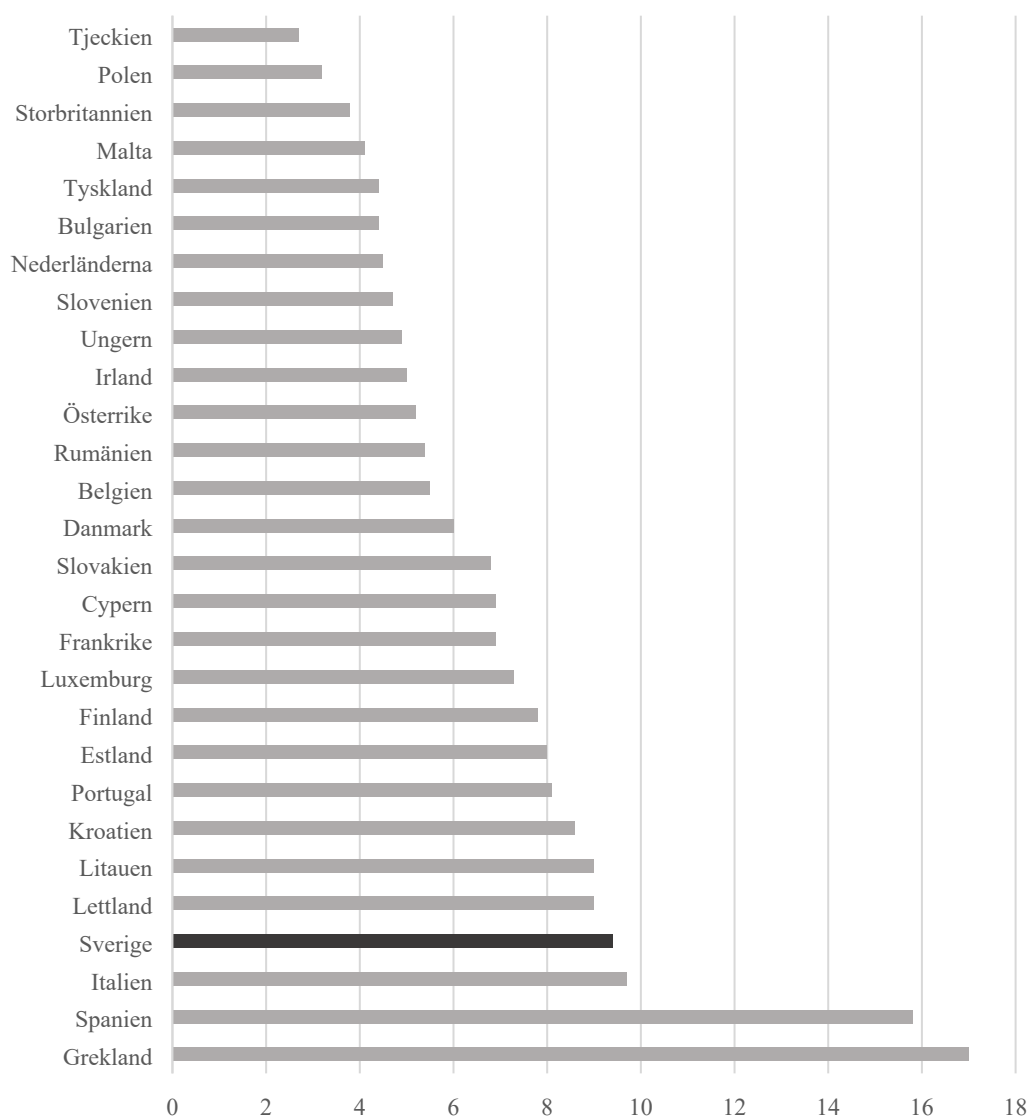
För att förbättra förutsättningarna för en snabb återhämtning krävs det åtgärder som riktar sig mot de utsatta sektorerna – däribland hushållen, tjänstesektorn samt bygg- och anläggningsverksamheten. Det kommer även att ha en stor inverkan på sysselsättningsnivån framgent.

Arbetslösheten i Sverige är på fortsatt höga nivåer, och har ökat kraftigt, jämfört med andra EU-länder och förväntas enligt Finansdepartementets senaste prognos från augusti uppgå till 9 procent under 2020 för att därefter öka till 9,5 procent under 2021. Sverige ligger för stunden långt över EU:s genomsnittliga arbetslöshet, och ytterligare ett steg bort från regeringens mål om EU:s lägsta arbetslöshet 2020.

Matchningen, mellan arbetssökandes kompetens och företagens kompetensbehov, på svensk arbetsmarknad är fortsatt problematisk. Diskrepansen beror inte främst på förändrad efterfrågan hos arbetsgivarna utan att gruppen arbetslösa i allt större utsträckning består av lågutbildade och utrikes födda. Sverige har, både på kort och på lång sikt, misslyckats med att få nyanlända att anpassa sig till svensk kultur och svensk

arbetsmarknad, vilket inneburit en högre jämviktsarbetslöshet och sämre offentliga finanser samt en risk för ett permanent utanförskap och segregerad arbetslöshet.

Figur 3 Arbetslöshet i EU, juli 2020, andel i procent

Källa: Eurostat.

Gapet i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda är fortsatt stort. Under andra kvartalet 2021 var det relativa arbetslöshetsstalet för inrikes födda i åldern 20–64 år 4,7 procent, motsvarande siffra för utrikes födda uppgick till 17,8 procent¹. Nyanlända från vissa delar av Afrika och Mellanöstern står ut särskilt. I ett läge där högkonjunktur övergått till lågkonjunktur, med högre arbetslöshet som följd, parallellt med en fortsatt automatisering och digitalisering, med minskad efterfrågan på okvalificerad arbetskraft som följd, är det rimligt att anta att gruppen utrikes födda är särskilt utsatt. De riktade åtgärder som nuvarande och tidigare regeringar genomfört har visat sig vara verkningslösa för att minska gapet. Det blir alltmer tydligt att mer behöver göras för att få nyanlända att anpassa sig till den svenska arbetsmarknaden i stället för ytterligare försök med att anpassa den svenska marknaden efter nyanlända.

¹ SCB, Arbetskraftsundersökningarna, 2:a kvartalet 2020.

KPIF-inflationen, där effekten av ändrade bolåneräntor är borträknad, noterades under augusti månad till 0,7 procent. Inflationsförväntningarna hos arbetsmarknadens parter är därutöver fortsatt låga. Detta, tillsammans med låga räntor i omvärlden, försvårar Riksbankens möjligheter att långsamt börja höja reporäntan, vilket i sin tur begränsar penningpolitikens möjligheter att hantera krisen.

2.3 Coronapandemin, osäkerhet i prognosen

Medan Sverigedemokraternas ekonomiska politik tar sin utgångspunkt i scenariot som beskrivs ovan är osäkerheten stor där ett antal faktorer, både globala och lokala, kan påverka den ekonomiska utvecklingen i en mer positiv eller negativ riktning.

Coronapandemin har haft en direkt påverkan på ekonomin där produktionen för varor och tjänster har minskat kraftigt, både till följd av förändrade beteendemönster hos företag och människor men även på grund av restriktioner och andra åtgärder som införts för att begränsa smittspridningen.

Världshälsoorganisationen (WHO) har framhållit att den enda möjligheten att hejda virusutbrottets framfart är genom vaccinering. Trots att det finns ett hundratal vaccin under utveckling, där flera testas inom ramen för kliniska studier, är det inte säkert att det kommer gå snabbt att få fram en variant godkänd för bred användning varpå pandemin under en överskådlig tid kommer att ha en negativ inverkan på den ekonomiska aktiviteten. Vid ytterligare smittspridningsvågor riskerar den ekonomiska nedgången att fördjupas ytterligare, antingen på grund av förlängda restriktioner i Sverige eller återinförda restriktioner i omvärlden, där konkurser leder till att leverans- och värdekedjor förstörs samt en minskad sysselsättning. På andra sidan finns en möjlighet att smittspridningen avtar snabbare än förväntat eller att den ekonomiska utvecklingen i omvärlden ökar till följd av nya stödpaket – vilket skulle gynna svensk exportindustri.

3 Förutsättningar för ekonomisk stimulans

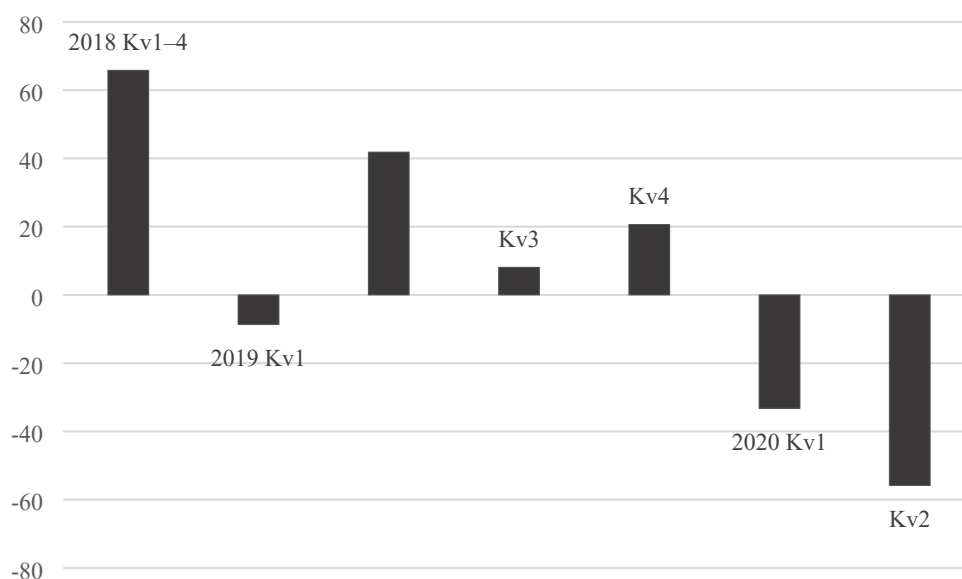
Under 2019 var svensk ekonomi på väg in i en avmattningsfas med avtagande sysselsättningstillväxt och ökad arbetslöshet, även om finanspolitiken låg i linje med överskottsmålet. Sedan mars 2020 har riksdagen beslutat om att införa en rad åtgärder för att skydda företag och arbetstillfällena, snarare än att verka som stimulansåtgärder, med avsikten att utsatta företag ska överleva en period med svag efterfrågan och för att förhindra stigande arbetslöshet. Åtgärderna kan även ses i avseendet att de ska minska risken för att fallet i realekonomisk aktivitet ska sprida sig till finans- och fastighetssektorn och orsaka en finansiell kollaps i likhet med finanskrisen 2008–2009. De hittills beslutade åtgärderna har inneburit en försvagning av de offentliga finanserna, men innebär inte på något sätt att utrymmet för fortsatt ekonomisk stimulans är förbrukat.

3.1 Det finanspolitiska ramverket

Det finanspolitiska ramverket är ett verktyg som ska se till att finanspolitiken är långsiktigt hållbar och transparent och har sedan införandet under andra halvan av 1990-talet varit avgörande för den goda utvecklingen av Sveriges offentliga finanser.

Centrala för ramverket är de budgetpolitiska målen: överskottsmålet, skuldankaret, utgiftstaket och balanskravet för kommunerna. I händelse av en kris finns det utrymme att agera utan att det står i konflikt med det finanspolitiska ramverket; det finns varken juridiskt bindande gränser eller formella sanktioner. Att vidta åtgärder som leder till stora avvikelser från överskottsmålet eller skuldankaret, eller till att utgiftstaket måste höjas, innebär inte att ramverket har slutat gälla. Det bör i stället bedömas så att flexibiliteten i ramverket nyttjas i den utsträckning som är tillåtet och i enlighet med delar av det finanspolitiska ramverkets syfte – att skapa en finansiell buffert som kan användas i händelse av en djup lågkonjunktur eller oförutsedd kris.

Figur 4 Statens finansiella sparande, miljarder kronor

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Den pågående pandemin har haft en stark negativ påverkan på svensk ekonomi, en utveckling som riskerar att bli särskilt allvarlig om det inte vidtas kraftiga åtgärder för att förhindra att krisen sprider sig till fler delar inom ekonomin. Vid denna akuta kris

måste flexibiliteten i det finanspolitiska ramverket nyttjas fullt ut, även om det på längre sikt finns ett behov av att återgå till en strikt finanspolitisk disciplin, med avsikten att stärka förutsättningarna att kunna hantera framtida lågkonjunkturer eller oförutsedda kriser med samma finansiella handlingsfrihet som finns i dag.

3.2 Svensk statsskuld ur ett internationellt perspektiv

Riktmärket för hur stor den konsoliderade bruttoskulden ska vara på lång sikt utgörs av det så kallade skuldankaret, den konsoliderade skulden för hela den offentliga sektorn, även kallat Maastrichtskulden. Skuldankaret är fastställt till att bruttoskulden ska vara 35 procent av BNP. Vid en avvikelse på mer än 5 procentenheter för det senast avslutade, innevarande eller nästkommande året, ska regeringen förklara för riksdagen varför skulden avviker från riktmärket samt vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att skulden ska återgå till stipulerade nivåer.

I Finansdepartementets prognos för den ekonomiska utvecklingen beräknades den offentliga sektorns skuldsättning öka till 42,9 procent av BNP under 2020². Trots att statsskulden kommer att öka till följd av åtgärder som vidtas på grund av coronapandemin är den svenska statsskulden låg ur ett internationellt perspektiv. Det skuld-kriterium som EU-länderna är bundna av stipulerar att Maastrichtskulden inte får överstiga 60 procent av BNP.

Figur 5 Utvecklingen av Sveriges statsskuld och Maastrichtskuld och genomsnittlig Maastrichtskuld för EU27, procent av BNP

Källa: Riksgälden samt Eurostat.

Det bör dock framhållas att även om det finns utrymme att öka statsskulden är det inte nödvändigtvis önskvärt. En hög skuldsättning riskerar att leda till högre räntor, vilket i sin tur försvårar för landet att betala tillbaka sina skulder. Vissa studier visar på att risken ökar vid ett visst tröskelvärde som uppskattas till cirka 60–70 procent av BNP. Därutöver begränsar en hög offentlig skuld möjligheten att sätta in finanspolitiska

² Finansdepartementet, prognos för den ekonomiska utvecklingen, augusti 2020.

åtgärder och kan dämpa olika åtgärders effektivitet då marknaden uppfattar att det finns en hög framtida risk till följd av stora budgetunderskott.

Det finns inga entydiga svar på hur ett lands skuldnivå påverkar den ekonomiska utvecklingen, eller vad som är en optimal nivå på statsskulden. Däremot visar flertalet empiriska studier att det saknas ett samband, eller finns ett positivt samband, mellan skuld och tillväxt upp till cirka 90–100 procent av BNP samt att om skuldkvoten årligen utökas och ett land har återkommande budgetunderskott kan det ha en negativ inverkan på tillväxten³⁴.

Sammantaget går det att konstatera att Sverige har utrymme för att utöka statskulden för att kunna vidta extrema åtgärder för att hantera de extrema förhållanden som coronakrisen har inneburit, utan att överstiga EU:s skuldkriterium samt fortfarande ha en god marginal till statsskuldsnivåer som riskerar att ha en negativ inverkan på BNP-tillväxten.

3.3 Lärdomar från tidigare kriser

Sverige har tidigare genomlidit ekonomiska kriser, där konsekvenser för näringslivet och effekten av olika ekonomiska stimulansåtgärder undersökts och utvärderats. Medan coronapandemin är en unik kris, då den påverkar både utbud och efterfrågan, finns det generella lärdomar att dra från tidigare.

Coronapandemin har vissa likheter med finanskrisen 2008–2009. Det var då oklart hur långvarig krisen skulle vara och hur den skulle slå mot olika branscher och regioner. 2012 fick Tillväxtanalys i uppdrag av regeringen att undersöka konsekvenserna av finanskrisen för det svenska näringslivet och effekten av näringspolitiken som sattes in för att möta krisen.⁵ Bland lärdomarna och rekommendationerna med bäring på framtida insatser inom det näringspolitiska området framkommer bland annat:

- Att befintliga strukturer bör nyttjas för att insatserna snabbt ska nå den tilltänkta målgruppen.
- Att näringspolitiken bör vara av mer generell och dynamisk karaktär i stället för subventioner och enkla program för att skapa långsiktiga förutsättningar för en öppen, dynamisk ekonomi som främjar innovation, förnyelse och hållbar tillväxt.
- Att analysen över vilka åtgärder som ska vidtas har sin utgångspunkt i en tydlig problembeskrivning och vilka konsekvenser problemen kan ge upphov till.
- Att insatser har ett slutdatum för att undvika att de finns kvar även efter att krisens akuta skede är över.

Erfarenheter från tidigare kriser i svensk ekonomi visar även att konsekvenserna för arbetsmarknaden kan bli betydande även vid ett kort krisförlopp, särskilt om krisen leder till brett fallande tillgångspriser.⁶

Effekten av ekonomiska stimulansåtgärder kan delvis mätas genom multiplikator-effekt, att utgiftsökningen även innebär en intäkt genom arbetstillfällen, ökad konsumtion och fler investeringar. Konjunkturinstitutet genomförde 2016 en studie om

³ ECB (2010), The impact of high and growing government debt on economic growth: an empirical investigation for the euro area.

⁴ Reinhart och Rogoffs (2010), Growth in a time of debt.

⁵ Tillväxtanalys (2013), Vad kan vi lära av finanskrisen 2008–2009?

⁶ Konjunkturinstitutet (2016), Short Run Effect of Fiscal Policy on GDP and Employment: Swedish Evidence.

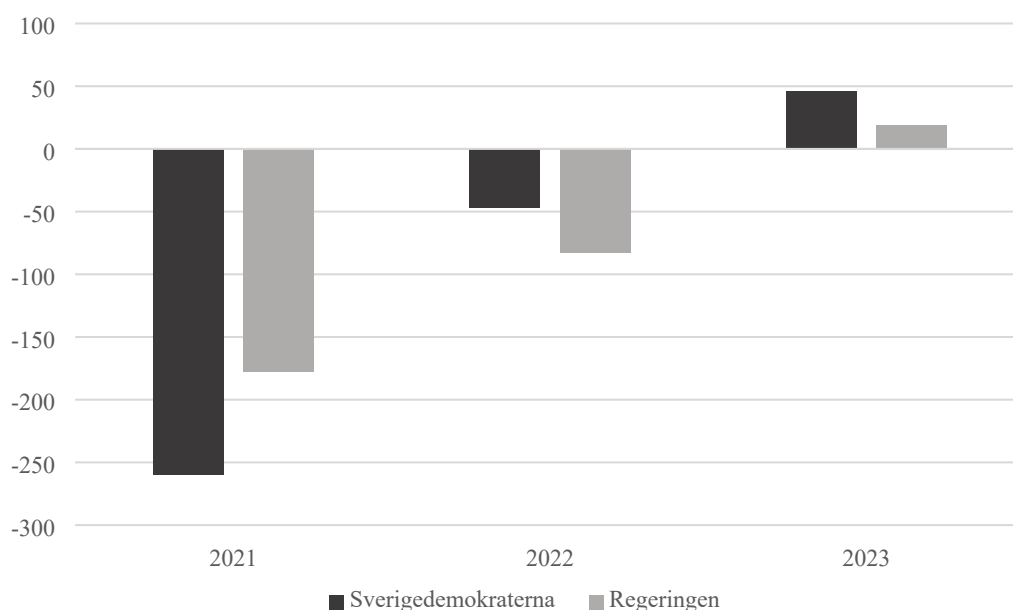
multiplikatoreffekter under perioden 1980–2015 som visade på att multiplikatoreffekterna för Sverige tycks vara störst vid stimulans av offentliga investeringar, transfereringar till hushåll och offentlig konsumtion. För sysselsättning visar samma studie att förändrade transfereringar och offentliga investeringar ger störst effekt på antalet sysselsatta, men att effekterna är små.

4 Inriktning för den ekonomiska politiken

Coronapandemin har tagit regeringen på sängen. Åtgärderna har hittills varit senfärdiga och otillräckliga samt bidragit till en osäkerhet för både näringslivet och arbetstagare. Den stigande arbetslösheten borde ha varit en väckarklocka, men sedan regeringen satte upp målet om EU:s lägsta arbetslöshet har mer energi spenderats på att bortförklara den höga arbetslösheten än på åtgärder för att motverka den.

Som nämnts i tidigare kapitel finns det goda förutsättningar, i förhållande både till det finanspolitiska ramverket och till internationella jämförelser av statsskulden, att gå fram med en bred, expansiv finanspolitik och undvika en negativ spiral av minskad ekonomisk aktivitet och ökad arbetslöshet. Detta får dock inte ske på bekostnad av att den konsoliderade bruttoskulden inte på sikt återgår till riktmärket.

Figur 6 Finansiellt sparande i offentlig sektor, miljarder kronor

Källa: BP21 samt egna beräkningar.

Sverigedemokraterna förordar en mer expansiv finanspolitik jämfört med regeringen för 2021, för att därefter övergå till en mer restriktiv finanspolitik för resterande del av budgetperioden, förutsatt att tillväxt och sysselsättning har börjat öka. Genom detta tillvägagångssätt ökar möjligheterna för företag att anställa, för konsumenter att handla och för det offentliga att göra nödvändiga investeringar samtidigt som det förbättrar förutsättningarna för att snabbare nå tillbaka till riktmärket för statsskulden och undviker att den fastnar på alltför höga nivåer.

En grundförutsättning för en effektiv finanspolitik som inte innebär en skenande skuldsättning är en tydlig uppdelning över tillfälliga stimulansåtgärder för att öka den ekonomiska aktiviteten och en medellångsiktig plan för att återgå till skuldankaret.

5 Uppstart – Investera i Sverige

Under 2020 har riksdagen antagit tio extra ändringsbudgetar för att hantera akuta problem kopplat till covid-19. Dessa har varit nödvändiga, dels för att väga upp för intäktstapp som är direkt relaterade till de införda restriktionerna men även för att säkerställa att välmående företag kan återuppta verksamheten när restriktionerna lyfts. Det krävs dock ytterligare åtgärder för att hantera de långtgående problemen för ekonomin i allmänhet och arbetsmarknaden i synnerhet.

Sverigedemokraternas förslag syftar till att öka köpkraften hos konsumenterna, möjliggöra för fler att komma i arbete genom minskade trösklar för företag att anställa samt underlätta expansion. Satsningarna tar sin utgångspunkt i vad som ger mest effekt sett till tillväxt och sysselsättning, både på lång och på kort sikt. Vidare är åtgärderna tillfälliga för att möjliggöra hög ekonomisk stimulans på kort sikt och en ansvarsfull ekonomisk politik på lång sikt.

5.1 Centralt administrerat stöd till hushållen

Sverigedemokraternas förslag: Ett statligt engångsstöd för samtliga svenska medborgare som är folkbokförda och varaktigt bosatta i Sverige ska införas. Det statliga engångsstödet ska uppgå till 10 000 kronor för medborgare över 5 års ålder och 5 000 kronor för medborgare upp till och med 5 års ålder.

Åtgärderna mot coronapandemins negativa påverkan på ekonomin har hittills främst riktat sig mot näringslivet – av förståeliga skäl. Medan det i krisens initiala skede har varit av vikt att säkerställa att företag kan övervintra och behålla personal behövs det, ju längre krisen fortskrider, åtgärder som stimulerar en återgång till konsumtion och ekonomisk omsättning på högre nivåer. Restriktionerna har inneburit att människor har förlorat sina jobb, att extra kostnader har uppstått för att exempelvis nyttja alternativa resvägar och att hushållens förväntningar på ekonomins tillväxt – både den egna och Sveriges – har sjunkit. I detta skede behövs det en bred, generell åtgärd som stärker hushållens ekonomi samt ökar konsumtionsbenägenheten.

5.1.1 Inriktning

För att åtgärden i det här fallet ska anses vara önskvärd bör ett antal mål uppnås:

- Åtgärden ska rikta sig mot individer och hushåll.
- Åtgärden ska öka konsumtionsbenägenheten.
- Åtgärden ska kunna genomföras skyndsamt.
- Åtgärden ska ha ett tydligt slutdatum.

Stödet bör vara generellt

Med ett generellt, tillfälligt stöd omfattas både hushåll med låg disponibel inkomst och hushåll med hög disponibel inkomst. Den marginella konsumtionsbenägenheten är större bland hushåll med låg inkomst varpå åtgärden väntas ge större effekt inom denna grupp, även om konsumtionsbenägenheten stärks inom samtliga inkomstdeciler. Förutsatt att stödet utgörs av ett nominellt belopp och inte påverkar eller påverkas av övrig inkomst ökar den relativa ekonomiska standarden i högre utsträckning för hushåll med låg disponibel inkomst samtidigt som det inte uppstår några tröskeleffekter.

Administrationen av åtgärden minimeras – vilket möjliggör ett effektivt och snabbt genomförande. Därutöver blir åtgärden en engångsinsats som avslutas i anslutning till utbetalningen.

Med utgångspunkt i att stimulansen ska stärka hushållens konsumtionsbenägenhet finns det alternativa tillvägagångssätt i form av sänkt skatt eller ett riktat stöd mot utsatta grupper.

Krisen som uppstått till följd av covid-19 har resulterat i en stigande arbetslöshet. Att i det skedet gå fram med breda skattesänkningar på inkomst som åtgärd är sammankopplat med ett antal negativa faktorer. Dels har åtgärden dålig träffsäkerhet. Den marginella konsumtionsbenägenheten är som störst bland dem med låga inkomster. Dels finns det en risk att låga förväntningar på ekonomin ökar hushållens sparande snarare än deras konsumtion, och då en inkomstskattesänkning är ett kontinuerligt resurstillskott är konsumtionsbenägenheten lägre än om det vore ett tillfälligt tillskott. Därutöver innebär skattesänkningar en långsiktig belastning på statens budget. Till skillnad från ett tillfälligt stöd skulle skattesänkningen leda till att hushållen i högre utsträckning anpassar sig till den högre inkomsten varpå en återställning blir svårare. Slutligen har arbetslösheten primärt ökat på grund av avtagande efterfrågan varpå åtgärder som ökar incitamenten att söka arbete har lägre effekt på kort sikt.

Ett riktat stöd mot utsatta grupper är inte heller en framkomlig väg. Alternativet är vid en första anblick attraktivt. Hushåll med låg disponibel inkomst tenderar att i större utsträckning spendera en större del av ekonomiskt tillskott än hushåll med hög disponibel inkomst – vilka i större utsträckning sparar eller investerar pengarna. En sådan ordning skulle dock innebära problem med ökad administration, vilket ökar kostnaden och riskerar att fördröja åtgärden, tröskeeffekter och risk för fusk. Kvarstår gör då det första alternativet: ett generellt stöd.

Stödet bör vara skattefritt och oavhängigt av inkomst

Med ett generellt stöd i form av ett nominellt belopp som inte påverkas av mottagarens inkomst går det att nyttja nuvarande strukturer för utbetalning, vilket minskar tiden från beslut till utbetalning samt kostnaden för administration samtidigt som utfallet innebär att den ekonomiska standarden ökar mer för individer med låg inkomst (se avsnitt 5.1.6). Stödet bör därtill vara skattefritt och oberoende av övrig inkomst för att inte påverka exempelvis utbetalning av försörjningsstöd, studiemedel eller skattegrundande inkomst.

Stödet bör finansieras genom statsbudgeten

Idén om ett generellt stöd till medborgarna är inte ny. Milton Friedman lyfte åtgärden redan 1969, förvisso mer som ett verktyg för att illustrera konsekvenserna av förändringar i penningmängd än ett politiskt förslag, som sedermera kom att kallas helikopterpengar. Konceptet bygger på att utbetalningen helt finansieras av centralbanken genom ökad penningmängd, eller med andra ord: genom sedelpressen. Det finns dock ett antal problem med denna lösning, däribland:

1. Finansiering genom ökad penningmängd utnyttjar centralbankernas makt att kunna skapa pengar till en försumbar kostnad, vilket riskerar att snabbt och oförutsebart urholka värdet på valutan.

2. Det går inte att skapa finansiella tillgångar ur intet. Åtgärder som syftar till att finansiera offentliga utgifter eller skattesänkningar utan kostnad för nuvarande eller framtida skattebetalare är till sin natur omöjliga, även om bristen är svårupptäckt.

Därutöver finns det EU-rättsliga begränsningar som omöjliggör monetär finansiering, det vill säga att centralbanken finansierar statens utgifter. Även om det vore möjligt hade det dock inte varit önskvärt, dels på grund av anledningarna som beskrivs ovan men även för att det är ett strikt politiskt beslut och således bör hanteras, och finansieras, av staten.

Det mer attraktiva alternativet är att finansiera åtgärden genom statsbudgeten, antingen inom befintligt reformutrymme eller genom en ökning av statens belåning. Detta alternativ innebär att ökningen på tillgångssidan motsvaras av en identisk ökning på skuldsidan. Sett till att åtgärden syftar till att öka konsumtion och därigenom tillväxt samt det låga ränteläget i världsekonomin är det dock sannolikt att delar av skulden kommer att konsumeras av ökad inflation.

5.1.2 Begränsningar

Kostnaden för stimulansåtgärden har, av förklarliga skäl, en direkt korrelation med antalet som tar del av den. Medan det, som tidigare nämnts, finns skäl att låta stimulansåtgärden vara generell och bred finns det också skäl att begränsa åtgärden till och inom vissa grupper; dels för att minska kostnaden och risken att systemet utnyttjas, men även för att maximera effekten av stimulansåtgärden.

Det bör finnas en åldersgräns för utbetalningen

Syftet med åtgärden är att stärka hushållens konsumtionsförmåga på den inhemska marknaden. Utöver att ett stort, temporärt tillskott ökar konsumtionen mer än ett mindre, kontinuerligt tillskott är utbetalningens storlek i förhållande till hushållets disponibla inkomst en viktig faktor i sammanhanget. Vid en markant ökning av ekonomisk standard ökar sannolikheten att en större del av tillskottet går till sparande snarare än inhemsk konsumtion. I en normal situation hade det inte varit något problem, utan till och med positivt av många anledningar. När det rör sig om en stimulansåtgärd för ökad konsumtion, som kraftigt ökar statens kostnader, finns det dock skäl att utforma åtgärden så att konsumtionen på marginalkronan blir så hög som möjligt.

Utöver beteendenaspekten finns det även en rättvise- och kostnadsaspekt, där åtgärden bör ha en önskvärd fördelningspolitisk effekt samt att den totala kostnaden för åtgärden bör hållas på en så låg nivå som går att motivera utifrån de uppsatta målen.

Av denna anledning bör åtgärden begränsas så att barn till och med fem års ålder omfattas av en halv utbetalning, 5 000 kronor, medan de över fem års ålder omfattas av en hel utbetalning, 10 000 kronor. Detta innebär en besparing om cirka 3 miljarder kronor jämfört med att utbetalningen inte skulle justeras utifrån ålder.

Utländska medborgare bör inte omfattas av förslaget

Utgångspunkten för förslaget är att åtgärden ska rikta sig mot svenska medborgare folkbokförda i Sverige. Syftet med stimulansen, utöver att stärka hushållens ekonomi, är att öka konsumtionen och på så sätt även skapa fler arbetstillfällen. För detta krävs att konsumtionen sker i Sverige varför det finns anledning att begränsa engångsstödet till dem som är folkbokförda och varaktigt boende i Sverige.

Sverigedemokraterna har tidigare presenterat förslag för att uppvärdera medborgarskapet och införa villkor som behöver uppfyllas för att icke-medborgare ska få tillgång till sociala förmåner. Att en bred utbetalning utan krav på motprestation begränsas till personer med svenskt medborgarskap är ett steg i den riktningen.

Det finns därutöver ytterligare skäl att begränsa åtgärden till invånare med svenskt medborgarskap.

Under de senaste åren har ett utbrett bidragsfusk genom nyttjande av falska identiteter uppmärksammats. Sverigedemokraterna avsätter medel i budgeten för att påbörja en omfattande folkräkning. Det är dock troligt att en utbetalning till icke-medborgare skulle resultera i att personer med två eller flera identiteter tillförskansar sig multipelt stöd.

Ett ytterligare problem rör de så kallade remitteringarna, pengar som nyanlända skickar hem till sina familjer i fattigare länder, utifrån deras inverkan på svensk ekonomi och valutan. När växling mot främmande valuta sker innebär det en skadlig försvagning av den svenska kronan. Vid en utbetalning av en betydande summa finns det anledning att anta att storleken på remitteringarna skulle växa och försvaga kronan ytterligare.

EU:s likabehandlingsprincip

EU-rättsliga aspekter kan innebära ytterligare begränsningar. Likabehandlingsprincipen innebär att varje form av diskriminering grundad på nationalitetsskäl är förbjuden. Det innebär bland annat att EU- och EES-medborgare som bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har samma rätt till socialt bistånd som svenska medborgare. Sverigedemokraterna gör bedömningen att utformningen av förslaget om ett generellt engångsstöd med krav på svenskt medborgarskap är förenligt med EU-rätten. I det fall att ärendet skulle prövas rättsligt med följderna att även EU- och EES-medborgare som är folkbokförda i Sverige ska omfattas skulle det innebära en kostnadsökning om maximalt 4,3 procent, varav majoriteten skulle gå till medborgare i Finland, Norge och Polen.

5.1.3 Ett statligt engångsstöd

Sverigedemokraterna föreslår att ett statligt engångsstöd för samtliga svenska medborgare som är folkbokförda och varaktigt bosatta i Sverige ska införas. Det statliga engångsstödet ska uppgå till 10 000 kronor för medborgare över fem års ålder och 5 000 kronor för medborgare upp till och med fem års ålder. Engångsstödet ska inte påverkas av mottagarens inkomst, och det ska ej heller påverka mottagarens övriga offentliga stöd och förmåner. Stödet ska betalas ut vid ett tillfälle och finansieras genom statsbudgeten.

Liknande stimulansåtgärder har nyttjats i USA⁷ och Hongkong⁸ i sviterna av coronapandemin. Åtgärderna har ännu inte utvärderats, delvis beroende på att de nyligen genomfördes och att det inte har förflutit tillräckligt lång tid för att följa upp effekterna. Däremot kan det konstateras att det, givet erfarenheterna från dessa länder, är möjligt att skyndsamt gå från beslut till det att pengarna når hushållen.

⁷ <https://home.treasury.gov/policy-issues/cares/assistance-for-american-workers-and-families>.

⁸ <https://www.affarsvarlden.se/artikel/hongkong-delar-ut-gratis-pengar-till-medborgare-6988781>.

5.1.4 Direkta och indirekta effekter

Den omedelbara effekten av åtgärden är att hushållens disponibla inkomst stiger påtagligt. En del av denna förstärkning kommer sannolikt gå till eget sparande, men en betydande andel kommer högst sannolikt och i enlighet med ekonomisk empiri stimulera konsumtion. Följaktligen ökar även statens skatteintäkter från moms och punktskatter.

Genom Statistiska centralbyråns mikrosimuleringsmodell (Fasit) går det att beräkna effekter av förändringar i skatte-, avgifts- och transfereringssystemen för individer och hushåll. Det är möjligt att beräkna hur förändringar i dessa system påverkar olika grupper i samhället samt vilken effekt de får på de offentliga finanserna. Förslaget om ett statligt engångsstöd skulle innebära att skatteintäkter från moms och punktskatter ökar med knappt tio miljarder kronor 2021.⁹

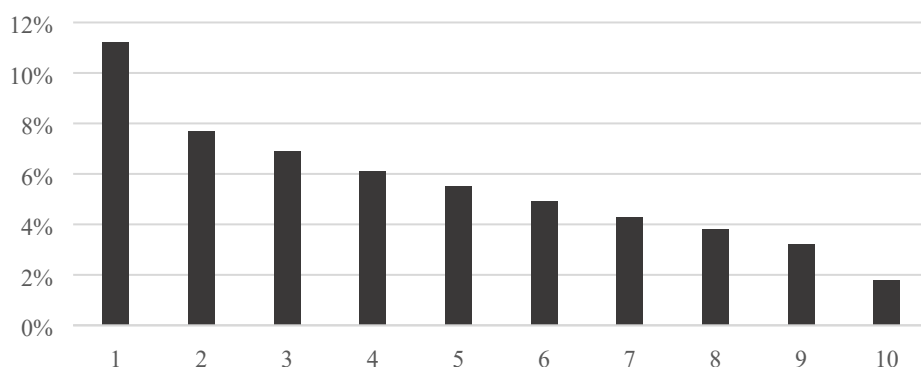
På längre sikt stiger företagens omsättning och behovet av att anställa, vilket skapar skatteintäkter och en ökad sysselsättning. Dessa effekter har stor betydelse fram till den tidpunkt då tillväxttakten väntas återhämta sig genom marknadskrafterna.

5.1.5 Fördelningsanalys

Nedan redovisas procentuell förändring av ekonomisk standard per decil, kön, ålder samt familjetyp till följd av ett engångsstöd på 10 000 kronor. Samtliga inkomstdeciler gynnas av reformen. För de lägre decilerna är dock den procentuella förbättringen av ekonomisk standard högre än för de högre decilerna. Både kvinnor och män får höjd ekonomisk standard av reformen även om kvinnor gynnas något mer än män. Samtliga åldersgrupper gynnas.

I fördelningsanalysen redovisas förändring av genomsnittlig disponibel inkomst per konsumtionsenhet (ekonomisk standard). Disponibel inkomst är summan av samtliga bostadshushållsmedlemmars skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. För att kunna göra jämförelser mellan olika hushållstyper divideras hushållets disponibla inkomst med en konsumtionsvikt som i sin tur är bestämd av hushållets sammansättning.

Figur 7 Förändring av ekonomisk standard 2021 till följd av det föreslagna statliga engångsstödet, deciler

Källa: Fasit MSTAR 2018, version 3.

⁹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1174.

Tabell 2 Förändring av ekonomisk standard 2021 för kvinnor respektive män till följd av det föreslagna statliga engångsstödet

Kön	Disponibel inkomst före reform	Förändring i procent
Kvinnor	312 654	4,1
Män	328 760	3,9

Källa: Fasit MSTAR 2018, version 3.

Tabell 3 Förändring av ekonomisk standard 2021 för olika åldersgrupper till följd av det föreslagna statliga engångsstödet

Åldersgrupp	Disponibel inkomst före reform	Förändring i procent
0–19	273 430	5,3
20–24	283 461	4,6
25–34	289 416	4,3
35–44	297 964	4,6
45–54	355 596	3,9
55–64	395 498	3,2
65–74	340 131	3,6
75–	260 148	4,6

Källa: Fasit MSTAR 2018, version 3.

Tabell 4 Förändring av ekonomisk standard 2021 för olika familjetyper till följd av det föreslagna statliga engångsstödet

Familjetyper	Disponibel inkomst före reform	Förändring i procent
Ensam –64, ej barn	280 091	3,5
Ensam med barn	213 078	6,1
Sambo –64, ej barn	430 605	3,1
Sambo, 1 barn	328 515	4,2
Sambo, 2 barn	313 423	5,8
Sambo, 3+ barn	239 744	6,5
Ensam 65+, ej barn	234 577	4,2
Sambo 65+, ej barn	339 901	3,9
Övriga hushåll	342 306	4,0

Källa: Fasit MSTAR 2018, version 3.

5.1.6 Offentligfinansiell effekt

Tabell 5 Offentligfinansiell effekt år 2021 av att införa ett statligt engångsstöd, miljarder kronor

Staten	–82,0
varav engångsstöd	–91,7
varav moms och punktskatter	9,7
Totalt offentlig sektor	–82,0

Källa: Fasit MSTAR 2018, version 3 samt egna beräkningar.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 82,0 miljarder kronor 2021.

5.2 Nedsättning av arbetsgivaravgiften

Sverigedemokraternas förslag: Den allmänna löneavgiften ska sänkas från 11,62 procent till 8,715 procent under det första halvåret 2021.

Under våren 2020 genomfördes en av de första åtgärderna för att lindra coronapandemins påverkan på näringslivet, en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna under en period om fyra månader. Sverigedemokraterna förordade vid tidpunkten ett helt avskaffande av arbetsgivaravgiften under den mest akuta perioden, men biträdde likväl regeringens förslag som – sin begränsade karaktär till trots – medgav en viss finansiell respit till företagen. Sverigedemokraterna ser det som synnerligen angeläget att fortsätta arbetet med att stärka företagen under denna återhämtningsperiod. Generella lättnader av arbetsgivaravgiften och egenavgifterna är då den mest framkomliga vägen.

Invändningarna mot tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter, under perioden mars–juli 2020, bestod främst av att det även gynnar företag som går relativt bra, trots eller i vissa fall kanske till och med tack vare, covid-19. Det bör dock inte läggas någon större vikt vid den typen av invändning. Går det bra för ett visst företag – trots ekonomisk kris – och en tillfällig reform bidrar till att det går ännu bättre så är det inte problematiskt i sig. Det innebär att företaget i fråga har möjlighet att expandera sin verksamhet, nyanställa personal eller göra andra typer av investeringar. Att åtgärden inte är träffsäker, såtillvida att den inte enkom gynnar företag som det går dåligt för, är i sammanhanget således av mindre relevans.

Företag har i normalfallet inte endast privatpersoner som kunder utan även andra företag. Går det bra för exempelvis dagligvaruhandeln innebär det i förlängningen att det även går bra för leverantörer och för transportbranschen och så vidare.

Arbetsgivaravgiften för innevarande år uppgår till 31,42 procent och består av ett flertal ingående moment som i sin tur korrelerar till andra utgifter: ålderspensionsavgiften till ålderspensionssystemet, föräldraförsäkringsavgiften till föräldraförsäkringen och så vidare. Den allmänna löneavgiften (11,62 procent, eller en dryg tredjedel av hela arbetsgivaravgiften) har dock ingen motsvarande korrelation utan är att betrakta enbart som en skatt på att anställa och att inneha personal.

Sverigedemokraterna förordar att den allmänna löneavgiften sänks tillfälligt med en fjärdedel under första halvåret 2021 i syfte att stärka företagen och rikta incitament till nyanställningar. Detta gynnar såklart samtliga företag men i synnerhet de mest personalintensiva.

Åtgärden innebär även att Sveriges kommuner och regioner får ytterligare tillskott. Sett till att det finns cirka 1,2 miljoner anställda inom kommunsektorn innebär det minskade utgifter om cirka 6,15 miljarder kronor.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 23,30 miljarder kronor 2021, förstärka kommunsektorn med 6,15 miljarder kronor 2021 och förstärka ålderspensionssystemet med 1,10 miljarder kronor.¹⁰

5.3 Lindrat sjuklöneansvar

Många företag har haft stora utgifter kopplade till sjuklöner. Anställda med lindriga symptom – som i normala fall förmodligen hade gått till jobbet ändå – har av naturliga

¹⁰ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:927.

skäl valt att inte göra det. Eftersom det också ligger i hela samhällets intresse att man faktiskt stannar hemma trots att man enbart har lindriga förkylningssymptom är det rimligt att staten tar ett större ansvar för företagens sjuklönekostnader än vad som annars är fallet.

Sverigedemokraternas förslag är att 2019 betraktas som ett ”basår” med ”normala” sjuklönekostnader. De kostnader som överstiger basåret för 2021 får antas vara corona-relaterade och bör således landa på staten snarare än på företagen.

Förslaget går dock inte att beräkna *ex ante* varpå det inte går att avsätta medel i denna budget varpå finansiering får ske genom kommande ändringsbudget *ex post*. Det viktigaste i nuläget är dock utfästelsen visavi företagen för att lindra deras oro.

5.4 Satsningar på välfärden

Att staten tar ett ökat finansieringsansvar för kommunernas och regionernas välfärdsverksamhet är angeläget även under mer ekonomiskt normala förhållanden. Detta i synnerhet då det är regeringen som har tvingat på kommunerna en ökad kostnadsbörda, inte minst i samband med en okontrollerad migrationspolitik. Även som regelrätt stimulansåtgärd betraktat är det ett tämligen effektivt användande av statens resurser att satsa på offentlig välfärdsverksamhet i form av ökade tillskott till kommunsektorn. Vare sig det leder till höjda lärarlöner, fler undersköterskor, nybyggnation av äldreboenden och förskolor eller en kombination av samtliga så ökar det den ekonomiska aktiviteten.

Sverigedemokraternas samlade budgetpolitik leder – direkt eller indirekt – till påtagliga ekonomiska förstärkningar av kommunsektorn. Dit hör bland annat:

- Lägre arbetsgivaravgifter. Huvudsyftet är att stärka och stötta det privata näringslivet, men även kommunerna är arbetsgivare och gynnas således ekonomiskt av lägre arbetsgivaravgifter.
- Stärkt garantipension. Garantipensionen riktas mot de mest socioekonomiskt utsatta äldre och är ingen nettotransferering utan tvärtom skattepliktig, vilket även innebär att högre garantipensioner medför högre kommunala skatteintäkter.
- Höjd a-kassa. Även arbetslöshetsförsäkringen är en skattepliktig inkomst och ingen nettotransferering. Ett högre tak i a-kassan leder således till högre kommunala skatteintäkter.
- Regionalisering av viss fastighetsskatt. Fastighetsskatt som utgår på industrienheter och elproduktion går i dag oavkortat till staten. Sverigedemokraterna föreslår att denna i stället går direkt till den berörda regionen, vilket förstärker dess möjligheter att bedriva främst sjukvård men även kollektivtrafik.

Utöver detta förordar Sverigedemokraterna ett betydligt högre anslag till det kommunala utjämningsystemet, dels för 2021 men även framgent. Den sammanlagda bäringen på kommunsektorns finanser av Sverigedemokraternas budgetpolitik framgår under avsnitt 6.4.

5.5 Höjt rotavdrag

Sverigedemokraternas förslag: Avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad (rot) ska höjas från 30 procent till 50 procent under 2021.

Byggsektorn är en viktig marknad för den svenska industrin. Rotavdraget uppgår i dag till 30 procent av arbetskostnaden på investeringar man gör i sitt boende, upp till ett maxtak på 50 000 kronor per år. Att höja rotavdraget från 30 procent till 50 procent skulle högst sannolikt öka efterfrågan på rotrelaterade varor och tjänster och således fungera som en effektiv stimulansåtgärd till den svenska byggindustrin, med omkringliggande tjänster och leverantörer. Rätten till rotavdrag är dessutom avhängig att man är bosatt i Sverige alternativt att man betalat skatt i Sverige motsvarande minst 90 procent av sin totala inkomst.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 4,50 miljarder kronor 2021.¹¹

5.6 Investeringar i transportinfrastrukturen

Sverigedemokraternas förslag: Arbetet med utveckling och vidmakthållande av statens infrastruktur ska stärkas med inriktning på att tidigarelägga projekt med korta ledtider.

Långsiktiga infrastrukturprojekt är egentligen inte särskilt motiverade som stimulanspolitik betraktat, eftersom ledtiderna är så pass långa – inte sällan längre än en hel konjunkturcykel. Överlag bör infrastrukturprojekt stå på sina egna meriter, oaktat konjunkturläget. Det finns emellertid ett par projekt med tämligen korta ledtider, det vill säga projekt som kan starta väldigt snart. Det finns också anledning att öka ambitionerna för vidmakthållande och underhåll, inte minst i järnvägsnätet. Även flera vägar, inte minst på landsbygden och kanske i synnerhet i Norrlands inland, lider också av eftersatt underhåll. Sverigedemokraterna anser att Trafikverket bör få i uppdrag att konkretisera sådana projekt som kan starta med kort ledtid samt öka ambitionerna vad avser underhåll av väg- och järnvägsnätet.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 19,50 miljarder kronor 2021.

5.7 Rättsväsendet som ekonomisk stimulansåtgärd

Sverigedemokraternas förslag: Polismyndigheten ska tillföras resurser för att införa en riktad lönesatsning och en betald polisutbildning samt för att anställa 5 000 ordningsvakter. Antalet anstalts- och häktesplatser ska byggas ut. Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar ska tillföras ytterligare resurser.

Ett stärkt rättsväsende är en grundsten för ett tryggare samhälle. Åtgärder inom området ger även positiva effekter för ekonomin. Myndigheterna inom rättsväsendet sysselsätter i dag över 50 000 människor. Med Sverigedemokraternas förslag till budget – med kraftigt ökade resurser – kommer antalet anställda att öka under de kommande åren. Därutöver skapas indirekta sysselsättningseffekter när det behövs nya anstalter och polishus för att matcha Sverigedemokraternas ambitioner inom området. Nedan beskrivs de större åtgärderna på ett övergripande plan. Mer detaljerad information om förslagen återfinns under avsnitt 8.

¹¹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:952.

5.7.1 Polismyndigheten

För att Polismyndigheten ska nå målet om 10 000 fler polisanställda behöver det bli mer attraktivt att utbilda sig och arbeta som polis. För att poliserna sedan ska synas på gator och torg krävs det administrativ personal som övertar uppgifter som inte kräver polisiär kompetens.

Sverigedemokraterna föreslår därför bland annat en riktad lönesatsning för poliser, att det införs en betald polisutbildning där lön betalas ut under utbildningstiden, att administrativ personal anställs samt att 5 000 ordningsvakter anställs för att öka närvaron i samhället.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 6,63 miljarder kronor 2021.

5.7.2 Kriminalvården

Det finns en betydande överbelastning på Sveriges kriminalvård. Både häkten och anstalter överstiger vid tillfällena taket i kapacitet och det finns kontinuerligt toppar där enskilda häkten eller anstalter dras med överbeläggning. Sverigedemokraterna föreslår därför att Kriminalvården tillförs medel för att öka antalet anstaltsplatser samt för att hyra anstaltsplatser utomlands.

En utökad kriminalvård skapar vidare arbetstillfällen vid byggnation och kräver nyanställning av personal vid en utökad verksamhet framgent. Utbildningen för anställda är i många fall 8–24 veckor, vilket innebär en snabb effekt för ökad sysselsättning.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 2,22 miljarder kronor 2021.

5.8 Offentligfinansiell effekt av de ekonomiska stimulanserna

Tabell 6 Sammanställning av offentligfinansiella effekter för stimulanspaketet år 2021, miljarder kronor

Satsningar på kommunsektorn	10,00
Nedsatta arbetsgivaravgifter	23,30
Centralt administrerat stöd till hushållen	82,00
Höjt rotavdrag	4,50
Satsningar på transportinfrastruktur	19,50
Satsningar på ökad trygghet	11,16
Totalt	150,46

6 Kommuner och regioner i ekonomisk kris

Redan före coronakrisen hade många kommuner och regioner ett pressat ekonomiskt läge. Var tredje kommun hade ett budgetunderskott för 2019, var femte såg sig tvingad att höja kommunalskatten inför 2020 och åtta av tio kommuner planerade besparingar inom kommunernas stora kärnverksamheter som äldreomsorg och skola.

Under 2020 har kommunsektorn, med anledning av coronapandemin, fått ökade statsbidrag med 21 miljarder kronor. Behovet är dock större än så och kommunerna som redan innan krisen stod inför en försvagad konjunktur och demografiska utmaningar riskerar nu att få höja skatten eller skära ner på kärnverksamhet om det inte kommer ytterligare tillskott. Regionerna har en än mer prekär situation där prognoserna för i stort sett samtliga regioner visar på underskott, trots statsbidragen, för 2020.

Utöver att både kommuner och regioner behöver fortsätta att effektivisera verksamheten och se över sina prioriteringar är det ofrånkomligt att det behövs ökade generella statsstöd för att undvika stora skattehöjningar och neddragning på personal, som i sin tur riskerar att leda till en fortsatt avmattning i ekonomin.

Regeringens förslag om en förstärkning av det kommunala utjämningsystemet är ett steg i rätt riktning, men långt ifrån tillräckligt. Sverigedemokraterna vill därför gå fram med ytterligare tillskott till kommunsektorn för att möta utmaningarna som kommunerna och regionerna står inför, för att kommunerna och regionerna ska ha en möjlighet att anställa och förbättra arbetsvillkor och för att staten ska ta sitt ansvar för kostnaderna kopplade till coronapandemin.

6.1 En förstärkning av det kommunala utjämningsystemet

Sverigedemokraternas förslag: Anslaget för kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 10 miljarder kronor 2021.

Pandemin har inte bara inneburit ökade kostnader för kommuner och regioner i form av extrapersonal, skyddsmaterial, läkemedel och fler intensivvårdsplatser. Den har även inneburit att intäkterna har minskat samt att delar av verksamheten avstannat. Även efter pandemin kommer kommuner och regioner ha ett stort personalbehov för att exempelvis hantera det stora antalet operationer som skjutits upp.

Kommunsektorn påverkas även av en minskad skattebas, och ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, när arbetslösheten stiger till följd av pandemin. Med anledning av korttidspermitteringar har denna effekt begränsats under 2020, men under de kommande åren kommer effekten vara desto större. Därutöver har kommuner och regioner sett intäktstapp från den egna verksamheten, exempelvis inom tandvård.

Sammantaget innebär detta att de ekonomiska effekterna av covid-19 behöver ses i ett större sammanhang och inte enbart med utgångspunkt från de direkta kostnaderna, vilket även gäller förstärkningen av statsbidragen. Sverigedemokraterna föreslår därför att det kommunala utjämningsystemet tillförs en förstärkning om totalt 30 miljarder kronor över tre år för att ge kommunsektorn rimliga förutsättningar att upprätthålla god välfärd, fungerande offentliga kärnverksamheter parallellt med ett rimligt skattetryck, utan att ytterligare behöva öka skuldbördan. Därmed förbättras även förutsättningarna avsevärt att inför framtiden upprätthålla krisberedskap, som i många avseenden är just ett lokalt ansvar.

Förslaget ökar utgifterna i statens budget med 10,00 miljarder kronor 2021 samt förstärker kommunsektorns ekonomi med 10,00 miljarder kronor 2021.

6.2 Regionaliserad fastighetsskatt

Sverigedemokraternas förslag: Skatteintäkterna från den statliga fastighetsskatten på industrienheter och elproduktionsenheter ska tillfalla regionerna i stället för staten.

Sjukvårdens finansiering faller väsentligen tillbaka på regionerna, vars ekonomi var pressad redan före coronakrisen. Behoven är avsevärda, samtidigt som höjningar av regionalskatten riskerar att ytterligare förvärra situationen genom att familjer och företag flyttar. Lägg därtill att regionerna kan ha svårt att behålla sin personal, som vänder ryggen åt de hårda arbetsförhållandena. Orsakerna är många och komplexa, men bristen på resurser går inte att bortse från.

Regionerna skulle dra nytta av satsningen på det kommunala (och regionala) utjämningsystemet enligt ovan. Därutöver vill Sverigedemokraterna stärka regionernas ekonomi genom att flytta över skatteinkomster från industrifastigheter samt elproduktionsenheter, så att dessa medel kommer regionerna till del i stället för att gå direkt till statskassan, vilket är fallet i dag. För 2021 skulle detta innebära en förstärkning av regionernas ekonomi med cirka 3,4 miljarder kronor.

Detta sker utan så kallad öronmärkning och innebär därmed en generell budgetförstärkning för regionerna, vilket skulle förbättra förutsättningarna att tillhandahålla god sjukvård och upprätthålla och utveckla infrastruktur i enlighet med lokala behov. Förslaget gagnar samtliga regioner. Samtidigt finns en nord-sydlig dimension och en skillnad mellan stad och landsbygd. Södra Sverige och storstadsregionerna får ett tillskott på mellan 150 och 310 kronor per person och år, medan exempelvis Jämtland får 1 350 kronor per person och år.

Tabell 7 Regionalisering av statlig fastighetsskatt avseende industri- och elproduktionsenheter, utfall totalt samt per capita

Region	Skatteintäkter totalt, 2020, tkr	Befolkningsstorle k, 2018	Skatteintäkter per capita, tkr
Jämtland	175 764	130 280	1,35
Norrbottn	284 515	250 497	1,14
Västernorrland	208 443	245 453	0,85
Västerbotten	230 191	270 154	0,85
Halland	141 302	329 352	0,43
Jönköping	139 115	360 825	0,39
Uppsala	132 025	376 354	0,35
Dalarna	98 303	287 191	0,34
Gävleborg	95 264	286 547	0,33
Västra Götaland	552 582	1 709 814	0,32
Kalmar	71 046	244 670	0,29
Värmland	79 565	281 482	0,28
Östergötland	129 766	461 583	0,28
Örebro	82 983	302 252	0,27
Kronoberg	47 902	199 886	0,24
Gotland	14 314	59 249	0,24
Skåne	308 887	1 362 164	0,23
Västmanland	62 097	273 929	0,23
Södermanland	66 410	294 695	0,23
Stockholm	447 780	2 344 124	0,19
Blekinge	25 616	159 684	0,16
Summa	3 393 870		

Källa: Riksdagens utredningstjänst, dnr 2019:1346.

Reformen gynnar alltså i synnerhet Norrlands inland, som de facto har strukturella nackdelar kopplade till långa avstånd. Regionerna får också ytterligare ett incitament att attrahera långsiktiga investeringar i och med att en större andel av företagens kassaflöde kommer regionerna till del.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 3,39 miljarder kronor 2021 samt förstärka regionernas ekonomi med 3,39 miljarder kronor 2021.

6.3 Indirekta effekter och minskade utgifter

Även i andra avseenden skulle kommun- och regionsektorn dra nytta av Sverigedemokraternas politik. Höjt tak i a-kassan och höjd garantipension innebär högre skatteintäkter, och lägre arbetsgivaravgifter medför lägre utgifter, se tabell 8.

Diskussionen handlar i hög utsträckning om att på olika sätt överföra medel från staten till kommuner och regioner. Detta är helt motiverat, givet att Sverige har relativt goda statsfinanser, medan behoven i kommuner och regioner är betydande.

Det är samtidigt minst lika viktigt att se över utgifterna. Svensk politik har en olycklig tradition som i korthet går ut på att omfattande offentliga åtaganden uppstår genom beslut på riksnivå, som sedan måste hanteras och finansieras av kommuner och regioner. Sverige behöver en mycket bred och kritisk diskussion kring vad som är och

vad som inte är ett offentligt ansvar, och vi gör inte anspråk på att gå till botten med den diskussionen här och nu. Slopade krav på modersmålsundervisning (undantaget de nationella minoritetsspråken) skulle exempelvis innebära en besparing på 1,9 miljarder kronor per år. Att slopa det tredje året på praktiska gymnasier innebär, då reformen slagit igenom (vilket blir fallet först 2024 om reformen genomförs i år) en besparing på 4,4 miljarder kronor per år.

6.4 En kraftfull förstärkning av kommunsektorn

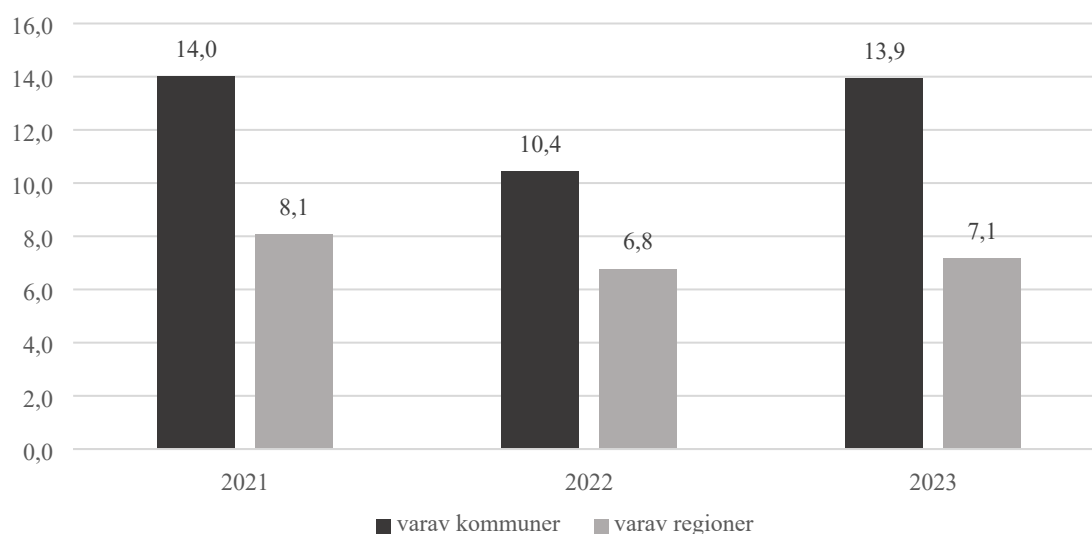
Sammantaget innebär Sverigedemokraternas budgetförslag att kommunsektorns finanser förstärks kraftigt, både genom ökade intäkter och minskade utgifter. Därutöver har Sverigedemokraterna ett antal förslag som innebär ökade riktade statsbidrag, exempelvis utbyggda beredskapslager, men då dessa är öronmärkta för åtgärden förstärker de inte kommunsektorns disponibla resurser och ingår därför inte i beräkningarna nedan.

Tabell 8 Åtgärder som påverkar ekonomin i kommuner och regioner, miljarder kronor

Ökade intäkter	2021	2022	2023
Regionalisering av fastighetsskatt	3,39	3,39	3,39
Höjt tak i a-kassan			0,60
Höjd garantipension	1,44	1,52	1,52
Ökade tillskott i utjämningsystemet	10,00	10,00	10,00
Minskade utgifter			
Lägre arbetsgivaravgifter	6,15	2,77	3,25
Slopade lagkrav modersmålsundervisning (ej minoritetsspråk)	1,9	1,9	1,9
2-årigt praktiskt gymnasium			2,6
Övriga reformer	-0,84	-2,44	-2,15
Förstärkning kommunsektorn	22,04	17,14	21,11

Källa: Egna beräkningar.

Figur 8 Förstärkning kommuner och regioner, miljarder kronor

Källa: Egna beräkningar.

6.5 Välfärd och medborgarskap

Det ligger i sakens natur att medborgare har mer långtgående sociala rättigheter än icke-medborgare, även om det självklart ska gå bra att arbeta och bo i Sverige även om man kommer från ett annat land. Sverigedemokraterna förordar vissa begränsningar vad gäller skattefinansierad välfärd till icke-medborgare, vilket i ett internationellt perspektiv är en helt normal ståndpunkt.

Vissa bidrag till utländska medborgare bör omprövas och Sverigedemokraterna står inte bakom reformerna om villkorslös vård till illegala migranter, akutvård undantaget.

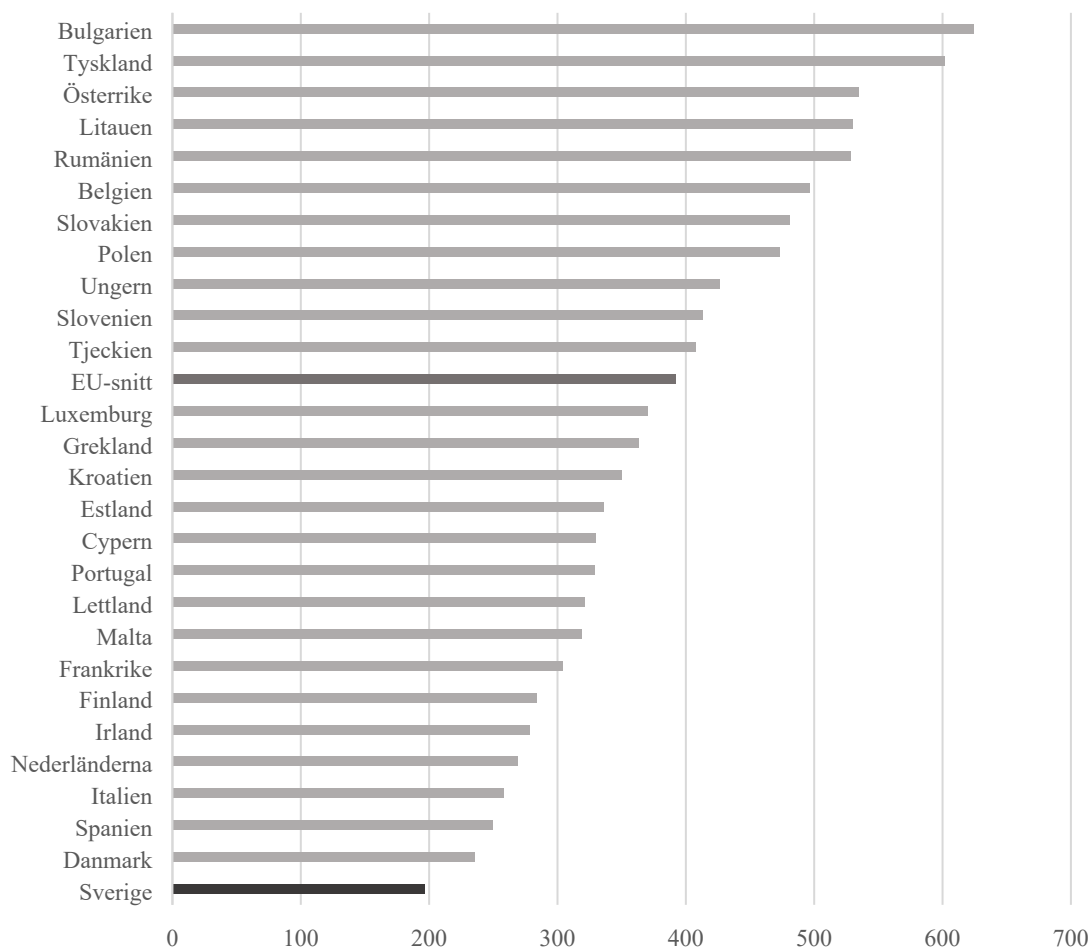
Den omedelbara offentligfinansiella effekten av detta är svår att uppskatta och inkluderas inte i den aktuella budgetkalkylen, men det skulle vara till gagn för både stat, regioner och kommuner, på både kort och lång sikt.

7 Sjukvård och omsorg

Svensk vård håller hög internationell standard vad gäller medicinska resultat, men det finns enorma problem vad gäller vårdens kapacitet och tillgänglighet. Sverige hamnar numera långt ner i internationella jämförelser över antal vårdplatser per invånare och har enligt aktuella siffror lägst antal vårdplatser per 1 000 invånare i hela EU. För vårdpersonalen är detta i sig ett arbetsmiljöproblem.

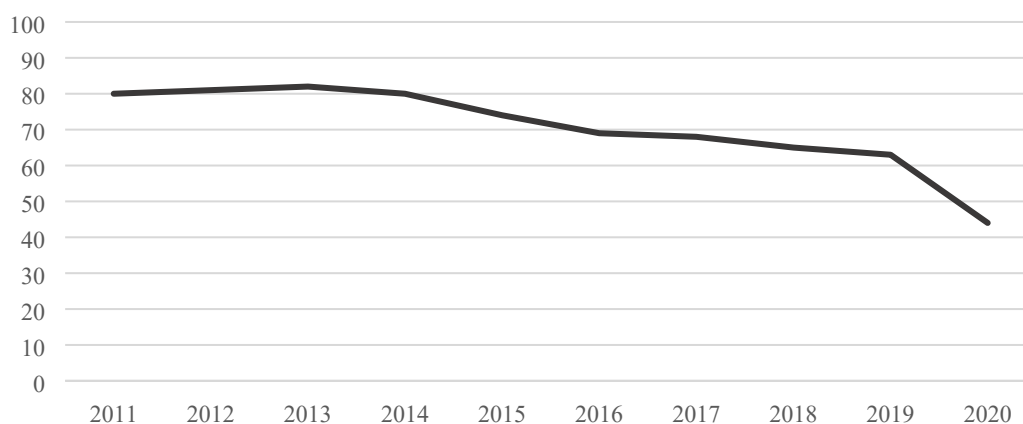
Därutöver har Sverige, delvis till följd av coronapandemin, byggt upp en kraftig vårdskuld, där hundratusentals svenskar väntar på operation. Siffran präglas av stor osäkerhet då exempelvis de som avstått från att söka vård inte finns med i statistiken. Arbetsbelastningen har därutöver varit hög och personalbehovet kommer att vara stort även framgent.

Figur 9 Antal sjukhussängar per 100 000 invånare, 2018

Källa: Eurostat.

Figur 10 Måluppfyllelse, operationer/åtgärd, alla regioner, andel i procent

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner.

Många regioner befinner sig i en ond spiral med uppsägningar och ökande kostnader till följd av ökande andel inhyrd personal. Problematiken bottnar delvis i rent demografiska orsaker och delvis i det faktum att medicinska landvinningar kan innebära större bördor för vårdkedjan. Jämförelser med exempelvis Danmark visar dock att nordiska länder har goda möjligheter att hålla jämna steg med utvecklingen och att svensk vård kan förbättras.

Sverigedemokraternas sjukvårdspolitik genomsyras av ett bevarande av offentlig-finansierad vård av högsta kvalitet, höjda ambitionsnivåer vad gäller tillgänglighet, stärkt statlig finansiering i kombination med ett större övergripande statligt ansvar samt bättre samordning mellan olika regioner. I dagens globaliserade samhälle måste också en seriös diskussion föras kring vem som ska ha tillgång till skattefinansierad vård.

Skattefinansierad sjukvård har endast legitimitet om den kan leva upp till hälso- och sjukvårdslagens ambitioner. Det innebär att tillgängligheten måste förbättras inom många verksamheter över hela landet. Kortare väntetider skulle bidra till ett starkt förtroende för vården och skulle öka den offentliga hälso- och sjukvårdens legitimitet.

7.1 Vårdskuld

Sverigedemokraternas förslag: För att reducera vårdköer och för att förbättra vidareutbildningen av sjuksköterskor ska regionerna tillföras ytterligare resurstillskott.

I stort sett samtliga regioner brottades med långa vårdköer och stora ekonomiska underskott redan innan covid-19-pandemin. Över 700 operationer ställs in varje vecka med anledning av den rådande pandemin och situationen med de långa vårdköerna i Sverige, som redan innan klassats bland de längsta i Europa, kommer att påverkas mycket negativt. I nuläget är det omkring 44 000 operationer som är inställda, vilket innebär att över hundratusentals människor väntar på sina operationer.

Regeringen har nu totalt satsat 28 miljarder kronor extra till kommuner och regioner, vilket främst ska täcka upp för minskade skatteintäkter som orsakas av pandemin. Det är långt ifrån tillräckligt. Enligt beräkningar från SKR saknas det 30 miljarder kronor fram till 2022 enbart för att kunna bibehålla samma bemanningsnivå i välfärden som vi har i dag.

Sverige kommer att behöva hantera en enorm vårdskuld när den pågående krisen har lagt sig och därför krävs det ett kraftfullt krisberedskapspaket för att möta hälso- och sjukvårdens behov efter covid-19-pandemin.

För att möta vårdskulden på ett effektivt och jämlikt sätt behöver staten gå in och ta ett tydligt ansvar. Med en nationell väntelista kan den regionala ojämlikheten motverkas och tillgången till vård förbättras. Socialstyrelsen bör därför ges mandat att samordna vårdköerna och påbörja arbetet med en nationell väntelista.

För att kunna klara vårdskulden krävs det ytterligare resurser till regionernas hälso- och sjukvård, som ska bidra till ökad kapacitet och tillgänglighet, där regionerna självständigt hanterar och fördelar resurserna utifrån varje regions särskilda behov och förutsättningar, se figur 8.

7.2 Vårdgarantikansli och nationell väntelista

Sverigedemokraternas förslag: Socialstyrelsen ska tilldelas ett särskilt samordningsansvar för vårdköerna och en nationell väntelista ska införas.

Varje enskild region kommer få det svårt att korta vårdköerna och erbjuda en jämlik vård till sin befolkning. Landets sjukvård behöver ses som en helhet, med ett samlat grepp om köerna. Staten måste ta ett större ansvar för att komma till rätta med effekterna av pandemin.

Sverigedemokraterna föreslår därför att det inrättas ett vårdgarantikansli för vårdköer under Socialstyrelsens regi samt att en nationell väntelista införs för behandlingarna och operationerna med längst vårdköer. Vårdgarantikansliet bör också ta fram underlag och upprätta samverkansavtal med olika vårdgivare, offentliga och privata, svenska och utländska, för att kunna öka vårdkapaciteten inom såväl behandling som operation och rehabilitering.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,20 miljarder kronor 2021.

7.3 Hälso- och sjukvårdens beredskap

Sverigedemokraternas förslag: Den svenska krisberedskapen ska förstärkas genom regionala beredskapslager med läkemedel, skyddsutrustning och medicinsk utrustning.

Det är i huvudsak regionerna som ansvar för beredskapen inom hälso- och sjukvården. Landets regioner ska enligt lagstiftningen kunna hantera krissituationer i fred. Ansvaret innebär således att det ska finnas beredskapslager av både utrustning och läkemedel. Dock är lagstiftningen otydlig gällande vad för typ av beredskap som förväntas och hur lång tid regionerna ska väntas klara sig på upprättade beredskapslager.

Finansieringen av den regionala beredskapen och dess beredskapslager är en mycket angelägen fråga. I dag brottas både regioner och kommuner med kraftiga ekonomiska underskott, vilket innebär att man har svårt att klara den dagliga verksamheten. Av den anledningen finns det i många fall inte ytterligare svängrum att finansiera en tillförlitlig beredskap.

Nuvarande lagstiftning måste ses över då det finns behov av tydligare formuleringar i lagtexten. Lagstiftningen gällande regionernas beredskap ska vara tvingande. Samtidigt ska det finnas ett tydligt statligt ansvar vad gäller nationell samordning och stöd från nationella myndigheter. Det är också angeläget att få till ett långsiktigt system

för riktade resurser avseende att bygga upp en kvalitativ och jämlik beredskap i hela landet. Den bristfälliga beredskapen i regionerna måste även granskas grundligt när krisen har lagt sig, för att vi ska kunna utvärdera och ta lärdom inför framtida beslut.

7.4 Personal inom regional sjukvård och kommunal äldreomsorg

Sverigedemokraternas förslag: Karensdagen för personal inom hälso- och sjukvård samt inom kommunal äldreomsorg ska slopas permanent.

Arbetsvillkoren för personal inom hälso- och sjukvård samt inom kommunal äldreomsorg behöver förbättras. Det behövs fler kollegor, högre löner samt bättre arbetsmiljö. Därför föreslår vi kraftiga tillskott till regionerna och kommunerna, se figur 8, för att de ska kunna genomföra nödvändiga personalförstärkningar.

Det är även angeläget att anställda inom sjukvård inte går till jobbet när de är sjuka. En förutsättning är då att anställda inte drabbas ekonomiskt för att de tar det ansvaret. Av denna anledning bör karensdagen slopas permanent för dessa yrkesgrupper.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,17 miljarder kronor 2021.¹²

7.5 Tillgång till vaccin och läkemedel

Sverigedemokraternas förslag: Vaccintillverkning i statlig regi ska utredas och den medicinska forskningen ska stärkas.

Sverige var länge ett framgångsland inom läkemedelsindustrin. Avsaknaden av kapital och starka ägare har varit avgörande orsaker till att svenska läkemedelsföretag har sålts till andra länder. Medicinsk forskning kan växa sig stark igen och forskningen är grundbulten i det avseendet. Antalet patent och kliniska prövningar måste således stimuleras för att vi ska kunna vända trenden och därmed komma ifrån vår beroendeställning.

När det gäller vaccin vid stora smittutbrott har vi pandemivaccingarantier, som innebär att vi betalar stora summor pengar för garanti om vaccin när behov finns. Tidigare har det funnits planer på statlig vaccintillverkning, men tyvärr finns det inga liknande ambitioner kvar i dag. Egen tillverkning av vaccin kan komma att bli billigare att finansiera för staten, i jämförelse med kostnader för att reservera produktionskapacitet hos internationella producenter. Vaccinmarknaden tillhör i dag ett fåtal producenter i världen. En statlig vaccintillverkning har inte bara ekonomiska fördelar utan även säkerhetsmässiga. Under rådande pandemikris har vi sett att kontrakt och avtal många gånger tappar sitt egentliga värde. Av den anledningen finns det goda skäl att återigen utreda frågan om statlig tillverkning av vaccin.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,05 miljarder kronor 2021.

7.6 Assistansersättning

Sverigedemokraternas förslag: Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska återställas till dess ursprung. Uppräkningen av assistansersättningen ska höjas med 7 procent 2021.

¹² Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:728.

Assistansersättningen betalas ut månadsvis med ett preliminärt belopp, där varje beviljad assistanstimme ersätts med ett schablonbelopp. I dag går uppräknings av schablonen inte i takt med löneutvecklingen, vilket innebär att ersättningen inte täcker de ökade kostnaderna för assistenter.

Enligt en medlemsundersökning utförd av arbetsgivarföreningen KFO:s medlemmar inom avtalsområdet personlig assistans framgår att den nuvarande uppräkningsstakten av schablonersättningen är ohållbar, och nästan hälften av dem svarar att man klarar att bedriva verksamhet maximalt två år till med nuvarande uppräkningsstakt av schablonersättningen. Så många som 70 procent av tillfrågade arbetsgivare svarar att verksamheten redan nu är under ekonomisk press, medan 75 procent svarar att de redan behövt göra anpassningar till den rådande ekonomiska situationen, vilket klart försämrar verksamheten. Det handlar om att man har tvingats dra ned på utbildningar och behövt anställa assistenter med lägre ingångslön.

För att assistansersättningen ska motsvara löneutvecklingen och täcka upp en del av det gap som uppstått under de senaste åren föreslår Sverigedemokraterna att uppräkningsstakten för assistansersättning ökar till 7 procent för 2021 jämfört med 2020.

Det är dessutom viktigt att LSS i ett första steg ska återgå till lagens ursprungliga intentioner före prejudicerande domar och regleringsbrev. Lagen behöver uppenbarligen ändras för att stoppa den kraftiga inskränkning av LSS som pågått de senaste åren.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med totalt 1,15 miljarder kronor 2021.¹³

7.7 Kvinnors hälsa

Sverigedemokraternas förslag: Ett nationellt screening- och vaccinationsprogram för livmoderhalscancer ska införas. Endometrioscården ska utvecklas.

Sverigedemokraterna ser ett behov av att utöka arbetet gällande kvinnors hälsa. Det behövs ett nationellt screening- och vaccinationsprogram för att nå målsättningen att göra Sverige fritt från livmoderhalscancer. Även endometrioscården behöver stärkas för att skapa mer jämlika förutsättningar för kvalitativa behandlingsmetoder. Därutöver är det nödvändigt att stärka forskningen inom området kvinnorelaterade sjukdomar generellt.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,21 miljarder kronor 2021.

7.8 Psykisk ohälsa

Sverigedemokraternas förslag: Arbetet för att motverka psykisk ohälsa ska stärkas.

Redan före pandemin var den psykiska ohälsan i samhället ett komplext problem. Med anledning av covid-19-pandemin förväntas en ökning av antalet psykiska sjukdomstillstånd under den närmsta tiden. Det är också sannolikt att tillståndet förvärras hos människor som lidit av psykiska besvär redan innan pandemin.

Sverigedemokraterna väljer att göra tydliga satsningar för att hantera den ökade psykiska ohälsan och för att motverka förekomsten av suicid. Därför föreslås bland annat en satsning på en rikstäckande nationell stödtelefonfunktion för personer med

¹³Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1127.

psykiska besvär och suicidala tankar, en haverikommission vid suicid och utökat stöd till ideella organisationer som arbetar med psykisk ohälsa och suicidprevention.

Vidare föreslås att det införs en samlad nationell strategi för arbetet med psykisk hälsa samt att primärvårdens förmåga att fånga upp tidiga risktecken vid psykisk ohälsa utvecklas.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,66 miljarder kronor.

8 Rättsväsendet

Att upprätthålla lag och ordning tillhör statens kärnuppgifter och måste prioriteras mycket högt. Dit rättsstaten inte når tar andra, informella, strukturer över och den enskildes rätt till skydd och säkerhet blir en angelägenhet för olika självutnämnda aktörer, vilket uppenbart är en grogrund för organiserad brottslighet.

I Sverige har en tilltagande gängbrottslighet skördat allt fler liv, vilket har seglat upp som ett av samhällets allvarligaste problem. Medan coronapandemin har resulterat i att vissa verksamheter avstannat har de kriminella gängen fortsatt sin verksamhet. Skottlossningar har ökat, brott mot person har ökat och andelen kvinnor som utsätts för sexualbrott har skjutit i höjden.¹⁴ Därutöver växer kriminaliteten fram på nya områden, bland annat rån mot barn och unga.¹⁵ Detta i en situation där tekniska framsteg, exempelvis kamerabevakning, de facto har potentialen att stävja grov brottslighet.

Förutom att brottsligheten orsakar mänskligt lidande och otrygghet är samhällskostnaden enorm. Bortsett från rättsväsendets kostnader tvingas företag stå för kostnader på tiotals miljarder varje år för att hantera rena säkerhetsproblem – kostnader som måste bäras av ägare, försäkringsbolag, kunder och arbetstagare.¹⁶ Den negativa utvecklingen är intimt förknippad med Sveriges misslyckade migrations- och integrationspolitik och bristande gränskontroll – i kombination med att rättsväsendets resurser och befogenheter inte håller jämna steg med behoven. Den långsiktiga lösningen ligger i en kombination av utbildning, socialpolitik, nationell sammanhållning och inte minst en verklighetsförankrad migrationspolitik. Den kortsiktiga men mycket angelägna lösningen är dock att tillföra de brottsbekämpande myndigheterna erforderliga resurser. Det är en ren prioriteringsfråga som dessutom ligger direkt på staten och statliga myndigheter.

8.1 Mer resurser till brottsbekämpning

Sverigedemokraternas förslag: Anslagen till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten ska höjas.

Sverige har en iögonenfallande låg polistäthet på ungefär 200 poliser per 100 000 invånare, att jämföra med EU-snittet på 350 poliser per 100 000 invånare. Just nu föreligger ett odiskutabelt behov av betydligt fler poliser ute i verkligheten, vilket i realiteten endast kan uppnås genom att mer resurser tillförs Polismyndigheten. Det ligger utanför politikens område att i detalj reglera löner eller det exakta antalet poliser, men den resursförstärkning som Sverigedemokraterna föreslår bör innebära betydande lönepåslag för poliser i yttre tjänst. Det är i sin tur en förutsättning för att kunna anställa fler poliser. Flera tusen personer med polisutbildning arbetar i dag i andra branscher och ett lönepåslag bör kunna locka tillbaka en andel av dessa.

Sedan 2015 har hundratals européer fallit offer för terrorattacker och Sverige har inte varit förskonat. Oavsett förövarnas politiska åskådning är enskilda terrordåd svåra, ibland omöjliga, att förutse. Förekomsten av återvändande fanatiker från Islamiska staten måste emellertid betraktas som en särskild risk. Det är också mycket allvarligt att vissa områden i Sverige de facto har utgjort en rekryteringsbas för Islamiska staten,

¹⁴ Brå, NTU, 2019.

¹⁵ Brå, Kriminalstatistik för 2019.

¹⁶ HUI Research, Brottslighetens kostnader för svenska företag, 2018.

vilket innebär att Sverige indirekt utgör en säkerhetsrisk för andra länder. Arbetet mot terrorism och bevakningen av radikala, våldsbenägna miljöer måste alltså prioriteras.

Åklagarmyndigheten är redan hårt belastad av nuvarande ärendehantering. En satsning på fler poliser kan under en övergångsperiod medföra att antalet ärenden ökar ytterligare, vilket i sin tur ställer krav på hela rättsapparaten. Sverigedemokraternas målsättning är dessutom att handläggningstider i möjlig mån ska kortas ned och sammantaget måste rättsväsendets ekonomiska förutsättningar anpassas till denna höjda ambitionsnivå.

Sverigedemokraterna anser därutöver att beredskapspolisen ska återinföras för att kunna sättas in vid extraordinära händelser och budgeterar för detta.

Tabell 9 Satsningar på brottsbekämpning i förhållande till regeringens budget, miljarder kronor

	2021	2022	2023
Polismyndigheten	4,13	4,52	6,71
Säkerhetspolisen	0,21	0,22	0,22
Åklagarmyndigheten	0,17	0,39	0,54
Totalt	4,51	5,13	7,47

8.2 En betald polisutbildning, på riktigt

Sverigedemokraternas förslag: Under utbildningsperioden ska personer antagna till polisutbildningen erhålla en månadslön.

Att tumma på antagningskraven är inte en lämplig åtgärd för att kunna utbilda fler poliser. I stället behöver yrkets attraktionskraft vad gäller lön och arbetsvillkor förbättras.

Därtill finns det ett antal människor som jobbar inom andra yrken som har viljan och de fysiska förutsättningarna att bli polis, men som av exempelvis ekonomiska skäl inte har möjlighet att leva på studiemedel under ett antal år. Sverigedemokraterna föreslår därför att de som är antagna på polisutbildningen erhåller en månadslön även under studietiden.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 1,50 miljarder 2021.

8.3 Avlastning och understöd

Sverigedemokraternas förslag: Administrativ personal ska anställas för att överta uppgifter som inte kräver polisiär kompetens. 5 000 ordningsvakter ska anställas för att stärka närvaron.

Ett mål med förstärkningen av Polismyndigheten är att antalet poliser som arbetar i yttre tjänst ska öka. Utöver att göra det mer attraktivt att arbeta i yttre tjänst genom en riktad lönesatsning krävs det även att vissa av de administrativa uppgifter som polis i dag utför, exempelvis skriva anmälningar, hantera gods, boka tider m.m., övertas av civil personal så att inte flaskhalsar uppstår i den administrativa delen av organisationen.

Det finns även ett behov av att snabbt förstärka ordningsmaktens närvaro i vissa områden. För att underlätta detta föreslås att Polismyndigheten tilldelas medel för att anställa 5 000 ordningsvakter under 2021 och 2022. Polismyndigheten kan sedan

använda ordningsvakterna för att öka närvaron i områden som inte är av karaktären att beväpnad polis behöver närvara.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 3,20 miljarder kronor 2021.

8.4 Flaskhalsar ska byggas bort

Sverigedemokraternas förslag: Anslagen till Sveriges Domstolar och Kriminalvården ska höjas.

För att undvika flaskhalsar till följd av satsningar på fler poliser, åklagare samt utökade möjligheter och verktyg för dessa att lagföra brottslingar krävs tillskott till Sveriges Domstolar och Kriminalvården.

Måltillströmningen i Sveriges Domstolar har ökat under de senaste åren med längre väntetider som följd. Får inte myndigheten tillskott är risken att väntetiderna ökar ytterligare samt att utbildningsplatserna för nya domare minskar.

Anstalts- och häktesplatser har periodvis varit överbelagda och aktuella straffskärpningar kommer att förvärra situationen. Enligt Kriminalvårdens beräkningar framgår att det under kommande budgetperiod saknas över 100 platser i häkten och 712 till 1 109 platser i anstalt. Platsbristen i anstalter förutses inte åtgärdas på ett fullgott vis under den tid som myndigheten prognostiserar, fram till åtminstone 2029. Då byggnation av nya anstalter och häkten är en långsam process – det tar 5–10 år från beslut till färdigställd anstalt – krävs åtgärder både på kort sikt i form av temporära lösningar och på lång sikt.

I syfte att tillgodose behovet av kapacitet i ett kort perspektiv föreslås ökade resurser för att Kriminalvården ska kunna hyra anstaltsplatser utomlands samt för att öka utbyggnaden av temporära anstaltsplatser. Denna satsning kompletteras med en större satsning för att tidigarelägga planerad utbyggnad av antalet häktes- och anstaltsplatser.

Tabell 10 Satsningar på Sveriges Domstolar och Kriminalvården i förhållande till regeringens budget, miljarder kronor

	2021	2022	2023
Sveriges Domstolar	0,47	0,87	0,98
Kriminalvården	2,22	2,74	2,94
Totalt	2,69	3,61	3,92

8.5 Ett riktigt brottsofferperspektiv

Sverigedemokraternas förslag: En statlig skadeståndsgaranti ska införas.

Att brottsoffer först måste försöka driva in utdömda skadestånd av gärningsmän via Kronofogden och sedan vända sig till försäkringsbolag innan de kan vända sig till Brottsoffermyndigheten och ansöka om brottsskadeersättning är inte en tillfredsställande ordning. Det riskerar att skapa obehag hos offret, kanske till den grad att skadeståndet inte drivs in.

För skadestånd på grund av brottmål bör brottsoffret därför aldrig själv tvingas kräva in detta av gärningspersonen. I stället bör en statlig skadeståndsgaranti införas, där staten betalar ut skadestånd till brottsoffer och därefter kräver hela summan, motsvarande det utbetalda skadeståndsbeloppet, av gärningsmannen.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,13 miljarder kronor 2021.

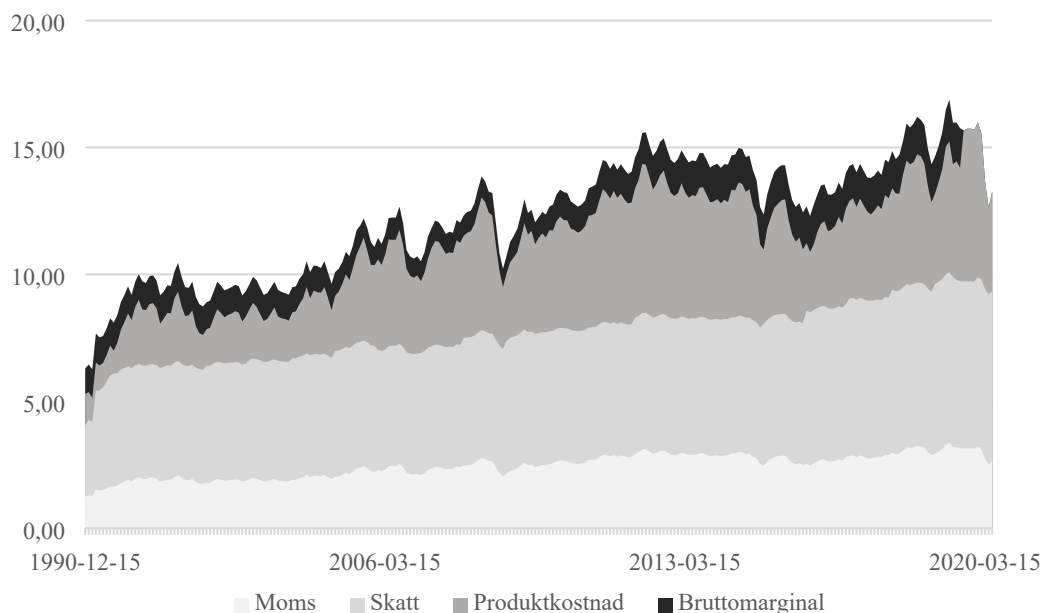
9 Transporter

Ingen ifrågasätter att bränsle ska beskattas och att vägtrafiken ska bidra med intäkter till statens kassa, inte minst för att infrastrukturen måste finansieras. I den svenska debatten har dock en ofullständig diskussion uppstått, där i synnerhet bil- och flygtransporter utmålas som skadliga för miljön och samhället. Transporter ger definitivt upphov till koldioxidutsläpp, men diskussionen har fått besynnerliga proportioner. Man kan miss-tänka att miljödebatten ses som en ursäkt att utkräva allt högre skatter från landets bilister och flygresenärer, pengar som sedan förs över till annat som politikerna vill prioritera.

Sverigedemokraterna har en annan linje. Samtliga transportslag, inklusive bil och flyg, är viktiga för att samhället ska fungera. Att ensidigt beskatta vissa trafikslag slår onödigt hårt mot strävsamma människor i alla samhällsskikt, inte minst på landsbygden.

En politik för sänkt pris på bensin och diesel gynnar för det första en stor andel svenskar utanför stadskärnorna, som är beroende av bilen i sin vardag. Buss och tåg är också viktiga transportmedel och ska inte nedprioriteras, men Sverigedemokraterna förordar en transportvänlig politik för både stad och landsbygd.

Figur 11 Försäljningspris vid pump av bensin i Sverige, kronor per liter

Källa: Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet.

Förvisso kan många transporter på sikt ställas om till exempelvis el- och vätgasdrift. Denna övergång ska dock genomföras i harmoni med vad som är tekniskt, ekonomiskt och även miljömässigt rimligt. Att alltför snabbt driva fram en extremt stor efterfrågan på exempelvis batterier kan få oönskade miljöeffekter i de områden där råvarorna bryts. Framförallt ska inte svensk landsbygd offras till förmån för orealistiska koldioxidmål, som inte ens om de nåddes skulle åstadkomma någon mätbar global effekt. Därför står Sverigedemokraterna inte bakom det så kallade 2030-målet, som är orealistiskt och riskerar att stimulera till åtgärder som är suboptimala ur både miljömässig och ekonomisk synvinkel.

9.1 Sänkt skatt på bensin och diesel

Sverigedemokraternas förslag: Hela indexuppräkningsen på bensin- och dieselskatten ska avskaffas.

Den nuvarande regeringen ökar bensinpriset varje år genom en indexering, baserad enbart på konsumentprisindex, KPI, och en överindexering på KPI plus 2 procent. Den sammantagna effekten av detta, även om man delvis kompenserar med en mindre skattesänkning just detta år, är att bensin- och dieselpriser byggs upp till skyhöga nivåer. Detta drabbar givetvis dem som har långt att pendla till jobbet och dem som bor utanför tätort utan rimliga kollektiva transportsätt. Effekten är mest kännbar för socioekonomiskt svagare grupper, vilket betyder att regeringen har gjort bilen till en klassfråga.

Sverigedemokraterna inser att stora delar av befolkningen är beroende av bilen samt att det måste finnas möjligheter att fortsatt använda bilen och motsätter sig därför varje höjning av skatten på bensin och diesel under budgetperioden.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,53 miljarder kronor 2021.¹⁷

9.2 Nej till miljöskadlig biodiesel

Sverigedemokraternas förslag: Reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensin. Beskattningen av MK3 och MK1 ska likställas. Alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel ska avskaffas.

Svenska regeringar, både Alliansen och det rödgröna blocket, för sedan ett antal år en politik som går ut på en gradvis ökande inblandning av biodrivmedel i bränslemixen. Detta kan närmast tjäna som typexempel på en politik som möjligen kan se bra ut på pappret och som tillfredsställer politiska mål, men som i verkligheten i bästa fall är ineffektiv och i värsta fall kontraproduktiv. Den är dessutom kostsam för konsumenter och skattebetalare.

I denna diskussion bör man ha i åtanke att det finns drivmedel baserade på avfall och restprodukter, som har en acceptabel miljöprestanda, medan drivmedel baserade på jordbruksråvaror i ett större perspektiv snarare bidrar till högre nettoutsläpp av växthusgaser. Detta gäller i synnerhet om man tar hänsyn till så kallad förändrad markanvändning, en slutsats som stöds av forskare vid Chalmers och Princeton University.

Sverigedemokraterna förespråkar en lägre reduktionsplikt, 5 procent för diesel och 2 procent för bensin, jämfört med regeringens 26 procent för diesel och 6 procent för bensin. Detta banar väg för ett starkare miljöfokus med högre krav, så att man kan fortsätta att använda inhemskt producerade biodrivmedel med hög miljöprestanda, medan miljömässigt sämre importerade alternativ kan exkluderas från den svenska drivmedelsmarknaden. Samtidigt slopas samtliga skattenedsättningar för biodrivmedel och beskattningen för diesel miljöklass 1 och diesel miljöklass 3 likställs, vilket är budgetförstärkande åtgärder.

Det är svårt att exakt uppskatta effekten på drivmedelspriset vid pump av en reformerad reduktionsplikt, i synnerhet om man tar hänsyn till marknadseffekter. Men givet den uppenbart fördyrande effekten av inblandning, som krävs i dag, skulle

¹⁷ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:790.

Sverigedemokraternas förslag kunna sänka priset med ytterligare upp till en krona per liter.

Förslaget beräknas öka statens skatteintäkter med 3,81 miljarder kronor 2021.¹⁸

9.3 Höjd milersättning

Sverigedemokraternas förslag: Milersättningen ska höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil.

Skattefri milersättning för privat bil i tjänsten ligger för närvarande på 18,50 kronor per mil. Denna ersättning avser att täcka kostnader för bensin och andra drivmedel, slitage, underhåll och service. Ersättningen har legat på denna nivå sedan 2007, då den ökade med femtio öre. Inflationen har sedan dess urholkat beloppet med mer än 10 procent. Dessutom har skatten på drivmedel ökat betydligt, vilket sammantaget innebär att milersättningen har urholkats över tid. Löntagare med stora avstånd till arbetsplatsen bör nu kompenseras för detta genom en avvägd höjning av milersättningen.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 1,40 miljarder kronor 2021.¹⁹

9.4 Nej till försämrat reseavdrag

Sverigedemokraternas förslag: Nej till föreslagna förändringar av befintligt reseavdrag.

I januariöverenskommelsen föreslås att befintligt regelverk för reseavdrag ska försämrats. Enligt förslag som presenterats av den så kallade reseavdragskommittén kan omkring 150 000–200 000 bilpendlare förlora sina avdrag. Sverigedemokraterna motsätter sig varje försämring av reseavdraget, som medför fördyringar för personer boende utanför tätorter med långa resor till arbetsplatsen.

9.5 Avskaffad bonus–malus

Sverigedemokraternas förslag: Bonus–malus-systemet för personbilar ska avskaffas.

Bonus/malus innebär i korthet att tyngre fordon beläggs med högre skatt, pengar som sedan subventionerar inköp av exklusiva miljöbilar. Inverkan på koldioxidutsläpp är begränsad och det bör framhållas att elektrifieringen av bilflottan fortgår även utan subventioner. I realiteten innebär bonus–malus att pengar överförs från familjer, ofta på landsbygden, som behöver något större fordon, till höginkomsttagare i tätort.

Problemet är att skattehöjningen för många bilägare blir högst kännbar. Det handlar om tusentals kronor per år, beroende på bilmodell. Bonus/malus ska ses i en större kontext, där regeringen konsekvent lägger allt större pålagor på bilister i glesbygd.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 1,71 miljarder kronor 2021.²⁰

¹⁸ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:790.

¹⁹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:790.

²⁰ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:790.

9.6 Satsningar på infrastruktur

Sverigedemokraternas förslag: Ett stimulanspaket för infrastruktur ska införas.

Sverigedemokraternas strategi för en heltäckande infrastruktur omfattar samtliga trafikslag. Tyvärr har infrastrukturen i Sverige under en längre tid använts som budgetregulator och behoven av underhåll och nya satsningar är betydande. Som första parti i riksdagen markerade Sverigedemokraterna att denna situation inte motiverar en extremt dyr satsning på snabbjärnvägar, ett olönsamt prestigeprojekt som saknar underlag i form av resenärer och som riskerar att tränga undan nödvändigt underhåll på de befintliga väg- och järnvägsnäten.

Järnvägsunderhållet i Sverige har under en längre tid varit underfinansierat. Trafikverkets kostnader för egen administration har ökat då antalet anställda kraftigt ökat. Dessutom utgörs en alltför stor del av arbetet av akuta åtgärder i stället för förebyggande underhåll, mycket på grund av att infrastrukturen under lång tid använts som en budgetregulator. Det finns även ett flertal prioriterade sträckningar som behöver byggas eller utökas till dubbelspår eller fyrspår. Det finns även en vinning av att öka hastigheten till 250 km/h på flera sträckor samt möjliggöra längre och tyngre godståg så att större mängder gods kan flyttas över från väg till järnväg, särskilt för den tunga basindustrin.

I takt med att trafiken ökar så ökar också behovet av ny eller utbyggd infrastruktur. Listan över projekt för att utveckla vägnätet är lång och anslagen har under många år varit för låga. Samtidigt har medel saknats till att underhålla det statliga vägnätet. I synnerhet de mindre vägarna har drabbats av bristande underhåll. Om underhåll brister en längre tid kan detta leda till skenande kostnader om själva vägkroppen skadas. Med de medel som regeringen anslår kommer vi att få se en fortsatt negativ utveckling av vägunderhållet. Likt det statliga järnvägsnätet har även vägnätet en underhållsskuld som behöver täckas. Sverigedemokraterna satsar därför för kraftiga förstärkningar inom området.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 10,50 miljarder kronor 2021.

9.7 Coronastöd till kollektivtrafiken

Sverigedemokraternas förslag: Regionerna ska tillföras resurser för att täcka upp coronarelaterade kostnader i kollektivtrafiken.

Under den pågående coronapandemin beräknar de olika kollektivtrafikbolagen att de kommer att gå med ett gigantiskt underskott på runt 9 miljarder för 2020 och bedömer samtidigt att det även för 2021 kommer att saknas många miljarder för att upprätthålla kollektivtrafiken på en hållbar nivå. Samtidigt finns det från riksdagens samtliga partier en önskan om att upprätthålla befintlig trafik och på ett sådant sätt att vi samtidigt kan minska smittspridningen i samhället. Sverigedemokraterna gör bedömningen att regeringens stödåtgärder för att kompensera kollektivtrafiken är otillräckliga och anslår därför ytterligare medel till regionerna.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 6,00 miljarder 2021.

9.8 Pausad trängselskatt

Sverigedemokraternas förslag: Trängselskatten ska pausas under det första halvåret 2021.

Under pandemin har det varit ett högt tryck på kollektivtrafiken. Att skydda medborgare från att sitta på överfulla bussar och tunnelbanor för att ta sig till jobbet, genom att möjliggöra för fler resvägar är värdefullt, både för resenärerna och för all personal som jobbar inom kollektivtrafiken. För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår Sverigedemokraterna att trängselskatten pausas under det första halvåret 2021.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 1,35 miljarder kronor 2021.²¹

9.9 Avskaffad flygskatt

Sverigedemokraternas förslag: Flygskatten ska avskaffas.

Sverige är ett stort och avlångt land. Vi är beroende av flygtrafiken när det kommer till privata resor och för att möta näringslivets behov av kommunikationer, men även för att upprätthålla samhällsnyttiga transporter såsom brandflyg, ambulansflyg, polis och försvar. Att det finns flygplatser utspritt över landet är av vikt för Sveriges tillväxt, för vår säkerhet och för vårt välbefinnande.

Under coronapandemin har branschen drabbats hårt, vilket bland annat har resulterat i att staten behövt delta i en rekapitalisering av SAS AB och Swedavia AB under 2020 – en nödvändig åtgärd. Den svenska flygindustrin behöver dock förutsättningar för att överleva och utvecklas på lång sikt, vilket försvåras av regeringens otydliga hållning och tvära kast om framtidens flyg. För att detta ska kunna uppnås i en bransch som kännetecknas av långsiktiga och kostsamma investeringar måste det råda absolut klarhet om att svensk flygindustri ska konkurrera på marknadsmässiga villkor. Av denna anledning anser Sverigedemokraterna att flygskatten ska avskaffas.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 1,90 miljarder kronor 2021.²²

10 Stärkta pensioner

Situationen för många svenska pensionärer är alarmerande. Problemet är akut i och med att över 300 000 pensionärer redan lever under fattigdomsgränsen i Sverige. Statistiken rymmer både vad som måste beskrivas som social misär och ett mellanskikt, som efter mer än 30 år av hårt arbete riskerar oskäligt låg levnadsstandard.

Samtidigt föreligger ett i högsta grad långsiktigt problem, eftersom hela pensions-systemet är underfinansierat och inte anpassat till den demografiska utvecklingen. Sålunda påkallar pensionsproblemet både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder.

10.1 Högre pensionsavsättningar i stället för högre pensionsålder

Sverigedemokraternas förslag: Möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften, samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande mån

²¹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1119.

²² Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:692.

för att bibehålla kostnadsneutralitet för företagarna, så att pensionsåldern kan återgå till tidigare nivå, ska utredas.

Regeringen har drivit igenom en proposition med innebörden att en ny generell riktålder för pension införs, som sedan successivt trappas upp. Förvisso finns det en logik i att man kan jobba längre upp i åldrarna i takt med att medellivslängden ökar. Dock bör detta åstadkommas genom en betydligt högre grad av flexibilitet och med riktade incitament, snarare än med tvång. Det regeringens proposition inte tar hänsyn till är att det inte finns en enda gemensam pensionsålder som lämpar sig för alla individer och i alla yrkesgrupper. Den som är utsliten efter ett långt och krävande yrkesliv ska inte tvingas att jobba längre mot sin vilja, medan de som känner sig kapabla ska erbjudas incitament att stanna kvar på arbetsmarknaden.

Ålderspensionssystemet är inte långsiktigt finansiellt hållbart i den meningen att medborgarna inte får en tillräckligt hög pension, mätt som andel av slutlönen. Exempelvis får en genomsnittlig 80-talist (född 1985) som träder in på arbetsmarknaden vid 25 års ålder och arbetar fram till 67 med en slutlön på 30 000 kronor per månad (i nuvarande penningvärde) en inkomstpension på enbart 13 600 kronor. Det motsvarar bara drygt 45 procent, vilket är långt ifrån målbilden om minst 80 procent av slutlönen. Genom att växla mellan lägre allmän löneavgift och högre pensionsavsättningar inom arbetsgivaravgifterna, på så sätt att företagarna inte drabbas av högre skatter, kommer samma person få en lika hög eller högre pension utan att den generella pensionsåldern behöver höjas.

10.2 Nej till återinförd pensionärsskatt

Sverigedemokraternas förslag: Skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension ska likställas.

Sverigedemokraterna har sedan riksdagsinträdet pläderat för ett slopande av skatteskillnaden mellan tjänst och pension. I samband med budgetpropositionen så avskaffar man pensionärsskatten å ena sidan samtidigt som man inför en ny pensionärsskatt å andra sidan. Sverigedemokraterna är överlag positiva till inkomstskattelättnader men vi villkorar vårt stöd till en sådan reform med att den bland annat, utöver löntagarna, även ska omfatta pensionärerna. Sverigedemokraternas förslag är därmed att regeringens åtgärd om tillfälliga skattelättnader på inkomster som inte omfattar pensionärer ska stoppas.

Förslaget beräknas öka statens skatteintäkter med 5,00 miljarder kronor 2021.

10.3 Höjt grundskydd för pensionärer

Sverigedemokraternas förslag: Garantipensionen ska höjas med 800 kronor per månad.

Regeringen lämnade under sommaren en proposition om höjt grundskydd för pensionärer, där såväl garantipension som bostadstillägg för äldre stärktes. Detta är ett steg i rätt riktning, även om det var otillräckligt. Exempelvis stärktes garantipensionen med bara 200 kronor per månad. Sverigedemokraterna har tidigare föreslagit och

budgeterat för en höjning av garantipensionen med 1 000 kronor per månad. För att nå upp till denna ambition föreslås en höjning, utöver regeringens 200 kronor per månad, på ytterligare 800 kronor per månad.

Nästan 700 000 äldre över 65 år uppbar garantipension i någon form 2018. Den föreslagna åtgärden syftar dock inte enbart till att stärka socioekonomiskt svaga grupper bland äldre utan medför även en jämställdhetsreform; bland äldre kvinnor uppbar ungefär varannan garantipension medan motsvarande siffra för äldre män uppgår till mer modesta 15 procent.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 4,20 miljarder kronor 2021.²³

10.4 Underlätta privat pensionssparande

Sverigedemokraternas förslag: En allemanspension utan avdragsrätt vid insättningar, men med låg schablonbeskattning, där varje individ kan sätta av upp till ett prisbasbelopp per enskilt inkomstår med tidigast möjliga uttag vid 55 års ålder ska införas.

Regeringen begick ett misstag när man avskaffade möjligheten att spara privat till sin pension. Effekten blir att invånarna blir mer beroende av ett offentligt ålderspensions-system, som inte klarar av att leverera tillräckligt höga pensioner. Det gamla systemet var förvisso bristfälligt, eftersom det i praktiken bara var lönsamt att pensionsspara för relativt välavlönade individer. Sverigedemokraternas förslag är ett system för privat pensionssparande, där man inte gör något skatteavdrag vid själva insättningarna och heller ingen drabbas av reavinstbeskattning när man säljer exempelvis fonder eller aktier, utan i stället betalar en väldigt låg schablonskatt. Förslaget är att denna schablonbeskattning uppgår till 15 procent av föregående års statslåneränta, vilket är detsamma som för befintliga tjänstepensioner och hade för 2018 bara uppgått till 0,08 procent.

10.5 Sänkt skatt på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar

Sverigedemokraternas förslag: Schablonintäkten som underlag för avkastningsskatten på investeringssparkontot och kapitalförsäkringar ska sänkas från 1,0 procent plus statslåneräntan till 0,75 procent plus statslåneräntan.

Skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning av golvet från 0,75 till 1,0 procent. Schablonintäkten baserat på tillgångar och insättningar på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska enligt Sverigedemokraternas förslag beräknas med 0,75 procent plus statslåneräntan, därefter beskattning av schablonintäkten med vanlig kapitalskatt.

Många som i dag sparar i investeringssparkonto uppger att man gör det som ett pensionssparande, vilket bör uppmuntras med förmånliga skattevillkor. Man kan befara att regeringen stegvis inför en sorts förmögenhetsskatt, vilket skulle medföra att kapital styrs bort från Sverige.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 1,08 miljarder kronor 2021.²⁴

²³ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:815.

²⁴ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2019:700.

10.6 Slopad kvalificeringsregel

Sverigedemokraternas förslag: Rätten att tillgodoräkna sig år i hemlandet vad gäller garantipensionens nivå för den som har invandrat till Sverige ska avskaffas.

Invandrare som beviljats uppehållstillstånd genom flyktingskäl eller övrigt skyddsbehov kan tillgodoräkna sig tid i hemlandet vid avgörande om garantipensionens storlek. Sverigedemokraterna anser att denna så kallade kvalificeringsregel ska avskaffas.

Förslaget beräknas minska utgifterna i statens budget med 0,80 miljarder kronor 2021.²⁵

²⁵ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:870.

11 Grundtrygghet för barnfamiljer

Sverigedemokraterna har en vision om en barndomsgaranti, som bland annat innebär att samhället, så långt det är möjligt, garanterar en trygg uppväxt för barn. Starka och trygga familjer är en nödvändig förutsättning för harmoniska samhällsförhållanden och politikens uppgift är att stödja familjerna utan att inkräkta på deras handlingsfrihet. Att familjer ges rätt förutsättningar att knyta band och kunna spendera tid tillsammans under de viktiga småbarnsåren är oerhört viktigt. Familjepolitiken ska samtidigt vara flexibel för att ge alla barnfamiljer rätt förutsättningar.

11.1 Stärk de socioekonomiskt svaga barnfamiljerna

Sverigedemokraternas förslag: Inkomsttaket för bostadsbidraget ska höjas med 25 000 kronor och intervallet för bostadskostnaden ska höjas med 500 kronor.

Bostadsbidraget är en viktig extra trygghet för barnfamiljer med låga inkomster. I dag lever i sammanhanget en alltför stor del barn i ekonomiskt svaga familjer, vilket för barnen kan innebära flera negativa konsekvenser. Det är exempelvis vanligare att barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer utsätts för mobbning. Det påverkar även barnens möjlighet till fritidsaktiviteter samt kan leda till sämre resultat senare i skollåldern. Det bör vara en självklarhet att barnfattigdom inte ska finnas i Sverige. Bostadsbidraget är ett av de viktigaste instrumenten som i dag finns för att komma tillrätta med fattigdom då bidraget riktas särskilt till dem som har det svårast.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,75 miljarder kronor 2021.²⁶

11.2 Bidrag till förstföderskor

Sverigedemokraternas förslag: Ett engångsbidrag till förstföderskor på 20 000 kronor ska införas.

Som ett familjevänligt parti vill Sverigedemokraterna införa ett nytt bidrag till förstföderskor. Detta ska vara ett engångsstöd som utgår till förstföderskor och förstagångs-adoptivföräldrar och ska kunna täcka en del av de engångskostnader som uppstår i samband med första barnet. Givetvis är det viktigt att varje familj, så långt det är möjligt, på egen hand skapar ekonomiska förutsättningar för familjebildning, men det är ändå viktigt att den nya familjen får ett extra stöd. Bilbarnstol och barnvagn är exempel på utgifter där också säkerheten för barnet utgör en viktig aspekt.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 1,00 miljard kronor 2021.²⁷

11.3 Gravditetsdagar och mödravårdsbesök

Sverigedemokraternas förslag: Rätt till ytterligare 10 graviditetsdagar och rätt till tillfällig föräldrapenning för besök hos mödravården ska införas.

Sverigedemokraterna anser att det, särskilt under graviditetens sista fas, ska finnas förutsättningar för lugn och harmoni för såväl mamman som det ofödda barnet. Kvinnor

²⁶ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1045.

²⁷ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:867.

som på grund av ett ansträngande yrke upplever besvär, har i dag möjlighet till graviditetspenning. Denna kan erhållas från och med 60:e dagen före beräknad födsel. Trots detta nekas många denna avlastning med följderna att de tvingas fortsätta att arbeta heltid, trots höggraviditet och inte sällan med fysiskt påfrestande arbetsuppgifter. Därför är det Sverigedemokraternas ambition att det ska bli lättare att beviljas ersättning från den 60:e dagen före beräknad förlossning. Dessutom bör kvinnor ha rätt till 10 dagar med graviditetspeng, som kan tas ut 30 dagar före beräknad förlossning, oavsett om man har behov av det i förhållande till sitt arbete eller inte.

Från den tidpunkt då graviditeten är bekräftad ska båda föräldrarna ha en lagstadgad rättighet att få ledighet från sitt arbete för att kunna delta vid besök i mödravården. Båda föräldrarna ska ha en möjlighet att ansöka om en ny form av tillfällig föräldrapenning för besök hos mödravården. De ordinarie föräldrapenningdagarna ska inte behöva användas till detta före de 60 dagar före beräknad förlossning som båda föräldrarna numera har rätt att ta ut föräldrapenning för vid mödravårdsbesök.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,32 miljarder kronor 2021.²⁸

11.4 Barnpension och efterlevandestöd

Sverigedemokraternas förslag: Regelverket för barnpension och efterlevandestöd ska skärpas.

Barnpension och efterlevandestöd betalas ut automatiskt i de fall både barn och den förälder det gäller var bosatta i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet. En ansökan krävs dock när den efterlevande är ett barn som är bosatt i Sverige, men vars avlidna förälder inte var att anse som bosatt i Sverige. Prognosen på senare år för efterlevandestöd har ökat delvis på grund av fler nyanlända barn vars ena eller båda föräldrar saknas samt ändrad praxis sedan våren 2014 som innebär att intyg från andra länder inte längre är ett absolut krav för att beviljas efterlevandestöd utan lämnas på "heder och samvete", vilket framgår av proposition 2017/18:150. I dessa fall menar vi att systemet är alldeles för osäkert som det är i dag. Det är vår mening att efterlevandestöd i första hand kopplas till barn som är bosatta i Sverige som innehar medborgarskap i Sverige alternativt i annat EU-/EES-land samt att den förälder som efterlevandestöd kopplas till ska inneha svenskt medborgarskap alternativt EU-/EES-medborgarskap eller vara folkbordförd i Sverige vid dödsfallet eller försvinnandet.

Förslaget beräknas minska utgifterna i statens budget med 0,14 miljarder kronor.²⁹

11.5 Höjt underhållsstöd

Sverigedemokraternas förslag: Underhållsstödet ska höjas.

Utgångspunkten måste vara att föräldrar tar sitt ansvar för att betala underhållsbidrag utan att staten och Försäkringskassan ska behöva gå in som mellanhand och betala ut underhållsstöd. Samtidigt är det viktigt att barnet eller barnen i fråga inte ska drabbas och komma i kläm på grund av att den bidragsskyldiga föräldern inte betalar. Underhållsstödet är oftast betydligt lägre än de underhållsbidrag som borde betalats, vilket

²⁸ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:377.

²⁹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1132.

ofta leder till konflikt mellan föräldrarna. För att minska skillnaden och göra stödet mer förutsägbart och anpassat efter verkligheten vad gäller inkomster och utgifter vill Sverigedemokraterna stärka underhållsstödet. Vidare bör det ske en översyn gällande hur systemet kan utformas så att de nödvändiga höjningarna som sker på grund av inflationen inte kommer med mer än ett års mellanrum utan indexeras och kopplas till faktisk inflation och följer prisutvecklingen på årsbasis.

Tabell 11 Offentligfinansiell effekt av att räkna om beloppet för underhållsstöd med prisbasbeloppets utveckling, år 2021–2023, miljarder kronor

	2021	2022	2023
Staten	0	0	0,1
Kommunsektorn	0	0	0
Ålderspensionssystemet	0	0	0

Källa: SCB, Fasit version 8:3.

Förslaget beräknas inte ha någon offentligfinansiell effekt 2021.³⁰

12 Trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

En viktig del av samhällskontraktet handlar om ekonomisk trygghet för dem som av olika anledningar inte kan försörja sig på den reguljära arbetsmarknaden. Det kan handla om tillfällig arbetslöshet, sjukdom eller permanenta funktionsvariationer.

Problemet är att välfärden är satt under hård press och många upplever sig orättvist behandlade. Det är dags för politiker att återupprätta grundtryggheten i Sverige. Sverigedemokraternas utgångspunkt är att den som är sjuk ska få bästa tänkbara rehabilitering och grundläggande ekonomisk trygghet. Den som har möjlighet att bli frisk ska erbjudas bästa tänkbara förutsättningar och incitament att återgå i arbete.

12.1 Rehabilitering före utförsäkring

Sverigedemokraternas förslag: Sjukskrivna från dag 180 ska endast prövas mot arbetsmarknaden inom sitt kompetensområde.

Efter dag 180 i gällande rehabiliteringskedja ska den försäkrade prövas mot arbete på hela arbetsmarknaden om det inte bedöms att denne kan återgå i arbete inom 365 dagar eller om det anses oskäligt att pröva mot hela arbetsmarknaden. Just vid dag 180 har många drabbats av utförsäkring och enligt en rapport från Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) håller inte bedömningarna vid dag 90 och 180 i rehabiliteringskedjan tillräckligt god kvalitet.

Den som anses permanent oförmögen att återgå till sitt tidigare yrke måste förr eller senare prövas mot andra branscher. Samtidigt finns dock ett värde i att tillvarata den kompetens som den sjukskrivne redan besitter. Sverigedemokraterna föreslår därför en reform där den som är sjukskriven från dag 180 enbart prövas mot en bredare arbetsmarknad än endast sin tidigare arbetsplats, men enbart mot yrken inom sitt kompetensområde, fram till dag 365.

³⁰ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1098.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,13 miljarder kronor 2021.³¹

12.2 Höjt tak för bostadstillägg för den med sjukersättning

Sverigedemokraternas förslag: Taket i bostadstillägget ska höjas till 7 000 kronor i månaden.

Bostadstillägget för personer med sjuk- och aktivitetsersättning är ett behovsprövat stöd som når de mest ekonomiskt utsatta. Det finns även ett bostadstillägg för pensionärer vilket höjdes från max 5 560 kronor till max 6 540 kronor per månad den 1 januari 2020. Sverigedemokraterna anser att människor som har en permanent sjukdom eller funktionsnedsättning ska få lika villkor som pensionärer. Därför föreslår vi att bostadstillägget stärks för att ligga på samma nivå som för pensionärer, bland annat genom att taket och maxbeloppet höjs till samma nivå och utifrån samma regelverk som för pensionärer.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,75 miljarder kronor 2021.³²

12.3 Sjukersättning för ökad trygghet och rehabilitering

Sverigedemokraternas förslag: Möjligheten till tillfällig sjukersättning ska återinföras och garantinivån ska stärkas.

Sverigedemokraterna menar att den som är kroniskt sjuk ska ha en ekonomisk trygghet. De som är mest utsatta i dag är de som har garantiersättning inom sjukersättningen. Sverigedemokraterna vill därför stärka sjukersättningen med 300 kronor i månaden för att öka den ekonomiska tryggheten för några av de mest utsatta i samhället.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,50 miljarder kronor 2021.³³

12.4 Flyktingundantaget i sjuk- och aktivitetsersättningen

Sverigedemokraternas förslag: Rätten att tillgodoräkna sig tid i hemlandet som försäkringstid för flyktingar och skyddsbehövande ska avskaffas. Den som troligen inte kommer kunna arbeta till följd av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan få sjukersättning eller aktivitetsersättning. Storleken avgörs av ett antal variabler, exempelvis tidigare inkomst, ålder och antal år boende i Sverige. Invandrare med uppehållstillstånd på grund av olika skyddsskäl kan dock därtill tillgodogöra sig tid i hemlandet som försäkringstid. Sverigedemokraterna föreslår att detta undantag avskaffas.

Förslaget beräknas minska utgifterna i statens budget med 0,30 miljarder kronor 2021.³⁴

³¹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:840.

³² Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1254.

³³ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:838.

³⁴ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:841.

13 Jobb och tillväxt

Sverige har stora samhällsproblem som åtminstone delvis kan förklaras med att stora grupper står utanför den reguljära arbetsmarknaden. I många fall gäller det människor som faktiskt har potential att arbeta. Sverigedemokraternas arbetsmarknadspolitik vilar på pragmatisk grund och följer inga dogmer i form av klassisk höger- eller vänsterpolitik. Den svenska modellen har visat sig framgångsrik i att reglera villkoren mellan arbetstagare och större företag, men vi vill se en större flexibilitet och bättre villkor för små och medelstora företag som förenas med en trygg arbetsmiljö.

Mycket av den svenska arbetsmarknads- och åtgärdspolitiken måste dock underkännas av två skäl. För det första är den spektakulärt kostsam och för det andra iögonenfallande ineffektiv. Den oundvikliga slutsatsen är att arbetsmarknadspolitikerna måste underkastas reformer som innebär mindre pengar till arbetsmarknadsåtgärder och bättre villkor för i synnerhet mindre företag. Det innebär att Sverigedemokraterna avvisar nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsutbildningar. Kommunernas kompensation för slopade etableringsersättningar kompenseras av en avsevärt större ökning av det kommunala utjämningsbidraget.

13.1 Statligt finansierad a-kassa

Sverigedemokraternas förslag: Arbetslöshetsförsäkringen ska finansieras av staten och administreras på myndighetsnivå i stället för av fackförbunden.

Det är uppenbart att alla löntagare behöver ha tillgång till grundläggande trygghet vid sjukdom och arbetslöshet. Sverigedemokraterna har sedan riksdagsinträdet framfört att arbetslöshetsförsäkringen bör ses som en del av det generella trygghetssystemet. För att skapa förutsättningar för detta bör arbetslöshetsförsäkringen bli helt statligt finansierad och rent administrativt övertas av Försäkringskassan.

I dag är arbetslöshetsförsäkringen i hög grad skattefinansierad, och därför är det inte mer än rätt att alla löntagare ges möjlighet att ta del av denna trygghet vid arbetslöshet. Kraven för att få ersättning ska kvarstå i nuvarande form men kravet på medlemskap i en a-kassa ska avvecklas. Det ska också anföras att det är otidsenligt att koppla en så viktig institution som a-kassan till den i stor utsträckning politiserade fackföreningsrörelsen.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 4,40 miljarder kronor 2021.³⁵

13.2 Sänkt arbetsgivaravgift

Sverigedemokraternas förslag: Den allmänna löneavgiften för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå om 300 000 kronor per anställd och år ska avskaffas. Förslaget ska träda i kraft den 1 juli 2021.

Småföretagen har en stor betydelse för ekonomins dynamik och förmåga att skapa nya arbetstillfällen. Åtgärder som underlättar för småföretagen får samtidigt inte hindra dem från att växa. Företrädare för små företag meddelar ofta att kostnaden för att anställa är alldeles för hög i förhållande till nyanställdas produktivitet, vilket gör det svårare att ta

³⁵ Riksdagens utredningstjänst, Dnr. 2020:818.

de första stegen med att utveckla småföretag. Sverigedemokraterna förordar ett generellt avskaffande av den allmänna löneavgiften för de två första anställda (till en taknivå om 300 000 kronor per anställd och år), vilket är särskilt gynnsamt för de mindre företagen utan att det ger upphov till tröskeleffekter. Denna lösning är att föredra framför olika sorters särlösningar för exempelvis vissa åldersgrupper, nyanlända eller grupper som stått utanför arbetsmarknaden en längre tid, vilket i praktiken innebär diskriminering för arbetsmarknaden.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 8,35 miljarder kronor 2021 samt förstärka kommunsektorns ekonomi med 0,90 miljarder kronor 2021.³⁶

13.3 Minskade sjuklönekostnader

Sverigedemokraternas förslag: Ett avdrag i sjuklönekostnaderna som motsvarar de faktiska kostnaderna för ett småföretag med upp till nio anställda ska införas. För företag med fler anställda betalas enbart de sjuklönekostnader som överstiger schablonavdraget.

I en rapport från Företagarna visar det sig att sjuklöneansvaret har haft en stor betydelse för en fjärdedel av företagen när det gäller att inte anställa personer utanför familjen.

Många företag drar sig för att anställa okända personer som kanske också bär på en risk att bli sjuka. Enligt gällande regler kan företaget tvingas stå för hela sjuklönekostnaden vid sjukdom, vilket förstärker utanförskapet genom att individer med sjukdomshistorik har svårare att få anställning. Det är viktigt att på alla sätt bryta utanförskapet i Sverige både ekonomiskt och kulturellt för ökad sammanhållning och starkare ekonomier såväl i hushållen som i den offentliga sektorn.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 3,20 miljarder kronor 2021.³⁷

13.4 Reformera Arbetsförmedlingen

Sverigedemokraternas förslag: Arbetsförmedlingen ska reformeras i syfte att öppna upp för privata aktörer i förmedlingsverksamheten.

Arbetsförmedlingen har som myndighet haft lågt förtroende hos både arbetsgivare och arbetssökande. Myndigheten är både ineffektiv och dyr i drift och vi ser att i stort sett varje försök till reform misslyckas. Lägg därtill att hela arbetsmarknadspolitiken finansierar en stat i staten, ett arbetsmarknadsindustriellt komplex, som gång på gång misslyckas med att förverkliga politikens ambitioner.

På sikt bör därför Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form avvecklas, medan matchningen på arbetsmarknaden under kontrollerade former öppnas för privata aktörer. Steg i denna riktning har tagits av januaripartierna men det fortsatta reformarbetet måste fortskrida under sträng kontroll och kontinuerlig utvärdering.

Under rådande omständigheter har januaripartierna pausat reformarbetet, vilket är förstäeligt. Tidigare premisser kullkastas och i det här läget bör tid och resurser gå till att rädda liv och på alla sätt minimera krisens skadeverkningar. Det är dock vår uppfattning att krisen framgent kommer att belysa reformbehovet.

³⁶ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:695.

³⁷ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:691.

13.5 Skyddsombud

Sverigedemokraternas förslag: Arbetsmiljörådgivare ska underställas Arbetsmiljöverket.

Under en tid då arbetsmiljö och hälsorisker på arbetet är mer aktuella än någonsin finns anledning att rikta uppmärksamheten mot skyddsombuden.

De regionala skyddsombuden utses och anställs av fackförbunden. Finansieringen sker till stor del genom skattemedel som betalas ut via Arbetsmiljöverket. Fackförbundens nära band till Socialdemokraterna har politiserat fackföreningsrörelsen till en sådan nivå att fackförbunden inte längre i första hand fokuserar på att försvara och framföra medlemmarnas intressen utan i stället driver socialdemokratins frågor i en facklig kontext.

De som har en annan politisk uppfattning hindras aktivt av facket från att erhålla förtroendeposter trots att de har både kunskap och engagemang, och därtill medarbetarnas förtroende.

Sverigedemokraterna vill se ett annat system för att främja arbetsmiljöarbetet och vill se oberoende arbetsmiljörådgivare, helt fristående från arbetstagarorganisationerna, i stället underställda Arbetsmiljöverket. Tid och resurser skulle härigenom läggas på arbetsmiljöarbetet i stället för på en politisk agenda.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,10 miljarder kronor 2021.³⁸

13.6 Läringsanställningar

Sverigedemokraternas förslag: Statligt subventionerade läringsanställningar ska införas.

I ett internationellt perspektiv finns många framgångsrika exempel på läringsanställningar. Sverigedemokraterna vill se över möjligheten att skapa en svensk modell i samarbete med arbetsmarknadens parter, anpassad till de förutsättningar som råder på den svenska arbetsmarknaden. Utgångspunkten ska vara att den som deltar i denna utbildningsinsats ska kunna kombinera gymnasiestudier med möjligheten att lära sig ett yrke hos en arbetsgivare. Insatsen ska kunna erhållas efter behov och inte begränsas till någon specifik kategori av arbetssökande. Deltagarnas ersättning under insatsen ska bestå av en procentsats av den av parterna överenskomna ingångslönen. Arbetsgivarna ska erhålla ett handledarstöd under tiden individen deltar i insatsen.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,50 miljarder kronor 2021.

13.7 Starta eget-bidrag

Sverigedemokraternas förslag: Ett starta eget-bidrag för yrkesverksamma ska införas.

Sverigedemokraterna vill se fler småföretag och vill underlätta för människor som har företagsidéer att våga sig på att pröva dessa. I dagsläget ges denna möjlighet främst till arbetssökande. Många yrkesverksamma som bär på företagsidéer vågar av ekonomiska skäl inte säga upp sig för att pröva sin idé. Därför vill vi införa ett starta eget-bidrag för yrkesverksamma. Den administrativa hanteringen bör ligga på Tillväxtverket och

³⁸ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:775.

kraven för att erhålla stödet ska vara likvärdiga med de krav som i dag ställs av Arbetsförmedlingen.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,25 miljarder kronor 2021.

14 Lands- och glesbygd

Svensk landsbygdsolitik under de senaste decennierna är ett enormt misslyckande, vilket har inneburit förlorad samhällsservice och förlorade arbetstillfällen. Över tid har utflyttningen eroderat landsbygdens befolkningsunderlag och samtidigt bidragit till överhettade bostadsmarknader och överbelastad infrastruktur i storstäderna. En aktiv och konstruktiv landsbygdsolitik är alltså en nationell angelägenhet.

Det finns flera politiska aspekter på landsbygdsutveckling. Sänkta bränsleskatter, bevarat reseavdrag och skattelättnader för småföretag utgör breda reformer som gynnar både stad och landsbygd. Ett livskraftigt näringsliv genererar arbetstillfällen och skatteintäkter över hela landet.

De landsbygdsnära näringarna, framförallt jordbruk och skogsbruk, är med sina respektive långa förädlingskedjor av fundamental betydelse inte bara för landsbygden utan för hela Sveriges ekonomi.

Trots relativt goda geografiska förutsättningar för ett både miljövänligt och högproduktivt jordbruk har den så kallade självförsörjningsgraden i Sverige sjunkit till omkring 50 procent. Räknat i kronor och ören producerar vi mindre än hälften av de livsmedel vi konsumerar, ett resultat av att politiker i decennier har negligerat lantbrukarnas villkor. Den senaste tidens utveckling understryker att livsmedel inte kan jämföras med vilken handelsvara som helst. I en krissituation måste Sverige kunna lita till egna resurser och beredskapslager för att under en period leverera de livsmedel som nationen behöver. Så är inte fallet i dag.

14.1 Satsning på areella näringar

Sverigedemokraternas förslag: Anslaget för areella näringar, landsbygd och livsmedel ska höjas med 0,66 miljarder kronor 2021.

Att det svenska skogsbruket även i framtiden ges ekonomiska förutsättningar för att vara konkurrenskraftigt och lönsamt är fundamentalt för Sveriges landsbygdsutveckling. Det är också en grundförutsättning för att skogsindustrin, en av landets viktigaste industri- och exportnäringar, ska kunna fortsätta att vara världsledande. Samhället ska därför, genom Skogsstyrelsen, verka för ett aktivt skogsbruk som bidrar till sysselsättning, artbevarande och minskade koldioxidutsläpp.

Sverigedemokraterna stärker finansieringen för hela utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Detta inkluderar bland annat insatser för skogsbruket, stödåtgärder för fiske och vattenbruk, höjt anslag till Livsmedelsverket och åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. I denna summa ingår exempelvis nedsättning av slaktersättningen, för att kompensera för kostnadsökningar.

14.2 Prioritera svenskt jordbruk

Sverigedemokraternas förslag: Skatten på diesel för jord- och skogsbruksändamål ska sänkas till dansk nivå (10,2 öre per liter). En djurvälståndssättning på 1 000 kronor per mjölkko och år ska införas.

Det svenska lantbruket är inne i en negativ spiral och har stora och växande svårigheter. Den allra viktigaste målsättningen just nu är ökad lönsamhet i jordbruket, vilket skulle

minska sårbarheten och öka handlingsutrymmet för lantbrukare. Ökad lönsamhet ska skapas genom att minska omkostnader, öka efterfrågan och skapa och tillhandahålla förutsättningar för teknisk utveckling samt ge kostnadsersättning för vissa svenska särkrav. Det är också viktigt att undanröja onödiga hinder, genom minskad administration, förenklingar och en mer tillförlitlig myndighetsprövning och tillsyn.

Svenska bönder konkurrerar på samma europeiska marknad som sina danska grannar och Sverigedemokraterna anser att det är rimligt att skattenivån gällande olika insatsvaror ska vara densamma. Därför bör återbetalningen av drivmedelsskatt för jord- och skogsbruk justeras, så att svenska bönder ligger på samma (låga) skattenivå som danska bönder. Samma skattesänkning ska omfatta även skogsbruket.

Sverigedemokraterna budgeterar också för en djurvälståndersättning för betande kor på 1 000 kronor per mjölkko och år. Detta är ett sätt att kompensera för den konkurrensnackdel som svenska mjölkbönder har gentemot andra länder på den inre marknaden, till följd av ett mer långtgående djurskydd och beteskravet.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 1,42 miljarder kronor 2021.³⁹

³⁹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:861.

15 Utbildning

Ett fungerande utbildningssystem är en direkt förutsättning för demokrati, kultur och hela det svenska kunskapssamhället. När etnisk och religiös segregation raserar samhällets strävan mot ett någorlunda jämlikt samhälle, framstår lika förutsättningar för unga människor alltmer som en utopi. Hur den tilltagande segregationen kan hanteras och i slutändan rullas tillbaka beror i hög grad på hur väl utbildningskedjan fungerar, från förskola till högre utbildning. Vidare står arbetsmarknaden och hela samhället inför stora omvälvningar, vilket ytterligare understryker behovet av verklighetsanpassad utbildning.

Många skolfrågor hanteras på kommunal nivå, men Sverigedemokraterna förespråkar ett statligt huvudmannaskap för skolan och en, i vissa avseenden, starkare statlig styrning.

15.1 Slopade karensavdrag och förskolemiljard

Sverigedemokraternas förslag: Karensavdraget för skol- och förskolepersonal ska avskaffas. Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för anställda inom förskolan ska förbättras.

Barn behöver ges goda förutsättningar och få uppmärksamhet och omsorg i förskolan. I många fall drabbas förskolepersonal av hög arbetsbelastning, underbemanning och för många bisysslor. Detta leder till ökat antal sjukskrivningar, utbränd personal, hög personalomsättning samt till försämrade trygghet och kontinuitet för barnen.

En riktlinje bör vara max fem barn per förskolepersonal. Detta skulle innebära en kostnadsökning inom kommunerna på 1,3–1,7 miljarder kronor, vilket motsvarar lönekostnaden för 3 100 fler heltidstjänster.⁴⁰ Denna satsning ryms delvis inom det generella tillskottet till kommunsektorn.

Sverigedemokraterna förespråkar därutöver ett slopat karensavdrag för fritids-, skol- och förskolepersonal. Personalen utsätts konstant för smittorisk och genom slopat karensavdrag får förskolepersonal bättre möjlighet att stanna hemma i stället för att sprida smitta på sin arbetsplats.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 1,16 miljarder kronor 2021.^{41 42}

15.2 Höjd status för läraryrket

Sverigedemokraternas förslag: En karriärtrappa med stärkt löneutveckling för lärare ska införas.

Regeringens system med förstelärartjänster ska ersättas med en genomgripande reform med en karriärtrappa i flera steg. Lärarnas vidareutveckling sker stegvis med krav på prestation, vidareutbildning, ansvarstagande och mentorskap för yngre kollegor. Det långsiktiga målet är att de lärare som satsar på sitt yrke ska ha avsevärt bättre möjligheter till löneutveckling än vad som är fallet i dag. I samband med detta ska systemet med förstelärartjänster reformeras om.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,33 miljarder 2021.

⁴⁰ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:909.

⁴¹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:910.

⁴² Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:911.

15.3 Utökade kontroller

Sverigedemokraternas förslag: Jourklasser ska införas. Skolinspektionen ska tillföras medel för att genomföra fler kontroller och oanmälda besök.

Problemen med otrygghet, dålig studiero samt hot och våld i skolan har ökat och måste åtgärdas. Elever som inte klarar av en normal undervisningssituation och inte är mottagliga för vuxenvärldens markeringar är ett arbetsmiljöproblem och förstör studieron för andra elever. De behöver extra stöd av särskilt kompetent personal, och ska därför placeras i jourklass.

Förberedelseskola är en skolform avsedd för elever som ännu inte tillägnat sig svenska. Det är inte en rimlig ordning att vanliga lärare, utöver sina ordinarie uppgifter, ska behöva hantera elever som inte behärskar undervisningsspråket. Nyanlända elever ska därför placeras i förberedelseskola tills de är redo att slussas in i den ordinarie verksamheten.

Eftersom missförhållanden i många skolor vuxit i omfattning behövs en rejäl satsning på Skolinspektionen. Fler kontroller, oanmälda besök samt utökning av rutiner för kravställning och uppföljning behövs. Om Skolinspektionen noterar att en skola, trots upprepade varningar, inte fungerar och utgör ett arbetsmiljöproblem för lärare och elever, ska staten ta över dess drift. Staten tillsätter då en rektor som får de befogenheter och resurser som krävs för att verksamheten ska kunna drivas i enlighet med läroplanens intentioner.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,30 miljarder kronor 2021.⁴³

15.4 Tvååriga praktiska gymnasier

Sverigedemokraternas förslag: Samtliga praktiska gymnasieprogram ska minska från 3 års studietid till 2 års studietid.

Gymnasieskolan i Sverige har stora problem med att många elever inte fullföljer sina utbildningar. Många elever hoppar av skolan helt och hållet eller lämnar den med stora luckor i betyget. Detta är ett mycket stort problem, inte minst eftersom konkurrensen på arbetsmarknaden är stor, men också för att det i dag är regel snarare än undantag att det krävs en genomförd gymnasieutbildning för att erhålla ett arbete. En del ungdomar vill snabbt ut på arbetsmarknaden och börja försörja sig själva. Alla ungdomar är däremot inte motiverade att studera teoretiska ämnen på gymnasiet. Genom att i praktiken tvinga dessa ungdomar att läsa 3-åriga program, bidrar det nuvarande systemet till att fler ungdomar hoppar av gymnasiet. De tvååriga praktiska gymnasieprogrammen med minskat teoretiskt innehåll ska därför återinföras. Den som så vill kan sedan bygga på sin 2-åriga utbildning med ett tredje år och därigenom stärka sin teoretiska profil.

Förslaget beräknas minska utgifterna i kommunerna med 4,4–5,6 miljarder kronor från och med 2023. Förslaget beräknas inte ha någon offentligfinansiell effekt 2021.

15.5 Teknikbrygga

Sverigedemokraternas förslag: En teknikbrygga ska införas.

⁴³ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:793.

Ungdomar som inte erhållit jobb efter avslutad teoretisk utbildning kan erbjudas en andra chans att bli anställningsbara i industrin genom en så kallad teknikbrygga. Under två terminer stärker eleven sina kunskaper i teoretiska och praktiska ämnen varefter man genomför en termin med betald praktik hos det lokala näringslivet. Staten skjuter till medel för en termins praktikperiod.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,30 miljarder kronor 2021.⁴⁴

15.6 Kvalitetssatsning på högskolor och universitet

Sverigedemokraternas förslag: Produktivitetsavdrag ska avskaffas och medel ska tillföras för att öka lärartätheten på högskolor och universitet.

Det finns, över tid, en trend att anslagen per student på högskolor och universitet urholkas. Urholkningen av resurserna per student fortsätter år efter år till stor del på grund av ett så kallat produktivitetsavdrag. Det innebär i korthet att de flesta utbildningar ska bli effektivare varje år och en procentsats dras av när anslagen räknas upp i den årliga pris- och löneomräkningen. I slutändan innebär detta en orimlig situation, där interaktionen mellan lärare och studenter minskas till ett minimum och utbildningarnas kvalitet förfaller.

Sverigedemokraterna budgeterar för ett avskaffande av produktivitetsavdraget under 2020 och skjuter därutöver till medel för att öka lärartätheten och öka antalet undervisningstimmar.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,68 miljarder kronor 2021.⁴⁵

⁴⁴ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:929.

⁴⁵ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1151.

16 Miljö, energi och minskade utsläpp av växthusgaser

Naturen ska bevaras och förvaltas på ett sätt som balanserar och tar hänsyn till samhällets olika intressen. Sverigedemokraterna lyfter fram människors hälsa, bevarande av ekosystem, biologisk mångfald och bevarandet av ett varierat kulturlandskap, liksom möjligheterna att bo och verka på landsbygden. Allt hänger ihop. Sveriges natur och växlande geografi rymmer omistliga naturvärden som i många fall behöver skyddas från mänsklig påverkan. I andra fall är det just samspelet mellan natur och människa som upprätthåller det svenska kulturlandskapet.

Sverigedemokratisk politik går i princip inte ut på att separera människan från naturen, snarare tvärtom. Vidare tyder ingenting på att fria människor avstår från resor och god levnadsstandard. Det bör inte heller vara politikens strävan, men vetenskaplig utveckling banar väg för modern miljöteknik som minskar människans miljöpåverkan.

Regeringen lägger stora pengar på symbolprojekt, vars nytta ofta kan beskrivas som obetydlig eller direkt obefintlig. Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, har ökat mycket kraftigt sedan 2015, från 5,3 miljarder kronor till 16,2 miljarder kronor i det som regeringen nu föreslår. Att ifrågasätta denna oseriösa hantering av skattemedel handlar absolut inte om brist på omsorg om miljön utan om att avvisa ineffektiv symbolpolitik till förmån för andra miljöåtgärder och andra behov i samhället.

16.1 Innovativ miljöteknik

Sverigedemokraternas förslag: Ett särskilt anslag för innovativ miljöteknik ska inrättas.

En balanserad miljödebatt bör ha sin utgångspunkt i att världens befolkning ökar och att efterfrågan på energi och resurser måste mötas. Kunskap, teknik och internationellt samarbete är nyckelord inför dessa utmaningar i en osäker framtid. Om målet, från ett svenskt perspektiv, är att dämpa utsläppen av växthusgaser från förbränning av fossila bränslen bör blicken lyftas från de 1–1,5 promille (eller lägre, beroende på beräkningsmodell) av utsläppen som kommer från Sverige. I stället bör mer fokus ligga på kunskap, teknikutveckling samt att arbeta för ny miljöteknik för globalt genomslag. Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,50 miljarder kronor 2021.

16.2 Fossilfri elproduktion

Sverigedemokraternas förslag: En forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft ska upprättas.

Kärnkraften utgör ett besynnerligt kapitel i den svenska klimatdebatten. Medan de mest obetydliga och ineffektiva åtgärder lyfts fram som en fråga om liv och död så förhåller man sig väldigt kallsinnig till kärnkraften, som står för ca 40 procent av den svenska elproduktionen. Nedläggningen av två reaktorer på Ringhals är högst aktuell, vilket regeringen driver fram som om diskussionen om växthusgaser inte fanns.

Sverigedemokraterna driver motsatt linje och förordar att kärnkraften inte bara ska bevaras utan också utvecklas. Sverige kan genom att finansiera en forskningsreaktor bidra till utvecklingen av fjärde generationens kärnkraft, som skulle tillåta ett radikalt bättre utnyttjande av kärnbränsle och samtidigt minska produktionen av kärnavfall.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,15 miljarder kronor 2021.

16.3 Avskaffa skatten på avfallsförbränning

Sverigedemokraternas förslag: Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas.

Sverigedemokraterna motsätter sig en skatt på avfallsförbränning, främst för att den inte på ett vare sig kostnadseffektivt eller verkningsfullt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering. Skatter på avfallsförbränning har inte gett de effekter som varit önskvärda utan i praktiken endast renderat i ytterligare en pålaga på hushållen.

Den utredning som tidigare lagts fram i frågan avstyrkte också förslaget om att införa denna skatt, samtidigt som samtliga berörda myndigheter också avstyrkte det, liksom Sveriges Kommuner och Landsting.

Denna skatt försämrar lönsamheten för de verk som eldar avfall och där regeringens skattepolitik redan har haft en mycket negativ inverkan på konkurrenskraften för kraftvärmorna i Sverige. Den föreslagna skatten bör därmed avskaffas.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,42 miljarder kronor 2021.⁴⁶

16.4 Vätgasstrategi

Sverigedemokraternas förslag: En statlig stimulans för vätgasteknik ska införas.

Övriga partier i Sveriges riksdag har en överenskommelse om att fasa ut fossila drivmedel fram till 2030. Att minska oljeberoendet är en bra målsättning, men den helt orealistiska tidsplanen riskerar att undergräva allmänhetens förtroende för politiska mål. Att försöka forcera en orealistisk tidsplan riskerar dessutom att leda till kostnadsineffektiva eller till och med kontraproduktiva åtgärder.

Batteri- och vätgasdrift emotser dock, av allt att döma, en positiv utveckling utan omfattande statliga åtgärder. Sverigedemokraterna förordar däremot en statlig stimulans för vätgastekniken, som kommer att utgöra ett viktigt komplement.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,10 miljarder kronor 2021.

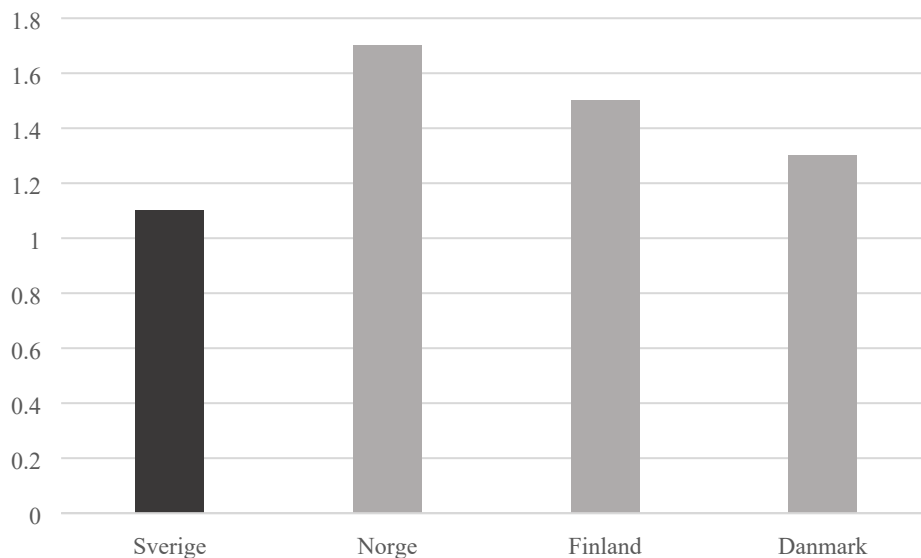
⁴⁶ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:687.

17 Stärk Sveriges försvarsförmåga

Sverigedemokraternas förslag: Försvarsberedningens rapporter ”Värnkraft” och ”Motståndskraft” ska finansieras fullt ut med målsättningen att Försvarsmaktens medel uppgår till 84 miljarder kronor, motsvarande 1,5 procent av BNP, senast 2025. Förberedelser ska ske för fortsatt stegvis upptrappning under kommande försvarsbeslut perioden 2026–2030 för att uppnå 2 procent av BNP senast 2030.

Sverigedemokraternas målsättning är att stärka det svenska totalförsvaret i en omfattning som återställer dess förmåga att skydda hela territoriet från yttre hot. Detta kräver rejäla satsningar på såväl ett skalförsvaret som ett invasionsförsvaret, i syfte att skapa en tröskeeffekt, så att en presumtiv angripare avhåller sig från aggressionshandlingar mot Sverige. Ett sådant försvar baseras inte bara på högteknologiska vapen, utan även på en stark försvarsvilja. Detta i sin tur uppnås genom satsningar på en utökad värnplikt, engagerade och lojala medborgare samt en stark uppslutning till totalförsvarets frivilligorganisationer.

Figur 12 Försvarsanslag som del av BNP, 2019, andel i procent

Källa: Stockholm International Peace Research Institute.

Sverigedemokraterna anser att försvarsbudgeten, som andel av BNP, på sikt ska fördubblas jämfört med dagens nivå. För att undvika att Försvarsmakten blir en budgetregulator krävs en grundlag som reglerar att försvarsbudgeten ska ha en lägsta nivå om två procent av BNP. Antalet brigader i armén behöver utökas och förbandens materiel moderniseras. Detta kräver att fler regementen etableras. Sverige behöver också ett modernt luftvärnssystem med förmåga att bekämpa kryssningsrobotar.

Sverige har mer än 270 mil kust. För att kunna övervaka denna på ett effektivt sätt ser Sverigedemokraterna att den svenska marinen behöver förstärkas genom fler fartyg, ubåtar och amfibieförband. För att klara av utbildningen av fler förband behöver fler regementen och marinbaser etableras inom marinen. Även marinen har ett stort behov av modernt luftvärn.

Sverigedemokraterna bedömer vidare att flygvapnet behöver tillföras ytterligare flygplan och basförband för att klara av en framtida hotmiljö och de krav som den kommer att ställa. Fler flygflottiljer behöver etableras för att klara av produktionen av dessa förband, och flygvapnet behöver även ersätta sina tunga transportflygplan. Om

totalförsvaret ska kunna växa i enlighet med denna vision är en väl fungerande personalförsörjning helt avgörande. Antalet värnpliktiga kommer att behöva öka för att fylla upp nya förband med kompetent personal, vilket även innebär att officersutbildningen behöver utökas och omstruktureras.

Avslutningsvis är ett väl utbyggt och uthålligt civilförsvar av stor betydelse för Sveriges försvarsförmåga. För att återupprätta ett sådant krävs omfattande satsningar på området.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 1,44 miljarder kronor 2021.

17.1 Beredskapslager

Sverigedemokraternas förslag: Inrättandet av beredskapslager för eventuella kris-situationer ska skyndsamt utredas.

Sveriges beredskapslager avvecklades stegvis från 1990-talet och framåt. Lagringen av exempelvis livsmedel, läkemedel, sjukvårdsmaterial samt drivmedel avsåg att göra Sverige mindre sårbart för längre perioder av avspärning. Vad gäller insatsmedel till jordbruket var lagren dimensionerade för att klara flera års blockad. Besynnerligt nog innebar EU-medlemskapet, då det svenska jordbruket inledde sin tillbakagång, att lagren minskades väsentligt.⁴⁷ Regeringen och berörda myndigheter bör under alla omständigheter skyndsamt planera för inrättandet av beredskapslager för eventuella krissituationer. Utöver lager av livsmedel (och sjukvårdsmateriel) bör Sverige bygga upp förråd av insatsvaror såsom utsäde, agrokemikalier och drivmedel.

⁴⁷ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:501.

18 Internationell samverkan

Sverigedemokraternas förslag: Sveriges biståndsram ska utgöra 0,70 procent av BNI 2021.

Sverigedemokraterna ser bistånd som det primära verktyget för att understödja fattiga människor i utvecklingsländer. Sveriges bistånd bör fokusera på att tillmötesgå utsatta personers grundläggande behov i deras vardag. I en värld som till stor del präglas av god ekonomisk tillväxt, snabb förbättring av levnadsstandarder samt ökad framtidstro är det inte acceptabelt att miljoner människor saknar tillgång till enkel sanitet, grundläggande sjukvård och säkert dricksvatten. Sverige kan inte som enskilt land ta ett helhetsansvar för att över 700 miljoner människor lever i extrem fattigdom, men vi kan bidra till en positiv utveckling genom befintliga institutioner.

De senaste åren har Sveriges bistånd präglats av ett antal incidenter, som understryker ett akut reformbehov och som i det längre perspektivet utgör ett hot mot allmänhetens förtroende för biståndet som verktyg.

Sverigedemokraterna ser fyra konkreta problem som måste adresseras snarast: en osund företagskultur vad gäller ersättningar inom biståndsorganisationer, bristfällig kontroll över utbetalningar och betalningsmottagare, otillräcklig resultatstyrning inom framförallt demokratibiståndet samt skadliga incitament som följer av utgiftsmålet om 1 procent av BNI.

För riksdagsåret 2020/21 föreslås en biståndsram om 0,7 procent av BNI, vilket beräknas minska utgifterna i statens budget med 15,79 miljarder kronor 2021.

19 Kultur och sammanhållning

Kultursektorn har drabbats hårt av coronapandemin. Inställda föreställningar och stängda utställningar, ovisshet om kommande planerade evenemang, publikbortfall och andra intäktsbortfall har varit vardag för branschen under krisen. Detta är å ena sidan inte överraskande utan en följd av verksamheternas natur, då stora delar av kultursektorn är orienterade mot publik verksamhet som bygger på upplevelser och möten människor emellan. Samtidigt visar det å andra sidan på sårbarheten i dagens system och förstärker Sverigedemokraternas principiella idé om att fler av kulturlivets aktörer behöver fler ben att stå på och stimuleras till en högre krisberedskap.

För Sverigedemokraterna har kulturen en central plats i livet, samhället och politiken. Våra ledord lyder sammanhållning, tillgänglighet och folkhälsa. Kultur ska vara lättillgänglig inte minst för barn, gamla och funktionsnedsatta. En särskilt viktig roll har kulturen för ett starkt socialt kapital och social tillit mellan människor och mellan individer och institutioner. Sverige är unikt, och självklart är den svenska kulturen unik och värd att värna, vårda och visa. Den gemensamma svenska kulturen har också en avgörande betydelse för det fredliga, demokratiska och solidariska välfärdssamhälle som formats i Sverige – det välfärdssamhälle vi idag ser krackelera inte minst på grund av storskaliga kulturella spänningar och motsättningar.

Att stärka vårt lands gemenskap liksom kulturarvets ställning är alltså positivt för samhällsutvecklingen och den nationella sammanhållningen. Svensk kultur ska erkännas och kultur- och kunskapsinstitutioner med bildningsuppdrag tillåtas få vara just bildningsinstitutioner.

För Sveriges del är det viktigare än på länge att samlas kring gemensamma normer och värderingar, traditioner, seder och bruk för att hålla ihop. Särskilt viktigt är detta i ett samhälle med en solidariskt finansierad välfärd, just eftersom den solidaritet som håller upp systemet i sin tur baseras på en gemensam identitet och en stark känsla av gemenskap. Sverigedemokraternas syn är att den svenska kulturen ska erkännas och blomstra.

Utifrån det här bör en stor del av kulturpolitikens fokus vara att vårda och värna det svenska kulturarvet, det svenska språket, svenska värderingar och kunskap om Sveriges historia. Samhället bör även prioritera tillgänglighetsåtgärder, kultur i relation till folkhälsa och insatser som är ägnade åt att bevara det svenska naturarvet. Allas rätt till kultur och gemensamma kulturella referenspunkter är en grogrund för social sammanhållning mellan gammal och ung, fattig och rik, stadsbo och landsbygdsbo, oavsett härkomst.

19.1 Kulturarvsmiljard

Sverigedemokraternas förslag: En kulturarvsmiljard ska införas.

Den svenska kulturens särart bottenar i Nordens historia, natur och klimat. Det svenska kulturarvet ska vårdas och värnas, till gagn för nationens sammanhållning och för att öka kunskaperna om svensk historia och vår gemensamma identitet.

I konkreta budgettermer översätts detta i en kulturarvsmiljard, där en höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen motsvarar ungefär hälften. Andra komponenter är satsningar på bland annat Statens musikverk, Institutet för språk och folkminnen och Riksantikvarieämbetet.

Sverigedemokraterna vill även inrätta en särskild fond dit privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner ska kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör kulturarvet. Utöver att bidra med rena ekonomiska medel skulle en särskild kulturarvsfond också skicka en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv – på riktigt, från yttre glesbygd till inre storstad.

Sverigedemokraterna avsätter också medel för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse, bland annat genom ett rotavdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer. Framåt bör en samlad översyn av utbildningsbehoven inom byggnadsvårds- och kulturmiljöområdet i stort göras för att säkra kunskapsöverföring och rekryteringsbehov för framtiden.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,98 miljarder kronor 2021.

19.2 Kulturlotsar och Sverigecenter

Sverigedemokraternas förslag: Kulturlotsar och Sverigecenter ska införas.

För att stärka integrationen i samhället, kommunernas utveckling, invånares relation till sitt lokala kulturarv och det sociala kapitalet föreslår Sverigedemokraterna kulturlotsar och Sverigecenter, en landsomfattande kulturpolitisk reform för sammanhållning och vitalisering av kulturlivet. Kulturlotsen är en funktion för samordning av kulturinsatser på både kommunal och nationell nivå. Lotsreformen utgör huvuddelen av denna satsning. Sverigecentren, en form av pilotprojekt, är tänkta som en väg till deltagande i svensk kultur och samhällsorientering i landets särskilt utsatta områden.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,30 miljarder kronor 2021.

19.3 Bibliotekssatsning

Sverigedemokraternas förslag: Bibliotekstjänsterna och den tryckta litteraturskatten ska digitaliseras.

Våra nordiska grannländer har i flera avseenden gjort betydande framsteg vad gäller digitaliseringen av bibliotekstjänster och har visat på möjligheter att utveckla biblioteken och deras uppdrag och samverkan. För ökat nordiskt erfarenhetsutbyte, ökad likvärdighet och bättre samordning bör det vara en uttalad ambition att Sverige under en tioårsperiod digitaliserar merparten av vad som har getts ut i landet.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,10 miljarder kronor 2021.

19.4 Produktionsincitament

Sverigedemokraternas förslag: Produktionsincitament för filmproduktion ska införas.

Sverige är på väg att tappa vital film- och tv-produktion. Stora delar av vår omvärld har statliga produktionsrabatter för filmproduktion i landet där staten återbetalar upp till 25 procent av bolagens utgifter, vilket stimulerar såväl filmskapandet som inspelningssmiljöerna och ekonomin. Det här ger andra länder stora konkurrensfördelar och Sverige motsvarande nackdelar så länge motsvarande rabatter saknas i vårt land. Detta har blivit alltmer kännbart på senare år, då stora filmproduktioner förlagts till andra länder.

Sverigedemokraterna motionerade om införandet av produktionsrabatter för filmproduktion i Sverige redan år 2015 och har drivit frågan sedan dess. Riksdagens övriga partier och numera även sittande regering har anammat förslaget och är i sak positivt inställda. Riksdagen har tidigare riktat ett tillkännagivande om att utreda frågan. Frågan är nu sedan en tid utredd, men regeringen avsätter inga ekonomiska medel för ett införande, inte heller i år. Rapporter från Tillväxtverket och Svenska Filminstitutet finns att tillgå i frågan. Reformen väntas initialt kosta cirka 300 miljoner kronor att införa, men beräknas på sikt vara självfinansierande och stärka flera delar av näringslivet och besöksnäringen. Att medel för produktionsincitament för filmindustri i Sverige saknas såväl i årets som i förra årets budgetproposition från regeringen har uppmärksammats medialt. Ett införande kan ses inte bara som en stimulans för filmproduktion, utan även en successiv omställning från en bidragsfinansierad och politiserad filmpolitik till en friare filmbransch med bättre villkor för filmproducenter och branschen i stort.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,30 miljarder kronor 2021.

20 Bostadspolitik

Den långsiktiga visionen för Sverigedemokraternas bostadspolitik är balans mellan utbud och efterfrågan. Storskalig invandring har drivit fram ett efterfrågeöverskott och bidragit till köbildning och stor obalans på bostadsmarknaden. Byggsektorns konkurrens, planering och finansiering av bostäder är ytterligare faktorer som påverkar situationen på bostadsmarknaden.

Den långsiktiga visionen måste vara att Sveriges otrygga bostadsområden steg för steg förbättras så att alla bostadsområden på sikt kan anses vara trygga, vilket inte är fallet i dag. Det finns många aspekter på denna utveckling, inte minst socioekonomiska, men bostadspolitiken utgör en pusselbit.

Sverigedemokraterna vill åstadkomma en social bostadspolitik som på riktigt gagnar unga personer, hemlösa och äldre som lever i olika former av ekonomisk utsatthet. Samtidigt påverkar bostadspolitiken alla grupper i samhället och målet måste vara att åstadkomma en fungerande helhet.

20.1 Ytterligare sänkt fastighetsavgift för utsatta grupper

Sverigedemokraternas förslag: Taket på fastighetsavgiften för småhus avseende pensionärer och utsatta grupper ska sänkas från 4 procent till 3 procent av inkomsten.

Fastighetsavgiften på småhus som används som permanentbostad är begränsad för grupper som är ekonomiskt utsatta. Pensionärer eller de som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning har en takbegränsning av hur mycket av sin inkomst de ska behöva betala i fastighetsavgift.

Sverigedemokraterna ser positivt på denna begränsningsregel och vill ytterligare sänka nivån för hur mycket fastighetsavgiften maximalt ska kunna belasta utsatta grupper i samhället.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,20 miljarder kronor 2021.⁴⁸

⁴⁸ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:820.

20.2 Klassificera studentbostäder som elevhem

Sverigedemokraternas förslag: Fastighetsavgiften på studentbostäder ska avskaffas.

På många av Sveriges högskoleorter, inte minst i storstäderna, råder akut brist på studentbostäder. Det rör sig om ett växande problem i form av utbredd osäkerhet, långa köer, trångboddhet, långpendling och i många fall en växande svart marknad. I längden utgör detta en betydande socioekonomisk problematik i och med att det gör det väsentligt svårare för ungdomar från mindre välbeställda familjer att studera.

Sverigedemokraterna anser att studentbostäder ska kunna jämföras med elevhem och därmed omfattas av ett undantag i fastighetstaxeringslagen, med slopad fastighetsavgift som följd. Dessutom bör den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,20 miljarder kronor 2021.⁴⁹

20.3 Skatt vid andrahandsuthyrning

Sverigedemokraternas förslag: Schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska utökas från 40 000 kronor per år till 60 000 kronor per år.

När stor bostadsbrist råder tenderar informella andrahandsmarknader och mer eller mindre tvivelaktiga överenskommelser uppstå, vilka myndigheterna inte har insyn i. Laglig andrahandsuthyrning är då att föredra, vilket man kan stimulera genom att göra det skattemässigt mer attraktivt. I till exempel Norge har man lyckats lösa en del av bostadsbristen genom att skattebefria andrahandsuthyrning.

Sverigedemokraterna vill därför utöka gränsen för hur mycket det är tillåtet att hyra ut en del av bostad i andra hand skattebefriat. Förslaget kan därtill antas öka utbudet av tillgängliga lägenheter.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,30 miljarder kronor 2021.⁵⁰

20.4 Ökad trygghet i utsatta områden

Sverigedemokraternas förslag: Tryggheten i utsatta områden ska stärkas.

Säkerheten och tryggheten i många av landets bostadsområden och stadsdelar har försämrats, framför allt i de så kallade utsatta områdena. Det är ett stort problem, där insatser behövs för förbättring. Satsningar behövs på utökad fysisk planering för ökad säkerhet och trygghet genom exempelvis ökad belysning och uppöppnande av områden mellan byggnader. Vidare behövs utvecklad organiserad samverkan där polisen, andra offentliga aktörer, fastighetsägare med flera intressenter deltar. Metoder som använts och givit goda resultat både nationellt och internationellt är exempelvis BID-samverkan (Business Improvement Districts) och CPTED (crime prevention through environmental design). Metoderna kan med fördel på ett mer organiserat sätt implementeras i Sverige.

Förslaget beräknas öka utgifterna i statens budget med 0,25 miljarder kronor 2021.

⁴⁹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:958.

⁵⁰ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:956.

21 Skatter

Sverigedemokraterna är ett tillväxt- och välfärdsvänligt parti. Välstånd genereras genom arbete, vilket stimuleras genom ett dämpat skattetryck. Samtidigt har samhället stora gemensamma behov, vilket kräver finansiering. Debatten om skattenivåer i en inrikespolitisk svensk kontext har ofta varit mer polariserad än de sakpolitiska skillnaderna. Även om höger och vänster har olika ideologiska utgångspunkter är inte skillnaden i förd politik enorm.

Partiets ideologiska profil handlar i första hand om vad pengarna ska användas till, nationens och medborgarnas bästa. Det är viktigt att upprätthålla skattebetalarnas respekt för den offentliga ekonomin. Om skattemedel förlösas blir effekten den motsatta.

Sverigedemokraterna står för en pragmatisk, avvägd skattepolitik som understryker solidaritet och nationell sammanhållning, samtidigt som den som arbetar ska kunna känna en trygghet i att inte bli beskattad mer än vad som verkligen behövs.

Regeringen lägger fram en budget som innehåller skattelättnader för höginkomsttagare medan skatterna höjs på vanlig konsumtion (drivmedel, hemelektronik, plastpåsar). Detta får en direkt negativ effekt för vanliga konsumenter, som drabbas av nya pålagor utan att de tar del av några fördelar.

21.1 Nej till återinförd pensionärsskatt

Sverigedemokraternas förslag: Skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension ska likställas.

Se avsnitt 10.2.

21.2 Återställd SINK-skatt

Sverigedemokraternas förslag: Återställ den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta (SINK) från 25 procent till tidigare 20 procent.

Boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige behöver ofta betala privat vårdförsäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Därför är det rimligt att utlandsboende betalar 20 procent i skatt på sina inkomster, vilket tidigare var fallet innan regeringen höjde den till 25 procent.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,40 miljarder kronor 2021.⁵¹

21.3 Sänkta arbetsgivaravgifter

Sverigedemokraternas förslag: Den allmänna löneavgiften ska sänkas från 11,62 procent till 8,715 procent under det första halvåret 2021. Den allmänna löneavgiften för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå om 300 000 kronor per anställd och år ska avskaffas från och med den 1 juli 2021.

⁵¹ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1183.

Se avsnitt 5.2 och 13.2.

21.4 Utfasade ränteavdrag

Sverigedemokraternas förslag: Påbörja en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid, 2021–2025.

Ränteavdragen är problematiska då staten subventionerar lånande samtidigt som man höjt beskattningen av sparande i två steg. Samtidigt bidrar ränteavdragen till att öka den finansiella stabiliteten eftersom det allt annat lika blir mer förmånligt att låna. Ränteavdragen behöver därför successivt avvecklas. För att inte skapa en finansiell kris och med respekt för att hushållen agerar utifrån de regelverk som sätts upp bör en utfasning ske oerhört långsamt.

Förslaget beräknas minska utgifterna i statens budget med 0,7 miljarder kronor 2021.⁵²

21.5 Sänkt skatt på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar

Sverigedemokraternas förslag: Schablonintäkten som underlag för avkastningsskatten på investeringssparkontot och kapitalförsäkringar ska sänkas från 1,0 procent plus statslåneräntan till 0,75 procent plus statslåneräntan.

Se avsnitt 10.5.

21.6 Lägre skatt på bensin och diesel

Sverigedemokraternas förslag: Reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensin. Beskattningen av MK3 och MK1 ska likställas. Alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel ska avskaffas.

Se avsnitt 9.1.

21.7 Avskaffad flygskatt

Sverigedemokraternas förslag: Flygskatten ska avskaffas.

Se avsnitt 9.9.

21.8 Avskaffad kemikalieskatt

Sverigedemokraternas förslag: Den så kallade kemikalieskatten, det vill säga den särskilda punktskatten på elektronikprodukter, ska avskaffas.

Undersökningar visar att kemikalieskatten har slagit hårt mot svensk handel. Kemikalieskatten har medfört att vart tionde köp har flyttats från svenska butiker till utländska

⁵² Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1182.

hemsidor. Kemikalieskatten är alltså skadlig för näringslivet och leder till lägre intäkter och svagare förutsättningar för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige. Företagens anpassning till det nya läget har medfört att de har förflyttat delar av sin verksamhet bort från Sverige, färre svenska arbetstillfällen och i förlängningen mindre resurser till offentlig sektor.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 2,16 miljarder kronor 2021.⁵³

21.9 Avskaffad skatt på plastpåsar

Sverigedemokraternas förslag: Den särskilda punktskatten på plastpåsar ska avskaffas.

Sverigedemokraterna var kritiska mot plastpåseskatten vid införandet i maj 2020. Kritiken bestod främst av att skatten inte innebär någon miljönytta – svenska plastpåsar återvinns till ny plast och/eller energi och en utfasning av dem innebär således ingen minskad miljö- eller klimatpåverkan. Sedan skatten infördes har det skett en kraftig minskning av beskattade plastbärkassar, och parallellt en ökning av icke-beskattade avfallspåsar av plast och papperspåsar – produkter som är sämre ur miljösynpunkt.

När regeringen införde skatten hävdades vidare att intäkterna skulle gå till att rensa upp i naturen. Även här får regeringen bakläxa efter att det visat sig att skatteutfallet är långt ifrån prognosen. Sverigedemokraterna föreslår därför att skatten avskaffas.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,62 miljarder kronor 2021.

21.10 Avskaffad skatt på avfallsförbränning

Sverigedemokraternas förslag: Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas.

Se avsnitt 16.3.

21.11 Avskaffad bonus–malus

Sverigedemokraternas förslag: Bonus–malus-systemet för personbilar ska avskaffas.

Se avsnitt 9.5.

21.12 Nej till justerad förmånsbeskattning av tjänstebil

Sverigedemokraternas förslag: Förmånsbeskattningen av tjänstebil ska inte justeras.

En del arbetsgivare erbjuder anställda möjligheten att växla lön mot tjänstebil, vilket innebär att bilen leasas av arbetsgivaren mot att arbetstagaren får lägre lön. Därefter förmånsbeskattas arbetstagaren för bilen som löneförmån. Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare, som i många fall är beroende av bilen, får en kraftigt höjd skatt. Sverigedemokraternas förslag är att förmånsvärdet inte ska uppjusteras.

⁵³ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:689.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,15 miljarder 2021.

21.13 Återställda momssatser

Sverigedemokraternas förslag: Återställ momsen på restaurang- och cateringtjänster, på burkar och flaskor samt på hämtmat till ordinarie momssats om 25 procent.

Ordinarie momssats i Sverige är 25 procent, men flertalet varor och tjänster har nedsatta momssatser, till antingen 12 eller 6 procent. Därtill är vissa varor och tjänster helt momsbefriade. Många momsnedläggningar verkar som ett riktat branschstöd, vilket är negativt ur perspektiven samhällsekonomisk effektivitet och rättvisa. Ett exempel är den nedsatta momsen på restaurang- och cateringtjänster samt på hämtmat. De önskade effekterna har inte uppfyllts. Utvärderingar har gjort gällande att så lite som 1 000 nya jobb har skapats, till en kostnad om närmare 6 miljarder kronor.

I denna budget återställer Sverigedemokraterna dessa båda momssatser. Tillika höjs momsen på flaskor och burkar till ordinarie 25 procent. I ett längre perspektiv bör en större skatteväxling mellan moms och förvärvsinkomster utredas, eftersom sysselsättningseffekten blir mer påtaglig av sänkta inkomstskatter. En sådan utredning bör även ta sikte på fördelningspolitiska effekter av en skatteväxling.

Förslaget beräknas öka statens skatteintäkter med 13,90 miljarder kronor 2021.⁵⁴

21.14 Slopad förmånsbeskattning av sjukvård

Sverigedemokraternas förslag: Avskaffa förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar.

Svensk sjukvård är överbelastad och har långa köer. Privata sjukvårdsförsäkringar som ger tillgång till privat sjukvård vid sidan av den ordinarie offentliga vården har medfört en avlastning från vårdköerna och från regionerna i den nu rådande situationen. En ökad beskattning på privat sjukvård kan medföra att allt fler väljer att ställa sig i de ordinarie vårdköerna och på så sätt ytterligare belasta den redan problemfyllda offentliga vården med längre väntetider. Sverigedemokraterna motsätter sig därför sjukvårdsskatten som inte leder till samhällsekonomisk nytta eller leder till mer jämlik vård.

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,40 miljarder kronor 2021.⁵⁵

⁵⁴ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1185.

⁵⁵ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2020:1196.

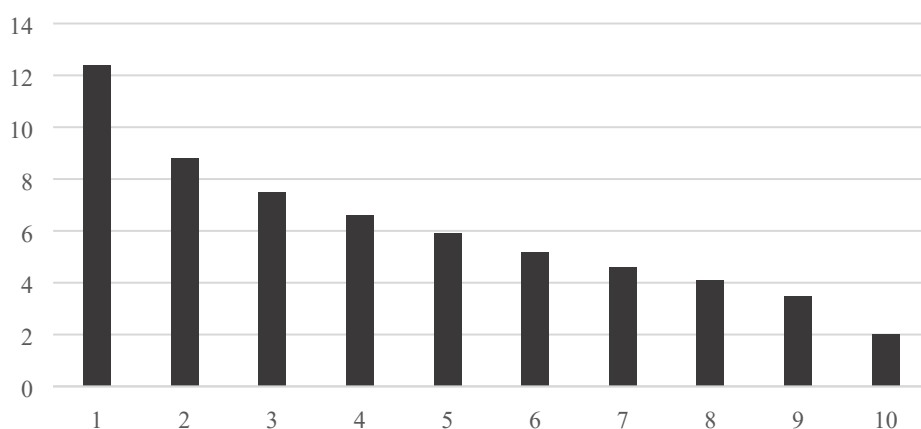
22 Fördelningspolitiska effekter

Det går inte att uppnå ett samhälle som är helt ekonomiskt jämlikt. Människor är olika och kommer alltid att prioritera olika vad gäller utbildning, arbete och sparande. Och man lyckas olika väl. Historiens dom över försöken att forcera fram total ekonomisk jämlikhet är hård.

Med detta sagt strävar Sverigedemokraterna efter ett samhälle som präglas av sammanhållning. Det finns många aspekter på detta och ekonomi är en av dem. Det är samhällets uppgift att stödja svaga grupper i samhället och det är inte fel att relativt välavlönade får dra ett tyngre lass än andra.

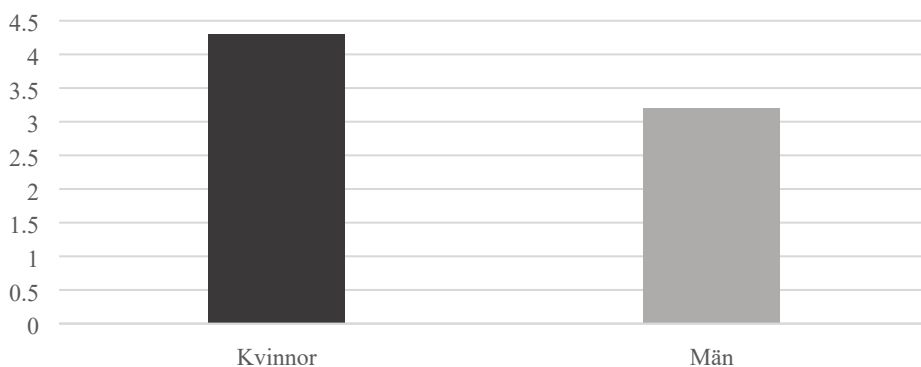
Sverigedemokraternas förslag till statsbudget innebär dessutom ett steg mot större ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män.

Tabell 12 Förslagets effekt på genomsnittlig disponibel inkomst per konsumtionsenhet, år 2021, efter decilgrupp, andel i procent

Källa: SCB, Fasit, basår 2018, version 3, STAR.

Figur 13 Förslagets effekt på individuell inkomst, år 2021, efter kön, andel i procent

Källa: SCB, Fasit, basår 2018, version 3, STAR.

23 Tabeller per utgiftsområde

23.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

iljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse			
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	3	3	3
3:1 Sametinget	1	1	1
4:1 Regeringskansliet m.m.	-25	-50	-100
5:1 Länsstyrelserna m.m.	10	10	10
6:1 Allmänna val och demokrati	5	5	5
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	5	5	5
6:4 Valmyndigheten	5	20	5
6:5 Stöd till politiska partier	-19	-19	-19
8:1 Mediestöd	-140	-280	-420
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	-19	-20	-20
Summa	-174	-325	-530

23.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning			
1:11 Finansinspektionen	5	5	5
99:1 Centralt administrerat stöd till hushållen	91 700	±0	±0
Summa	91 705	5	5

23.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution			
1:1 Skatteverket	245	245	238
1:2 Tullverket	26	92	175
1:3 Kronofogdemyndigheten	25	25	25
99:1 Folkräkning	500	±0	±0
Summa	796	362	438

23.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet			
1:1 Polismyndigheten	2 630	3 023	5 212
1:2 Säkerhetspolisen	210	215	220
1:3 Åklagarmyndigheten	169	385	544
1:4 Ekobrottsmyndigheten	63	106	101
1:5 Sveriges Domstolar	470	865	980
1:6 Kriminalvården	2 217	2 739	2 939
1:7 Brottsförebyggande rådet	4	5	6
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	125	135	145
99:1 Betald polisutbildning	1 500	1 500	1 500
99:2 Ordningsvakter	2 500	2 500	±0
Summa	9 887	11 472	11 646

23.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 5 Internationell samverkan			
1:3 Nordiskt samarbete	10	10	10
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	1	1	1
1:9 Svenska institutet	10	10	10
Summa	21	21	21

23.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap			
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	190	75	100
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	±0	-800	-800
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	930	1 665	1 590
1:7 Officersutbildning m.m.	10	50	100
2:1 Kustbevakningen	10	10	10
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	300	400	600
Summa	1 440	1 400	1 600

23.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd			
1:1 Bistandsverksamhet	-15 288	-16 040	-16 706
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	-475	-499	-522
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	-2	-2	-2
1:4 Folke Bernadotteakademin	-19	-20	-20
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	-1	-2	-2
Summa	-15 785	-16 563	-17 252

23.8 Utgiftsområde 8 Migration

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 8 Migration

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 8 Migration			
1:1 Migrationsverket	-398	-768	-1 060
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	-1 380	-2 363	-2 552
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	-128	-105	-105
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	29	-222	-390
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	±0	-58	-141
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	±0	-67	-168
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	300	300	300

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
99:1 Återvandring	800	800	800
Summa	-777	-2 483	-3 316

23.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg			
1:1 Socialstyrelsen	360	360	360
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	605	630	635
1:8 Bidrag till psykiatri	330	330	1 630
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	40	40	70
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	1 147	1 335	1 675
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	210	200	200
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	5	5	5
99:1 Medicinsk forskning	50	50	50
99:2 Kvinnors hälsa	210	60	60
Summa	2 957	3 010	4 685

23.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning			
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	1 077	760	880
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	900	800	800
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	30	30	30
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	100	500	500
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	-1 000	-1 000	-1 000
2:1 Försäkringskassan	100	100	100
2:2 Inspektionen för socialförsäkringen	29	28	27
99:1 Sjuklön för små företag	4 100	4 200	4 300
Summa	5 336	5 418	5 637

23.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom			
1:1 Garantipension till ålderspension	4 700	4 800	4 700
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	-1 200	-1 200	-1 200
1:4 Äldreförsörjningsstöd	-100	-100	-100
Summa	3 400	3 500	3 400

23.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn			
1:2 Föräldraförsäkring	1 530	1 695	1 745
1:3 Underhållsstöd	±0	±0	100
1:4 Adoptionsbidrag	2	2	2
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	-142	-139	-144
1:8 Bostadsbidrag	750	700	700
99:3 Bidrag till förstföderskor	1 000	1 000	1 000
Summa	3 140	3 258	3 403

23.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering			
1:1 Etableringsåtgärder	-172	-112	-72
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	-3 097	-4 333	-5 851
1:3 Hemutrustningslån	-172	-178	-178
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	-64	-130	-131
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	75	75	75
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	-38	-76	-72
4:1 Åtgärder mot segregation	-500	-500	-500
4:2 Delegationen mot segregation	-9	-18	-19
Summa	-3 977	-5 272	-6 747

23.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv			
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	-100	-100	-100
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	15	60	3 570
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	-3 257	-4 932	-4 834
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	100	100	100
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	-2 422	-5 744	-6 665
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-1 696	-1 621	-1 736
2:1 Arbetsmiljöverket	30	50	50
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	10	10	10
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	100	100	100
99:1 Lärlingsanställningar	500	500	500
Summa	-6 720	-11 578	-9 005

23.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 15 Studiestöd

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 15 Studiestöd			
1:1 Studiehjälp	-240	-240	-240
1:2 Studiemedel	580	710	710
1:7 Studiestartsstöd	-542	-400	-400
99:1 Studieskuldavdrag lärare i glesbygd	90	180	280
Summa	-112	250	350

23.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning			
1:2 Statens skolinspektion	300	300	300
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	1 000	1 000	1 000

		Avvikelse från regeringen		
		2021	2022	2023
1:13	Bidrag till lärarlöner	325	325	325
1:15	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	-6 230	-6 230	-6 230
2:29	Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-95	-95	-95
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	53	53	54
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	-53	-53	-54
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	20	21	21
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	-20	-21	-21
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	11	12	12
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	-11	-12	-12
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	21	21	21
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	-21	-21	-21
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-55	-55	-55
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	-100	-100	-100
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	300	300	300
99:1	Stöd till glesbygdsskolor	370	380	390
99:2	Slopat karensavdrag för förskolepersonal	80	100	100
99:3	Utökning av SYV grundskola och gymnasieskola	125	125	125
99:4	Slopat karensavdrag för grundskollärare och fritidspersonal	80	100	100
99:5	Inrättande av jourklasser	700	700	700
99:6	Utökad personaltäthet fritidshem	450	450	450
99:7	Teknikbrygga	300	280	260
99:8	Ökad lärartäthet och fler undervisningstimmar högre utbildning	250	250	250
99:9	Avskaffat produktivitetsavdrag	430	430	440
99:10	Nationella prov i lärarutbildningen	25	25	25
99:12	Satsning på ett nytt strategiskt forskningsanslag riktat mot kärnenergiforskning	100	100	100
99:13	Skolhälsovård	305	305	305
Summa		-1 340	-1 310	-1 310

23.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid			
1:1 Statens kulturråd	5	1	1
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	20	20	20
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	15	15	15
2:1 Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	-16	-16	-16
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	-16	-16	-16
2:3 Statens musikverk	7	7	7
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	-30	-30	-30
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	0	0	0
3:3 Institutet för språk och folkminnen	11	11	11
4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor	5	5	5
4:4 Bidrag till bild- och formområdet	-6	-6	-6
5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	-133	-133	-133
6:1 Riksarkivet	31	31	31
7:1 Riksantikvarieämbetet	65	65	65
7:2 Bidrag till kulturmiljövård	14	14	14
7:3 Kyrkoantikvarisk ersättning	440	440	440
8:1 Centrala museer: Myndigheter	-94	-94	-94
8:2 Centrala museer: Stiftelser	10	10	10
8:3 Bidrag till vissa museer	10	10	10
9:1 Myndigheten för stöd till trossamfund	5	5	5
9:2 Stöd till trossamfund	-50	-50	-50
10:1 Filmstöd	-100	-100	-100
11:4 Statens medieråd	-15	-17	-24
11:5 Stöd till taltidningar	6	6	6
12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	6	6	6
12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	-88	-88	-38
13:3 Stöd till friluftorganisationer	65	65	65
13:4 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	-15	-15	-15
14:1 Bidrag till folkbildningen	-905	-940	-788
14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen	-140	-100	±0
15:1 Spelinspektionen	6	6	6
99:1 Produktionsrabatt film	300	300	300
99:2 Kulturresevat	33	33	33
99:3 Kulturarvsrot	160	160	160
99:4 Kulturarvsfond	100	100	100
99:5 Skapande äldreomsorg	35	35	35

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
99:6 Öppna museer	150	150	150
99:7 Stimulansbidrag kulturmiljökompetens	50	50	50
99:8 Stimulansbidrag kultur i vården	35	35	35
99:9 Kulturlotsar och Sverigecenter	295	295	295
99:10 Bibliotekssatsning	96	96	96
Summa	368	367	661

23.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik			
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	-25	-25	-25
1:6 Lantmäteriet	250	250	250
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	-900	-2 400	-1 000
1:8 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	-3 150	-4 050	-4 900
1:9 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	14	34	34
2:1 Konsumentverket	-3	-3	-3
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	3	2	2
99:1 Ökad trygghet i förorterna	250	250	250
Summa	-3 562	-5 942	-5 392

23.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 19 Regional utveckling

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 19 Regional utveckling			
1:2 Transportbidrag	39	39	39
Summa	39	39	39

23.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård			
1:1 Naturvårdsverket	-170	-91	-50
1:3 Åtgärder för värdefull natur	-500	-500	±0
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	30	30	30
1:7 Avgifter till Internationella organisationer	-10	-10	-10
1:8 Klimatbonus	-2 910	-2 960	-2 970
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	-10	-10	-10
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	50	50	50
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	265	265	265
1:14 Skydd av värdefull natur	-800	-800	-300
1:16 Klimatinvesteringar	-1 935	-1 955	-700
1:17 Klimatpremier	-170	-180	-130
1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen	-150	-200	±0
1:19 Industrikivet	-375	-375	-400
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	25	25	25
99:1 Laddinfrastruktur elfordon	250	250	250
99:2 Innovativ teknik för miljö och klimat	500	500	500
99:3 Förädlingsprojekt alm och ask	20	20	20
Summa	-5 890	-5 941	-3 430

23.21 Utgiftsområde 21 Energi

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 21 Energi

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 21 Energi			
1:2 Insatser för energieffektivisering	72	72	72
1:3 Insatser för förnybar elproduktion	-25	-25	-25
1:4 Energiforskning	103	103	103
1:6 Energimarknadsinspektionen	5	5	5
1:7 Energiteknik	-1 462	-578	±0
1:9 Avgifter till internationella organisationer	1	1	1
1:10 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	-120	-120	-120
99:1 Forskningsreaktor	150	150	150
99:3 Vätgas	100	100	100
Summa	-1 176	-292	286

23.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 22 Kommunikationer			
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	5 480	2 050	50
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 025	250	250
1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser	125	100	100
1:15 Sjöfartsstöd	1 000	275	275
1:16 Internationell tågtrafik	-5	-45	-95
1:18 Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik	6 000	±0	±0
2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	1 000	±0	±0
99:1 Ersättning för inbetalade banavgifter för 2020	2 000	±0	±0
99:2 Ökad säkerhet på flygplatser	25	±0	±0
99:3 Näringslivspott till stöd för järnvägsanslutningar till industrier	50	50	50
99:4 Näringslivspott till stöd för väganslutningar till industrier	250	150	150
99:5 Upprustning av kommunala vägar	1 000	1 000	800
99:6 Underhåll av enskilda vägar	50	50	50
Summa	18 000	3 880	1 630

23.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel			
1:1 Skogsstyrelsen	10	10	10
1:2 Insatser för skogsbruket	55	55	55
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	12	10	10
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	5	5	5
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	15	15	15
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	20	60	60
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	10	210	210
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	12	10	10
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	60	60	60
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	50	50	50
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	40	40	40
			88

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
99:2 Djurväl-färdersättning	310	310	310
99:3 Växtförädling	10	10	10
99:4 Åkermarksinventering	2	14	14
99:5 Sekretariat för synkronisering av forskning och behov	5	5	5
99:6 Särskild miljöprövningsdelegation för tillståndsprövningar i jordbruket	10	10	10
99:7 Pilotprojekt för avbyttjänst inom jordbruket	20	20	20
99:8 Projekt grogrund	10	10	10
99:9 Uppföljning biologiska bekämpningsmedels spridning	5	5	5
Summa	661	909	909

23.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 24 Näringsliv			
1:1 Verket för innovationssystem	-50	-50	-50
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	-1 323	-1 323	-1 323
1:4 Tillväxtverket	36	37	36
1:5 Näringslivsutveckling	50	65	75
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	10	10	10
1:7 Turistfrämjande	50	50	50
1:8 Sveriges geologiska undersökning	63	53	53
1:9 Geovetenskaplig forskning	9	9	9
1:11 Bolagsverket	27	19	19
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	1	1	1
1:13 Konkurrensverket	5	5	5
1:14 Konkurrensforskning	2	2	2
1:21 Patent- och registreringsverket	10	10	10
99:1 Forum för exponentiella teknologier	10	10	10
99:2 Starta eget-bidrag för yrkesverksamma	100	100	100
Summa	-1 000	-1 002	-993

23.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner			
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	10 000	10 000	10 000
Summa	10 000	10 000	10 000

23.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.			
Summa	±0	±0	±0

23.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2021	2022	2023
Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen			
Summa	±0	±0	±0

24 Statsbudgeten och den offentliga sektorn

24.1 Utgiftstak för staten

Utgiftstak för staten

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Takbegränsade utgifter	107 237	-6 817	-3 264
Budgeteringsmarginal	-7 237	6 817	3 264
Utgiftstak för staten	100 000	±0	±0

24.2 Statsbudgetens inkomster

Inkomster i statens budget

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Direkta skatter på arbete	15 260	16 576	19 185
Indirekta skatter på arbete	-25 597	-8 475	-15 732
Skatt på kapital	3 520	550	40
Skatt på konsumtion och insatsvaror	16 870	8 080	5 230
Offentliga sektorns skatteintäkter	10 053	16 731	8 723
avgår skatter till andra sektorer	-6 868	-2 183	-3 619
Statens skatteintäkter	3 185	14 548	5 104
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	3 185	14 548	5 104
Övriga inkomster	-2 450	-2 360	-2 010
Inkomster i statens budget	735	12 188	3 094

24.3 Statsbudgetens saldo och statsskuld

Statens budgetsaldo och statsskulden

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Inkomster i statens budget	735	12 188	3 094
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	107 237	-6 817	-3 264
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigerig	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	-106 502	19 005	6 358
Statsskuld vid årets slut	106 502	86 917	80 559

24.4 Den offentliga sektorns finanser

Den offentliga sektorns finanser

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Offentlig sektors inkomster	10 878	17 431	9 703
Offentlig sektors utgifter	93 753	-19 841	-19 428
Finansiellt sparande i offentlig sektor	-82 875	37 272	29 131
Staten	-106 502	19 005	
Ålderspensionssystemet	1 584	1 124	
Kommunsektorn	22 043	17 143	
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	-5,07 %	-0,83 %	0,85 %

24.5 Kommunsektorns finanser

Kommunsektorns finanser

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Kommunernas inkomster	20 143	15 243	16 609
Kommunal inkomstskatt	6 743	1 843	3 209
Kapitalinkomster och övriga inkomster	3 400	3 400	3 400
Statsbidrag under utgiftsområde 25	10 000	10 000	10 000
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0
Utgifter	-1 900	-1 900	-4 500
Finansiellt sparande i kommunsektorn	22 043	17 143	21 109

24.6 Förslag till utgiftsramar 2021

Förslag till utgiftsramar 2021

Tusental kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
01 Rikets styrelse	15 907 564	-174 000
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 501 844	91 705 000
03 Skatt, tull och exekution	12 413 921	796 000
04 Rättsväsendet	56 430 577	9 887 300
05 Internationell samverkan	1 999 265	21 000
06 Försvar och samhällets krisberedskap	71 153 370	1 440 000
07 Internationellt bistånd	46 828 602	-15 785 000
08 Migration	9 268 385	-777 000
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101 941 904	2 957 000
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	98 410 400	5 336 000
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 715 888	3 400 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 578 007	3 140 000

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen	
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	7 790 741		-3 977 132
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	105 724 319		-6 719 887
15 Studiestöd	28 313 111		-112 000
16 Utbildning och universitetsforskning	92 077 789		-1 339 900
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 790 875		367 543
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 578 679		-3 562 000
19 Regional utveckling	4 173 425		39 000
20 Allmän miljö- och naturvård	16 202 213		-5 890 000
21 Energi	4 514 129		-1 176 000
22 Kommunikationer	73 916 227		18 000 000
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	22 581 344		661 000
24 Näringsliv	15 355 253		-1 000 000
25 Allmänna bidrag till kommuner	153 452 049		10 000 000
26 Statsskuldräntor m.m.	165 200		±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	45 037 439		±0
Summa utgiftsområden	1 165 822 520		107 236 924
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR	-7 766 074		±0
Summa utgifter	1 158 056 446		107 236 924
Riksgäldskontorets nettoutlåning	14 881 025		±0
Kassamässig korrigerings	278 004		±0
Summa	1 173 215 475		107 236 924

24.7 Förslag till utgiftsramar 2022–2023

Förslag till utgiftsramar 2022–2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	
	2022	2023
01 Rikets styrelse	-325	-530
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	5	5
03 Skatt, tull och exekution	362	438
04 Rättsväsendet	11 472	11 646
05 Internationell samverkan	21	21
06 Försvar och samhällets krisberedskap	1 400	1 600
07 Internationellt bistånd	-16 563	-17 252
08 Migration	-2 483	-3 316
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	3 010	4 685
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	5 418	5 637
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	3 500	3 400
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	3 258	3 403
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	-5 272	-6 747
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	-11 578	-9 005

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	
	2022	2023
15 Studiestöd	250	350
16 Utbildning och universitetsforskning	-1 310	-1 310
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	367	661
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	-5 942	-5 392
19 Regional utveckling	39	39
20 Allmän miljö- och naturvård	-5 941	-3 430
21 Energi	-292	286
22 Kommunikationer	3 880	1 630
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	909	909
24 Näringsliv	-1 002	-993
25 Allmänna bidrag till kommuner	10 000	10 000
26 Statsskuldräntor m.m.	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0
Summa utgiftsområden	-6 817	-3 264
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR	±0	±0
Summa utgifter	-6 817	-3 264
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0
Summa	-6 817	-3 264

24.8 Beräkning av statsbudgetens inkomster 2021

Inkomster

Tusental kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1100 Direkta skatter på arbete	669 157 777	15 260 000
1111 Statlig inkomstskatt	49 800 443	-506 000
1115 Kommunal inkomstskatt	783 111 174	6 943 000
1120 Allmän pensionsavgift	133 861 530	125 000
1130 Artistskatt	-27	±0
1140 Skattereduktioner	-297 615 343	8 698 000
1200 Indirekta skatter på arbete	611 915 430	-25 597 000
1210 Arbetsgivaravgifter	605 667 789	-23 387 000
1240 Egenavgifter	13 509 366	-2 160 000
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-41 758 053	-50 000
1270 Särskild löneskatt	48 632 802	±0
1280 Nedsättningar	-14 722 417	±0
1290 Tjänstegrupppliv	585 943	±0
1300 Skatt på kapital	246 944 398	3 520 000
1310 Skatt på kapital, hushåll	60 534 887	130 000

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1320 Skatt på företagsvinster	125 570 044	7 335 000
1330 Kupongskatt	6 508 667	±0
1340 Avkastningsskatt	5 721 541	-375 000
1350 Fastighetskatt	35 375 273	-3 570 000
1360 Stämpelskatt	13 233 986	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	611 020 722	16 870 000
1410 Mervärdesskatt, hushåll	470 220 374	22 880 000
1420 Skatt på alkohol och tobak	27 938 700	±0
1430 Energiskatt	53 023 457	-770 000
1440 Koldioxidskatt	21 293 489	-560 000
1450 Övriga skatter på energi och miljö	9 160 202	-4 630 000
1470 Skatt på vägtrafik	23 709 923	-50 000
1480 Övriga skatter	5 674 577	±0
1500 Skatt på import	6 601 330	±0
1600 Restförda och övriga skatter	15 651 276	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	-6 601 331	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 154 689 602	10 053 000
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 077 667 045	-6 868 000
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 077 022 557	3 185 000
1900 Periodiseringar	55 302 717	±0
1000 Statens skatteinkomster (kassamässigt)	1 132 325 274	3 185 000
Övriga inkomster (kassamässigt)	-26 331 190	-2 450 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	39 455 656	-2 450 000
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000 000	±0
4000 Återbetalning av lån	670 329	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	17 262 000	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	30 316 430	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-119 035 605	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 105 994 084	735 000

24.9 Beräkning av statsbudgetens inkomster 2022–2023

Inkomster 2022–2023

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	
	2022	2023
1100 Direkta skatter på arbete	16 576	19 185
1111 Statlig inkomstskatt	-848	-851
1115 Kommunal inkomstskatt	2 043	3 409
1120 Allmän pensionsavgift	340	410
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	15 041	16 217
1200 Indirekta skatter på arbete	-8 475	-15 732
1210 Arbetsgivaravgifter	-3 905	-11 072
1240 Egenavgifter	-4 370	-4 430
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-200	-230
1270 Särskild löneskatt	±0	±0
1280 Nedsättningar	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	±0	±0
1300 Skatt på kapital	550	40
1310 Skatt på kapital, hushåll	1 420	2 290
1320 Skatt på företagsvinster	3 200	1 770
1330 Kupongskatt	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	-500	-450
1350 Fastighetskatt	-3 570	-3 570
1360 Stämpelskatt	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	8 080	5 230
1410 Mervärdesskatt, hushåll	13 740	14 630
1420 Skatt på alkohol och tobak	100	100
1430 Energiskatt	-960	-1 010
1440 Koldioxidskatt	-380	-410
1450 Övriga skatter på energi och miljö	-4 930	-5 000
1470 Skatt på vägtrafik	510	-3 080
1480 Övriga skatter	±0	±0
1500 Skatt på import	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	16 731	8 723
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-2 183	-3 619

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	
	2022	2023
Statens skatteintäkter (periodiserat)	14 548	5 104
1900 Periodiseringar	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster (kassamässigt)	14 548	5 104
Övriga inkomster (kassamässigt)	-2 360	-2 010
2000 Inkomster av statens verksamhet	-2 360	-2 010
3000 Inkomster av försåld egendom	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	12 188	3 094

Jimmie Åkesson (SD)

Oscar Sjöstedt (SD)

Julia Kronlid (SD)

Richard Jomshof (SD)

Aron Emilsson (SD)

Bo Broman (SD)

Henrik Vinge (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Mattias Karlsson i Norrhult (SD)